

«A SAILing Master's Guide» Υλικό για Γονείς

Safe & Autonomous Internet-based Learning Strategies

**Αριθμός έργου:
2020-1-ES01-KA226-SCH-096060**

<https://sails.deusto.es>

Αποποίηση ευθύνης: "Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΠΊΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΈΝΩΝ

Πριν την εκκίνηση	4
Σε ποιον απευθύνεται αυτός ο οδηγός;	6
Σχετικά με το έργο «SAILS»	10
Οι γονείς ως πλοίαρχοι ιστιοπλοΐας και η προσέγγιση μετριάσμου του κινδύνου	14
Το παιδί σας στον ψηφιακό κόσμο	18
Εργαλεία και υλικό	19
Πλατφόρμες Μάθησης	21
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης	23
Ψηφιοποίηση και βασικές δεξιότητες	26
Ψηφιακή ανάγνωση	27
Αριθμητική	28
Κώδικας	29
Παιχνίδια και μάθηση	31
Κριτική σκέψη και Μέσα μαζικής ενημέρωσης	35
Εκφοβισμός και Διαδικτυακός εκφοβισμός	37

Ψηφιακές σχέσεις μεταξύ σχολείων και γονέων

41

Πλατφόρμες και η σχέση του σχολείου και της οικογένειας
Συμμετοχική λήψη αποφάσεων
E-portfolios
Γονείς που καθοδηγούν τους εκπαιδευτικούς
Τι μπορείτε να περιμένετε από τους επαγγελματίες της
εκπαίδευσης;

43
44
44
45
46

Νομοθετικό υπόβαθρο

47

Ευρωπαϊκή Ένωση
Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων ("GDPR")
Διεθνές δίκαιο και πολιτική
Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού
Γενικό σχόλιο για την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών
Έγγραφο προς συζήτηση του Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά
("UNICEF")
Εθνικό νομοθετικό πλαίσιο: Ελλάδα

48
48
49
49
50
52
53

Εξωτερικές πηγές για γονείς

54

Παράρτημα1 : Εργαλείο αυτοαξιολόγησης των γονέων σχετικά με τις γονικές πρακτικές τους στην ψηφιακή εποχή

58

PARTE 1: Exprimέρος 1 - Εξερευνώντας την ψηφιακή σας γονική
συμπεριφορά - αξιολογήστε τον τρόπο και τη στάση σας ως γονέα
orar su crianza digital: Evalúe su estilo y actitud de crianza
Μέρος 2: Δικαιώματα και υποχρεώσεις των γονέων στον ψηφιακό
κόσμο. Αξιολογήστε τις γνώσεις σας

59
69

Παράρτημα 2ο – Αφόρμηση για συνομιλία

72

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΚΚΊΝΗΣΗ

Σκεφτείτε τις τελευταίες 24 ώρες και απαριθμήστε

1. Τις ψηφιακές συσκευές που χρησιμοποιήσατε
2. Τις ψηφιακές πλατφόρμες που επισκεφτήκατε
3. Τις ψηφιακά υποστηριζόμενες υπηρεσίες που έχετε χρησιμοποιήσει

Εάν είναι δυνατόν, ζητήστε από τον σύντροφό σας, έναν φίλο ή έναν άλλο γονέα να κάνει το ίδιο και συγκρίνετε τις λίστες σας.

Μόλις έχετε τη λίστα, διαγράψτε όλα εκείνα τα στοιχεία της λίστας που ένα παιδί σίγουρα δεν θα χρησιμοποιούσε. Το παιδί σας μπορεί να είναι πολύ μικρό για κάποια, προσπαθήστε να σκεφτείτε γενικά παιδιά όλων των ηλικιών.

Ο κατάλογος που απομένει είναι αρκετά μεγάλος, έτσι δεν είναι; Νιώθετε πολύ άνετα στη χρήση ορισμένων από αυτά, ενώ δεν είστε σίγουροι με άλλα.

Όταν διαβάζετε αυτή την πηγή, να θυμάστε ότι

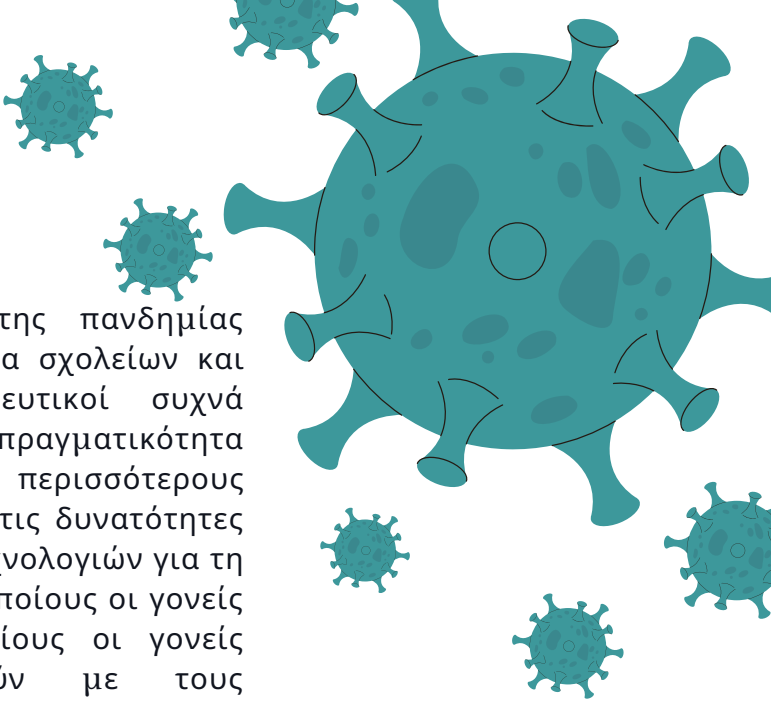
- το/τα παιδί/α σας θα σας παρακολουθεί και θα βλέπει το παράδειγμά σας, θα είστε το πρότυπό τους όταν πλέουν σε ψηφιακά νερά,
- δεν χρειάζεται να γνωρίζετε τα πάντα και δεν πειράζει να ζητάτε βοήθεια.

**ΣΕ ΠΟΙΟΝ
ΑΠΕΥΘ'ΥΝΕΤΑΙ
ΑΥΤ'ΟΣ Ο ΟΔΗΓ'ΟΣ;**

Ως αποτέλεσμα του πρόσφατου κλεισίματος των σχολείων, σχεδόν όλα τα παιδιά του σχολείου έχουν χρησιμοποιήσει την ψηφιακή τεχνολογία, π.χ. για μάθηση, για να διατηρούν επαφή με τους φίλους τους, για παιχνίδι και άλλες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου. Το σχολείο ως χώρος κοινωνικής μάθησης και συνάντησης με φίλους δεν μπορεί και δεν πρέπει να αντικατασταθεί από την ψηφιακή τεχνολογία, αλλά ένα από τα αποτελέσματα των περιόδων κλεισίματος είναι ότι υπάρχουν μόνιμες αλλαγές που πρέπει να εξεταστούν και να αντιμετωπιστούν στρατηγικά.

Με πολύ περισσότερες οικογένειες να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία, πολλές από αυτές αναγκαστικά λόγω του κλεισίματος των σχολείων, είναι σαφές ότι οι πόροι που είναι διαθέσιμοι για τους γονείς συχνά δεν βοηθούν να απαντηθούν οι ανησυχίες και τα ερωτήματά τους (όταν αναφέρονται οι γονείς σε αυτόν τον Οδηγό, εννοούμε τους γονείς, τους κηδεμόνες και άλλους υπεύθυνους ενήλικες που έχουν μερίδιο στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών). Πρόσφατα δημοσιευμένη έρευνα (Livingstone, S. 2020) δείχνει ότι οι γονείς χρησιμοποιούν διαφορετικές στρατηγικές και έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την ψηφιακή παιδική ηλικία. Η προσέγγισή μας θα αντικατοπτρίζει αυτό και θα υποστηρίζει όλες τις κατάλληλες γονικές πρακτικές, χωρίς να προσπαθούμε να προτείνουμε μια μοναδική σωστή προσέγγιση, αλλά βοηθώντας τις οικογένειες να βρουν τους δικούς τους τρόπους.

Το κλείσιμο των σχολείων εξαιτίας της πανδημίας κατέστησε επίσης αναγκαία τη συνεργασία σχολείων και οικογενειών, ενώ γονείς και εκπαιδευτικοί συχνά μαθαίνουν να περιηγούνται στην ψηφιακή πραγματικότητα από κοινού. Ενώ οι εμπειρίες έκαναν περισσότερους εκπαιδευτικούς και γονείς να εκτιμήσουν τις δυνατότητες και τα οφέλη της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών για τη μάθηση, υπάρχουν αρκετοί τομείς στους οποίους οι γονείς χρειάζονται υποστήριξη και στους οποίους οι γονείς πρέπει συχνά να διαπραγματευτούν με τους εκπαιδευτικούς.

Η υπερβολική αυτοπεποίθηση είναι εξίσου προβληματική με τις υπερπροστατευτικές προσεγγίσεις, και αυτός ο οδηγός στοχεύει στην αντιμετώπιση και των δύο. Οι έρευνες που διεξήχθησαν από τον Μάρτιο του 2020 από την IPA δείχνουν σαφώς ότι οι γονείς επιθυμούν η ψηφιακή τεχνολογία να γίνει αναπόσπαστο μέρος της σχολικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης με την ευρύτερη έννοια, αλλά υπάρχει επίσης απαίτηση για την εξεύρεση μιας υγιούς ισορροπίας μεταξύ διαδικτυακών και μη διαδικτυακών δραστηριοτήτων, την εξεύρεση του ρόλου της ψηφιακής τεχνολογίας στις παραδοσιακές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, τη διαπραγμάτευση του παθητικού και του ενεργού χρόνου στην οθόνη και την κατανόηση και τήρηση της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων.

Σε πολλές χώρες, έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί ψηφιακές τεχνολογίες για την επικοινωνία μεταξύ σχολείου και σπιτιού, για την υποστήριξη της μάθησης, για το παιχνίδι και για τη δημιουργία κοινωνικών δικτύων. Στα πρώτα χρόνια της χρήσης τους, τόσο οι επαγγελματίες του σχολείου όσο και οι γονείς ήταν οι λεγόμενοι ψηφιακοί μετανάστες, άνθρωποι που έζησαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους χωρίς αυτά τα εργαλεία. Αυτό σήμαινε ότι και οι δύο ομάδες περνούσαν μια διαδικασία μάθησης, δυστυχώς τις περισσότερες φορές όχι μαζί. Ωστόσο, οι ψηφιακοί ιθαγενείς, τα παιδιά που έχουν ήδη γεννηθεί στην ψηφιακή εποχή, γίνονται γονείς. Με ένα γηράσκον εκπαιδευτικό δυναμικό που είναι η πραγματικότητα στην Ευρώπη, είναι καιρός οι εκπαιδευτικοί να συνεργαστούν σε αυτόν τον τομέα με τους γονείς, τους ψηφιακούς ιθαγενείς που υποστηρίζουν τη μάθηση των εκπαιδευτικών και των διευθυντών των σχολείων. Ωστόσο, η έρευνα του επικεφαλής αυτού του Οδηγού στο πρόγραμμα "SAILS", "Parents International", δείχνει ότι υπάρχει ανάγκη για την καταγραφή των διαφόρων τρόπων με τους οποίους η ψηφιακή τεχνολογία είναι παρούσα στη ζωή των παιδιών, των οικογενειών και των σχέσεων σπιτιού και σχολείου, προκειμένου να υπάρξει μια συνειδητή προσέγγιση για την αντιμετώπισή τους.

Ο παρών Οδηγός απευθύνεται σε γονείς που πιστεύουν ότι η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει ένα καλό στοιχείο της ζωής των παιδιών τους με την κατάλληλη καθοδήγηση και όχι σε εκείνους που θα έκαναν οτιδήποτε για να εμποδίσουν τα παιδιά τους να χρησιμοποιούν ψηφιακές συσκευές (παρουσία τους ή με τη συγκατάθεσή τους). Θέλουμε τα παιδιά μας να μάθουν να πλέουν στα ψηφιακά νερά, ακόμα και αν αυτά είναι απρόβλεπτα και μερικές φορές σκληρά και όχι να κολλήσουν στο λιμάνι.

Αυτός ο οδηγός σχεδιάστηκε ειδικά για να υποστηρίξει τους γονείς με παιδιά σχολικής ηλικίας. Παρόλο που ορισμένα από τα θέματα δεν αφορούν όλες τις ηλικιακές ομάδες σε αυτό το εύρος, ο Οδηγός στοχεύει στην υποστήριξη των γονέων παιδιών ηλικίας 6 έως 18 ετών. Ορισμένα από τα κεφάλαια είναι πιο σχετικά αν έχετε μεγαλύτερα παιδιά, αλλά επειδή αυτά τα μικρά θα γίνουν έφηβοι και θα φτάσουν πολύ γρήγορα σε μια ηλικία που θα πλησιάζουν την ενηλικίωση, μπορεί επίσης να διαβάσετε θέματα που αντιμετωπίζουν συχνότερα οι γονείς μεγαλύτερων παιδιών.

Όταν συσχετίσαμε τις προτεινόμενες μεθόδους με τη νομοθεσία, βασιστήκαμε κυρίως σε διεθνείς συνθήκες και συστάσεις πολιτικής, αλλά υπάρχει καθοδήγηση για τους γονείς που ζουν στις χώρες του έργου (Ελλάδα, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες και Ισπανία) και με την εξέταση των εθνικών νομοθετικών πλαισίων.

ΣΧΕΤΙΚΆ ΜΕ ΤΟ ΈΡΓΟ

SAILS

Η μεγαλύτερη κρίση που βίωσε ο κόσμος σε αυτόν τον αιώνα μέχρι στιγμής, οι περιορισμοί που εισήχθησαν το 2020 και το 2021 άλλαξαν ριζικά τον τρόπο με τον οποίο σχετιζόμαστε μεταξύ μας. Η πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση μειώθηκε βίαια στο ελάχιστο και έγινε όλο και πιο συνηθισμένη η επικοινωνία μέσω οθόνης. Το ίδιο συνέβη και σε εκατομμύρια μαθητές, καθηγητές και οικογένειες, οι οποίοι είδαν ότι από τη μια μέρα στην άλλη αναγκάστηκαν να περάσουν από την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο στα διαδικτυακά μαθήματα.

Αυτή η αλλαγή, απροσδόκητη και ελάχιστα σχεδιασμένη, προκάλεσε πολλά προβλήματα στην εκπαίδευση:

1

Οι μαθητές έχασαν την ομάδα μάθησής τους και τους μέντορές τους λόγω προβλημάτων σύνδεσης, έλλειψης κατάλληλων και επαρκών συσκευών ή τεχνολογικής αδυναμίας να συμβαδίσουν με τον ρυθμό των διαδικτυακών μαθημάτων,

2

Οι καθηγητές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη δυναμική της δια ζώσης επικοινωνίας και να προσαρμοστούν μέσα σε λίγες ημέρες σε τεράστιες αίθουσες τηλεδιάσκεψης γεμάτες από άτομα που δεν γνωρίζουν τους κώδικες συμπεριφοράς και επικοινωνίας των απομακρυσμένων τάξεων,

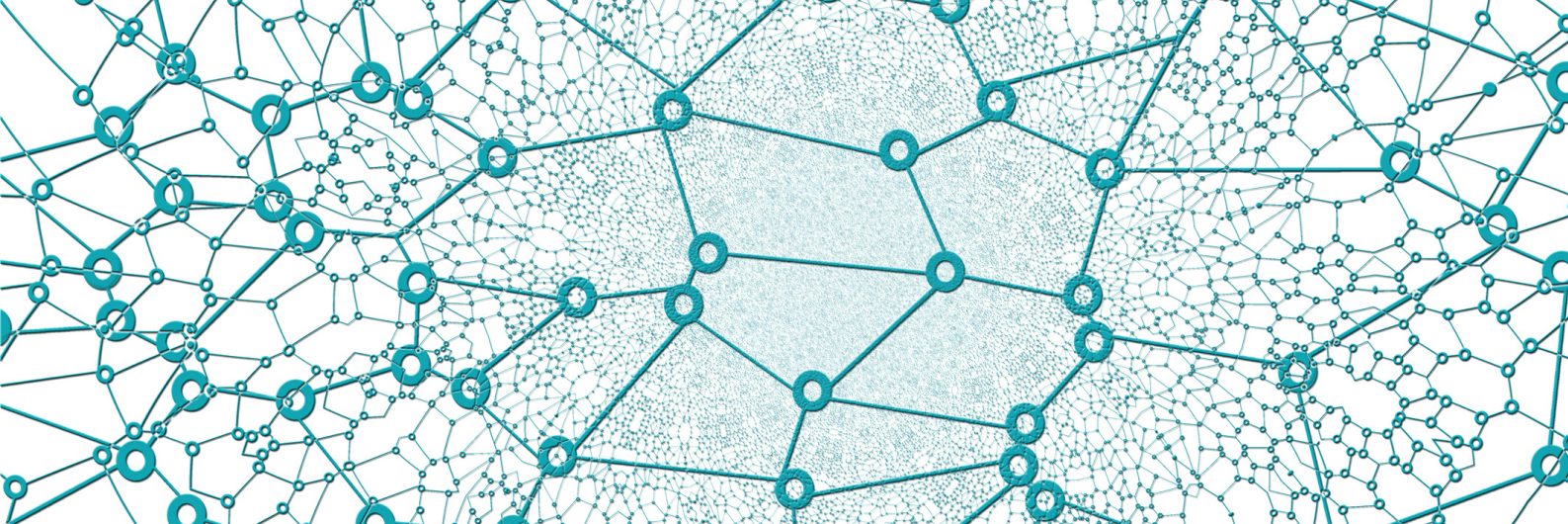
3

Οι οικογένειες συγκλονίστηκαν από μια κατάσταση που διατάραξε τα επαγγελματικά και οικογενειακά τους σχέδια και αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες στην υποστήριξη και διευκόλυνση της διαδικτυακής μάθησης των παιδιών τους, αντικαθιστώντας ουσιαστικά τους εκπαιδευτικούς,

4

Οι διευθυντές των σχολείων βρίσκονταν υπό την πίεση να λάβουν αποφάσεις σε επίπεδο κέντρου για την αντιμετώπιση της πανδημίας και συχνά δεν γνωρίζουν τις βέλτιστες εκπαιδευτικές πρακτικές σε αυτές τις περιπτώσεις και προχωρούν στα τυφλά.

Παρόλο που πιστεύουμε ότι η ηλεκτρονική επικοινωνία δεν πρέπει να αντικαταστήσει την δια ζώσης εκπαίδευση και ότι πρέπει να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες για να καταστεί δυνατή η προσωπική εκπαίδευση, ενώ οι ψηφιακές διατάξεις πρέπει να παραμείνουν διαθέσιμες ως συμπληρωματικό μέσο που χρησιμοποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις, σε αυτή την ταραγμένη θάλασσα στοχεύουμε να παράσχουμε σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τους ναυτικούς να αναπτύξουν ή να ανασύρουν τα πανιά τους όταν είναι απαραίτητο. Σκοπός του παρόντος έργου είναι να παρέχει στους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους διευθυντές των σχολείων και τις οικογένειες εργαλεία για να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις που αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις που έφερε στην επιφάνεια το COVID-19 στις διαδικασίες μάθησης, επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης της σχολικής κοινότητας στο πλαίσιο της ψηφιακής παιδικής ηλικίας.

Η μεθοδολογία που προτείνεται σε αυτό το έργο είναι ριζικά διαφορετική από προηγούμενες προσπάθειες ευαισθητοποίησης των μαθητών σχετικά με την καλή συμπεριφορά στο διαδίκτυο, τη διαχείριση της αυτονομίας τους και τις κατάλληλες και ασφαλείς κοινωνικές σχέσεις. Με αυτόν τον στόχο, θα αναπτύξουμε ένα φανταστικό κοινωνικό δίκτυο, με την ονομασία "Instalab", στο οποίο θα αναπαραστήσουμε αξιόπιστα τα δυνητικά επικίνδυνα σενάρια που μπορούν να συμβούν σε αυτό το πλαίσιο. Αυτό το δίκτυο θα χρησιμοποιηθεί ως ένα κοινωνικό «sandbox» όπου διάφορα αυτοματοποιημένα προφίλ (social bots) θα συμπεριφέρονται ανάρμοστα και θα αλληλεπιδρούν με τα φανταστικά προφίλ που έχουν δημιουργήσει οι μαθητές. Από την αλληλεπίδραση με αυτά τα κοινωνικά ρομπότ, οι μαθητές θα είναι σε θέση να κατανοήσουν ποιες συμπεριφορές δεν είναι κατάλληλες ή ασφαλείς με πρακτικό τρόπο.

Παρόλο που το φανταστικό κοινωνικό δίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από τους εκπαιδευτικούς και τις οικογένειες για τον ψηφιακό γραμματισμό τους, πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ειδικό υλικό εργασίας για αυτές τις ομάδες. Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, ένας οδηγός για όλες τις νέες μεθοδολογικές δυνατότητες που προσφέρουν οι διαδικτυακές πλατφόρμες μπορεί να είναι πολύ χρήσιμος (SAILS Guide for Teachers). Επιπλέον, πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να διαθέτουν επαρκή κλειδιά για την ανάλυση και την επίλυση κοινών προβλημάτων που εμφανίζονται σε διαδικτυακά μαθησιακά πλαίσια (διαδικτυακός εκφοβισμός, δυσκολίες στη διατήρηση του σεβασμού σε βιντεοδιασκέψεις, κατάχρηση της ανωνυμίας στο δίκτυο, λογοκλοπή και εφαρμογές επίλυσης προβλημάτων, κ.λπ.)

Οι οικογένειες χρειάζονται επίσης σαφή καθοδήγηση σε αυτό το νέο σενάριο. Η πιθανή έλλειψη ψηφιακού γραμματισμού, ψηφιακής επάρκειας ή ακόμη και άλλων κοινωνικών δεξιοτήτων έχει μετατρέψει ορισμένα μέλη της οικογένειας που κατά τα άλλα ήταν ικανά να υποστηρίξουν τη σχολική εκπαίδευση μαζί με την πλειονότητα των εκπαιδευτικών σε άτομα ανάκατα να βοηθήσουν τους μαθητές με τους οποίους ζουν ή να επικοινωνήσουν σωστά γύρω από τη σχολική εκπαίδευση. Για τους λόγους αυτούς, το έργο αυτό έχει ως στόχο να παρέχει στις οικογένειες πρακτικές οδηγίες (SAILS Safe Resource for Parents) που εξηγούν σε προσιτή γλώσσα πώς να κάνουν τα περισσότερα πράγματα που χρειάζονται σε ένα εικονικό πλαίσιο που μπορεί να περιλαμβάνει και την εικονική μάθηση και τι συνεπάγεται η χρήση κάθε εργαλείου, κοινωνικού δικτύου ή πλατφόρμας.

Τέλος, τα σχολεία στο σύνολό τους πρέπει να υιοθετήσουν στρατηγικές για τον συντονισμό όλων αυτών των προσπαθειών και να οδηγήσουν την εκπαίδευση στηγεοχή μετά την πανδημία σε ένα ασφαλές λιμάνι. Έχοντας αυτόν τον σκοπό κατά νου, το SAILS θα παρέχει έναν προσαρμόσιμο και ευέλικτο οδηγό για τα σχολεία, όπου η ενσωμάτωση της ασφαλούς και ορθής χρήσης των ψηφιακών πόρων θα ορίζεται ως στρατηγική που θα εμπλέκει όλους τους φορείς (SAILS Safe Resource for Schools Leaders).

Εν ολίγοις, το έργο SAILS σκοπεύει να χρησιμεύσει ως ένας χάρτης πλοήγησης σε αυτόν τον απέραντο ωκεανό δυνατοτήτων που μας προσφέρει το Διαδίκτυο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο για να αποφύγουμε, πάνω απ' όλα, τις καταγίδες που ήδη υπήρχαν και τις νέες που έφερε η πανδημία.

Η διεθνής κοινοπραξία που δημιουργήθηκε για την υλοποίηση του έργου αυτού αποτελεί το κλειδί για την επιτυχία του. Η εμπειρία στον συντονισμό των έργων και η έρευνα που διεξάγει η ομάδα του Πανεπιστημίου του «Deusto» στην ανάπτυξη παιχνιδιών και στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων θα αποτελέσει βασικό στοιχείο για την επιτυχία του SAILS. Επιπλέον, η εμπειρία φορέων όπως η ΕΑ και η ΕΣΗΑ στην εργασία τους με τους ηγέτες στα σχολεία θα επιτρέψει να καθιερωθούν οι αλλαγές και οι καινοτομίες σε σχολικό επίπεδο και να μεταφερθούν τα εμπόδια στην κοινωνία. Εξάλλου, η εμπειρία των IPA και PantallasAmigas και η σύνδεσή τους με διάφορα δίκτυα οικογενειών και άλλων παραγόντων θα τους επιτρέψει να επιτύχουν αντίκτυπο, όχι μόνο στο σχολικό περιβάλλον, αλλά και σε υψηλότερο επίπεδο αντίκτυπο.

**ΟΙ ΓΟΝΕΪΣ ΩΣ
ΠΛΟΪΑΡΧΟΙ
ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ ΚΑΙ Η
ΠΡΟΣΈΓΓΙΣΗ
ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΎ ΤΟΥ
ΚΙΝΔΎΝΟΥ**

Η κοινοπραξία «SAILS» αποφάσισε να εφαρμόσει μια προσέγγιση μετριασμού του κινδύνου για την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Αυτό το κεφάλαιο εξηγεί τι σημαίνει αυτό και γιατί είναι σημαντικό. Από τη μία πλευρά είναι ένα σημαντικό ζήτημα για τα δικαιώματα των παιδιών, από την άλλη θα συναντήσουν τον κίνδυνο και τη ζημιά, αλλά αν έχετε μια προσέγγιση πρόληψης κινδύνου μπορεί να μην το γνωρίζετε. Οι γονείς ως οι κύριοι θεματοφύλακες των δικαιωμάτων των παιδιών τους πρέπει να το εξετάσουν αυτό ως μέρος των γονικών τους καθηκόντων.

Ας ξεκινήσουμε με την πρόκληση αναφορικά με τα δικαιώματα του παιδιού. Δεν υπάρχει αμφιβολία για μια ορισμένη ιεράρχηση των δικαιωμάτων των παιδιών. **Πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να αποτρέψουμε κάθε κίνδυνο για τη ζωή.** Παρόλα αυτά, ατυχήματα και περιστατικά συμβαίνουν. Ωστόσο, διδάσκετε στα παιδιά ορισμένες δεξιότητες, για παράδειγμα για να μην τα χτυπήσει αυτοκίνητο και τους επιτρέπετε, όταν είναι έτοιμα, να βγαίνουν καθημερινά από το σπίτι. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι γεμάτα από ιστορίες για παιδιά που έχουν υποστεί κακοποίηση, κυρίως ψυχική, από διαδικτυακές δραστηριότητες. Η απάντηση για πολλούς είναι να αποτρέψετε τα παιδιά να μπαίνουν στο διαδίκτυο (με την παρουσία τους) ή να χρησιμοποιούν ορισμένα διαδικτυακά εργαλεία, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Είναι όμως αυτή η σωστή προσέγγιση; Η απάντησή μας είναι όχι. Ομοίως με την πλοήγηση στους δρόμους, **πρέπει να διδάξουμε στα παιδιά μας πώς να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τους διαδικτυακούς κινδύνους και την κακοποίηση** και έτσι να αρχίσουμε να παρέχουμε ένα άλλο βασικό δικαίωμα, το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Πρέπει επίσης να εξασφαλίσουμε ένα οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον όπου τα παιδιά θα αισθάνονται ασφάλεια να ζητούν τη συμβουλή ενηλίκων (κυρίως γονέων) εάν αισθάνονται άβολα, λυπημένα ή σε κίνδυνο παρέχοντας έτσι το βασικό δικαίωμα να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον αγάπης και φροντίδας.

Οι έρευνες έχουν επιβεβαιώσει ότι για τα σημερινά παιδιά η παρουσία στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου σημαίνει μια συνέχεια και όχι δύο ξεχωριστά πεδία ζωής. Τα διαδικτυακά εργαλεία και κυρίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν την πλατφόρμα για να συναντηθούν, να οργανώσουν την κοινωνική τους ζωή, να εκφράσουν απόψεις και να συζητήσουν, να διευρύνουν τον ορίζοντά τους και να γνωρίσουν τον κόσμο γύρω τους. Ως εκ τούτου, οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των παιδιών έχουν επισημάνει τη σημασία της πρόσβασης στο διαδίκτυο παρέχοντας έτσι μια σειρά από βασικά δικαιώματα των παιδιών, όπως το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου, το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και πάλι το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Όταν η νομοθεσία, η οικογένεια ή το σχολείο προσπαθεί να εμποδίσει την πρόσβαση, μπορεί να περιορίσει όλα αυτά τα δικαιώματα, ενώ οι ενέργειές τους σίγουρα δεν δικαιολογούνται από την πρόληψη από βλάβη ως αναλογικό στοιχείο. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η πρόσβαση των ενηλίκων στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε άλλους προσωπικούς διαδικτυακούς χώρους, καθώς και τα περισσότερα λεγόμενα **εργαλεία γονικού ελέγχου μπορεί επίσης να παραβιάζουν το βασικό δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή.**

Η βασική αρχή των δικαιωμάτων του παιδιού είναι ότι συνδέονται στενά με τις εξελισσόμενες ικανότητες του παιδιού. Τα τελευταία 20-30 χρόνια τα παιδιά στην Ευρώπη, κυρίως λόγω της αμερικανικής επιρροής, θεωρούνται όλο και λιγότερο ικανά να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. Τα αυτοκίνητα έχουν γίνει πολύ πιο γρήγορα και πολύ περισσότερα, και παρόλα αυτά οι άνθρωποι αποφάσισαν να μην κλειδώνουν τα παιδιά τους στο σπίτι αλλά να τους μαθαίνουν πώς να διασχίζουν με ασφάλεια το δρόμο. Πρώτα περνάτε μαζί, κρατώντας τα χέρια σας και αποτελώντας πρότυπο για το παιδί σας. Στη συνέχεια ζητάτε από το παιδί να σας πει πότε μπορείτε να διασχίσετε το δρόμο, αφού πρώτα κοιτάξει γύρω του ή ελέγξει τα φανάρια. Και, όταν είναι έτοιμα, τα αφήνετε να περάσουν μόνα τους γνωρίζοντας ότι τα έχετε διδάξει όλα. Παρομοίως, οι πρώτες διαδικτυακές εμπειρίες πρέπει να είναι κοινές και οι σημαντικοί ενήλικες (τόσο οι γονείς όσο και οι δάσκαλοι) πρέπει να είναι πρότυπα για τα παιδιά τους. **Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον και πρακτικές που επιτρέπουν στο παιδί να μοιράζεται τα πάντα, ακόμα και αν είναι άτακτο, αναιδές ή εντελώς κακό, χωρίς να χρειάζεται να φοβάται την τιμωρία.** Οι ελεύθερες συζητήσεις γύρω από το τραπέζι κατά τη διάρκεια του φαγητού έχει αποδειχθεί ότι είναι οι καλύτερες. Με αυτόν τον τρόπο, θα ξέρετε αν κάτι κακό τους συμβαίνει όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ή όταν δεν το χρησιμοποιούν και θα χτίσετε εμπιστοσύνη αντί να περιορίσετε τα δικαιώματά τους.

Για να γίνετε ένας σπουδαίος «SAILing» μέντορας, χτίστε μια σχέση εμπιστοσύνης με το/τα παιδί/α σας, ώστε να απευθύνονται πάντα σε εσάς με τα προβλήματά τους.

Να ενθαρρύνετε ανοιχτές συζητήσεις για κάθε θέμα που τα ενδιαφέρει και να είστε ένα πρότυπο που αξίζει να ακολουθήσει

Πρόσφατες έρευνες για τα παιδιά στον ψηφιακό κόσμο

Κατά τους λίγους μήνες που προηγήθηκαν της σύνταξης του παρόντος οδηγού, δημοσιεύθηκαν διάφορα ερευνητικά έγγραφα που επαληθεύουν σαφώς την προσέγγιση μείωσης των κινδύνων που εφαρμόζεται στο "SAILS". Υπογραμμίζουν ότι ο μόνος τρόπος για να μάθει κανείς να σερφάρι με ασφάλεια στο διαδίκτυο είναι να πλοηγείται στο διαδίκτυο και όσο περισσότερο τα παιδιά χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία και μέσα κοινωνικής δικτύωσης τόσο μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ανθεκτικότητα αποκτούν. Είναι επίσης σαφές ότι ενώ οι τακτικοί χρήστες γνωρίζουν πότε και από ποιον να ζητήσουν βοήθεια, οι ενήλικες γύρω τους, ιδίως οι εκπαιδευτικοί, δεν είναι πάντα προετοιμασμένοι για τη δουλειά.

Πιθανότατα το πιο σημαντικό τέτοιο [έγγραφο](#) είναι της "Sonia Livingstone", μιας από τις πιο ηχηρές υπέρμαχους μιας ισορροπημένης προσέγγισης των ψηφιακών πρακτικών και της διασφάλισης όλων των δικαιωμάτων των παιδιών, όχι μόνο του δικαιώματος στην προστασία, και των συναδέλφων της. Πρόκειται για μια συστημική επισκόπηση στοιχείων που έχει ως στόχο να κάνει τη σύνδεση μεταξύ της ευημερίας των νέων που σχετίζονται με περιεχόμενο ή περιστατικά που είναι δυσάρεστα ή άσχημα, και της ανθεκτικότητας και του γραμματισμού τους στα μέσα ενημέρωσης. Το ποσοστό των νέων που αναφέρουν ότι το επίπεδο ευημερίας τους μειώνεται λόγω τέτοιων συναντήσεων μειώνεται και φαίνεται να υπάρχει πολύ ισχυρή σύνδεση μεταξύ της ανθεκτικότητάς τους σε τέτοια γεγονότα και της ευημερίας τους. Ωστόσο, μπορείτε να αποκτήσετε ανθεκτικότητα μόνο αν χρειαστεί να αντιμετωπίσετε πραγματικά δύσκολες καταστάσεις και αν αυξήσετε τα επίπεδα γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης. Έτσι, φαίνεται να είναι σαφές ότι με την κατάλληλη υποστήριξη από την οικογένεια, τους φίλους και τους ενήλικες του κύκλου εμπιστοσύνης τους, οι νέοι επωφελούνται μακροπρόθεσμα από την έκθεση σε κινδύνους και δυσάρεστες καταστάσεις. Το έργο που προσπαθούμε να βοηθήσουμε τους γονείς και τους επαγγελματίες εκπαιδευτικούς να λύσουν είναι να μπορέσουν να προσφέρουν τη σωστή υποστήριξη, να αυξήσουν την ανθεκτικότητα με σύνθετο τρόπο και να υποστηρίξουν τον γραμματισμό τους στα μέσα.

Μια άλλη [έρευνα](#) που συγγράφτηκε από την Kathy Hirsch-Pasek και τους συναδέλφους της υπογραμμίζει τη σημασία της στόχευσης των γονέων ως κύριας ομάδας αποδεκτών στο SAILS. Η έρευνά τους επικεντρώθηκε στα μικρότερα παιδιά, στις ψηφιακές πρακτικές τους (ιδίως στην παρακολούθηση βίντεο) και στο ρόλο των γονέων που το συζητούν μαζί τους για τις άλλες δεξιότητες και ικανότητές τους. Τα ευρήματά τους υπογραμμίζουν και πάλι έντονα τη σημασία της περιέργειας των γονέων για τις ψηφιακές δραστηριότητες των παιδιών και τη σημασία των συζητήσεων.

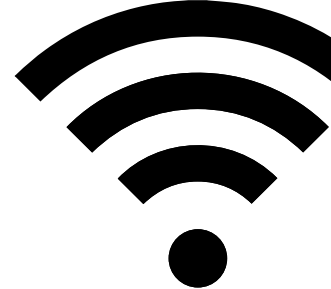
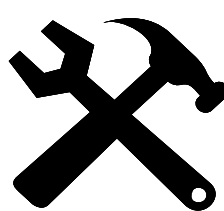
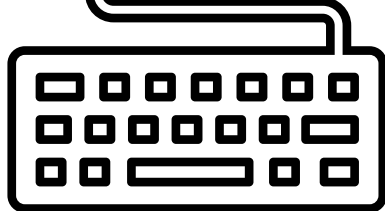
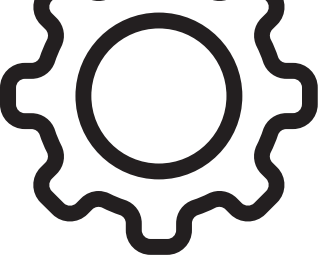
Η έρευνα που διεξήγαγε η **Ofcom** στο Ηνωμένο Βασίλειο δείχνει ότι τα περισσότερα παιδιά κάτω των 13 ετών είναι ήδη εγγεγραμμένα σε τουλάχιστον μία πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης. Το ένα τρίτο των γονέων παιδιών ηλικίας 5 έως 7 ετών δήλωσαν ότι το παιδί τους έχει προφίλ, το οποίο αυξήθηκε στο 60% μεταξύ των παιδιών ηλικίας 8 έως 11 ετών. Δεν υπάρχουν στοιχεία απευθείας από τα παιδιά, οπότε τα ποσοστά είναι πιθανό να είναι υψηλότερα, ιδίως για την ηλικιακή ομάδα 8 έως 13 ετών. Αυτή είναι μια πραγματικότητα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε και σημαίνει ότι ακόμη και οι γονείς και οι δάσκαλοι των μικρότερων παιδιών πρέπει να έχουν τις κατάλληλες ικανότητες για να καθοδηγήσουν τα παιδιά, επιτρέποντάς τους παράλληλα να πειραματιστούν.

Η **Amy Orben** και οι συνεργάτες της ανέλυσαν τον αντίκτυπο της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ικανοποίηση από τη ζωή και διαπίστωσαν ότι υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ αγοριών και κοριτσιών διαφορετικών ηλικιών. Τα υψηλά επίπεδα χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ευθύνονται για τη χαμηλότερη ικανοποίηση από τη ζωή των κοριτσιών ηλικίας 11-13 ετών και των αγοριών ηλικίας 14-15 ετών.

Μια πρόσφατη **δημοσίευση** των Lie Detectors, μιας βελγικής δημοσιογραφικής ΜΚΟ, διαπιστώνει μια σαφή αναντιστοιχία μεταξύ της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα παιδιά και τους νέους και των ενηλίκων που βρίσκονται κοντά τους. Πρόκειται για μια σημαντική διαπίστωση που υπογραμμίζει ότι τα έμμεσα εργαλεία είναι σημαντικά στην εκπαίδευση για τη διαβίωση στην ψηφιακή εποχή, καθώς ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζει σε μια διαφορετική ψηφιακή πραγματικότητα από την ψηφιακή πραγματικότητα του μαθητή ανεξάρτητα από το ποιος εκπαιδεύει ποιον. Το έγγραφο αυτό αναδεικνύει επίσης ένα άλλο στοιχείο της προσέγγισής μας, το ότι τα παιδιά είναι συχνά πιο εξειδικευμένα από τους ενήλικες. Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα παιδιά είναι πολύ πιο ικανά να εντοπίζουν παραποιημένες εικόνες από ό,τι οι ενήλικες.

Η έκθεση της **UNICEF** *The State of the World's Children 2021* (Η κατάσταση των παιδιών του κόσμου 2021) δείχνει ότι με το να είναι τακτικά συνδεδεμένα και ενεργά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα παιδιά αποκτούν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και στη συνέχεια αισθάνονται πολύ πιο ασφαλή στο διαδίκτυο. Είναι καθησυχαστικό το εύρημα ότι η συντριπτική πλειονότητα των παιδιών γνωρίζει πώς να αναζητήσει υποστήριξη αν κάτι νιώθει άβολο στο διαδίκτυο. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται με την κανονικότητα της σύνδεσης. Το 74% των πρώτων χρηστών γνωρίζει ήδη πώς να ζητήσει βοήθεια από την οικογένεια, άλλους ενήλικες ή φίλους. Η περιστασιακή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αυξάνει το ποσοστό αυτό στο 86%, ενώ στην περίπτωση των τακτικών χρηστών το 93% αισθάνεται σίγουρο ότι μπορεί να ζητήσει βοήθεια. Ωστόσο, ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών αισθάνθηκε ότι το σχολείο δεν ανταποκρίθηκε καθόλου στις προκλήσεις της διαδικτυακής μάθησής τους.

ΤΟ ΠΑΙΔΊ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΌ ΚΌΣΜΟ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΌ

Ο ψηφιακός κόσμος έχει βασικό ρόλο στην καθημερινή μας ζωή· από την παρακολούθηση ταινιών μέχρι και τη διευθέτηση επίσημων συναλλαγών, η ικανότητα πλοήγησης σε αυτόν είναι μια ευρέως απαιτούμενη δεξιότητα. Η τεχνολογική πρόοδος έχει καταστήσει δυνατή την είσοδο σε αυτόν τον κόσμο μέσω μιας σειράς εργαλείων. Ενώ αναπτύσσονται συνεχώς νέα εργαλεία και υλικό, τα σημαντικότερα είναι οι προσωπικοί υπολογιστές, οι φορητοί υπολογιστές, οι ταμπλέτες και τα «έξυπνα τηλέφωνα». Για τα παιδιά που μεγαλώνουν στην ψηφιακή εποχή, τα εργαλεία αυτά γίνονται βασικό μέρος των καθημερινών εκπαιδευτικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων τους.

Για τις περισσότερες υπηρεσίες θα πρέπει να είστε συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο μέσω **καλωδιακής** σύνδεσης (που γίνεται όλο και λιγότερο συχνή), **wifi** ή σύνδεσης δεδομένων. Ξεκινώντας από την τελευταία, ένα σημαντικό πράγμα που πρέπει να λάβετε υπόψη είναι ότι οι συνδέσεις δεδομένων ενδέχεται να είναι περιορισμένες και πρέπει να πληρώνετε ανάλογα με την ποσότητα δεδομένων που κατεβάζει ή ανεβάζει η συσκευή σας. Συνήθως λειτουργεί μέσω μιας κάρτας SIM που τοποθετείτε στο τηλέφωνο ή την ταμπλέτα σας. Πρέπει να αποφασίσετε αν θέλετε να πληρώνετε για δεδομένα για το παιδί σας. Είναι ασφαλές, αλλά μερικές φορές ακριβό. Η εναλλακτική λύση είναι οι συνδέσεις wifi που μπορεί να είναι ασφαλείς ή ανοιχτές. Αυτό που πρέπει να διδάξετε στα παιδιά σας είναι ότι το ανοιχτό wifi και τα δημόσια δίκτυα που έχουν κωδικό πρόσβασης που μοιράζονται με μεγαλύτερο αριθμό ατόμων (όπως τα σχολικά δίκτυα) είναι συνήθως δωρεάν, αλλά κάποια άλλα άτομα με τα οποία δεν θέλατε να μοιραστείτε τη δουλειά σας μπορεί να δουν τι κάνετε στο διαδίκτυο.

Για εκπαιδευτικούς σκοπούς, τα σχολεία μπορούν να απαιτούν από τα παιδιά να φέρνουν τις δικές τους συσκευές (συνήθως αναφέρονται ως συστήματα "φέρτε τη δική σας συσκευή", "BYOD") στην τάξη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, **οι γονείς πρέπει όχι μόνο να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά έχουν ένα εργαλείο με το οποίο μπορούν να εργαστούν, αλλά και ότι το εν λόγω εργαλείο είναι κατάλληλο για το σκοπό του.** Γενικά, όσο πιο ισχυρή και εξελιγμένη είναι μια συσκευή, τόσο πιο ακριβή θα είναι. Ενώ τα εργαλεία υψηλής τεχνολογίας είναι απίθανο να είναι απαραίτητα σε ένα γενικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, η παροχή στα παιδιά ενός εργαλείου καλά εξοπλισμένου ώστε να επιτρέπει την εστίαση στη μάθηση χωρίς διακοπή είναι ζωτικής σημασίας. Ορισμένοι διαδικτυακοί οδηγοί μπορούν να σας βοηθήσουν στην επιλογή μιας κατάλληλης συσκευής. Δεν πρέπει να υποτιμάται πόσο σημαντικό είναι ένα καλό εργαλείο, για να μπορέσει ένα παιδί να επιτύχει το καλύτερο δυνατό στην ψηφιακή μάθηση.

Ενώ είναι φυσικό τα παιδιά να φέρνουν τα δικά τους στυλό και τετράδια, υπάρχει μεγάλη συζήτηση γύρω από την πολιτική BYOD, ιδίως όσον αφορά τις ανησυχίες για την ένταξη σε σύγκριση με την προσωπική φύση των ψηφιακών συσκευών. Δεν θα χρησιμοποιούσαμε κοινόχρηστα smartphones ως ενήλικες και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν παρόμοια συναισθήματα για τις ταμπλέτες ή τους φορητούς υπολογιστές. Οι πολιτικές BYOD έχουν πολλά πλεονεκτήματα, μια σαφή θετική επίδραση στη μάθηση και αυτά υπερτερούν των ανησυχιών που προκύπτουν (π.χ. παίζοντας παιχνίδια ή μπαίνοντας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αντί να εργάζεστε), ειδικά αν συνοδεύονται από ενδιαφέρουσες εργασίες. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνεχίσουν ό,τι δούλευαν εκτός της αίθουσας διδασκαλίας. Για μια πολιτική BYOD χωρίς αποκλεισμούς, τα σχολεία πρέπει να κατανοήσουν ποιος χρειάζεται υποστήριξη με την παροχή μιας συσκευής, και αν χρησιμοποιούνται ψηφιακές συσκευές, πρέπει να υπάρχει μια δανειστική βιβλιοθήκη ή παρόμοιες λύσεις για όσους δεν μπορούν να αγοράσουν μια συσκευή. Οι γονείς μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία μιας τέτοιας βιβλιοθήκης, π.χ. παρέχοντας μεταχειρισμένες συσκευές από τον χώρο εργασίας τους. Για το σχολείο, είναι εξίσου σημαντικό να κατανοήσει ποιοι μπορεί να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο εκτός σχολείου και να σχεδιάσει τις ψηφιακές πολιτικές του ανάλογα. Οι γονείς πρέπει να εκφράσουν τις ανησυχίες τους σχετικά με την πρόσβαση στο διαδίκτυο, εάν το σχολείο δεν τις λαμβάνει υπόψη του.

Υπάρχουν 4 βασικά στοιχεία που πρέπει να λάβετε υπόψη σας όταν αγοράζετε στο παιδί σας μια συσκευή. Είναι σχεδόν αδύνατο να επιλέξετε και τα τέσσερα κουτάκια, οπότε επιλέξτε ποια είναι τα πιο σημαντικά για το παιδί σας ανάλογα με την ηλικία του, τη δουλειά που θα κάνει και πόσο αδέξιο είναι.

1. ΑΝΘΕΚΤΙΚΌΤΗΤΑ

Γενικά, όσο μικρότερο είναι το παιδί, τόσο περισσότερο πρέπει να σκεφτείτε πόσο ανθεκτική είναι η συσκευή του. Ακόμη και αν το παιδί σας είναι ένας άγγελος, οι μικροί συμμαθητές είναι πιο πιθανό να γίνουν σκληροί. Τα χτυπήματα είναι αναπόφευκτα. Μια ανθεκτική συσκευή είναι φτιαγμένη από ποιοτικά υλικά, έχει λίγο βάρος και είναι ανθεκτική στις πιτσιλιές. Για ένα φορητό υπολογιστή, ελέγξτε ότι ο μεντεσές φαίνεται να αντέχει το επανειλημμένο άνοιγμα και κλείσιμο.

2. ΦΟΡΗΤΌΤΗΤΑ

Αν το παιδί σας πρέπει να μεταφέρει τη συσκευή του συχνά, είτε πρόκειται για το σχολείο είτε για τις αίθουσες διδασκαλίας, κάτι μικρό και ελαφρύ είναι πλεονέκτημα. Ένας φορητός υπολογιστής βάρους 2 κιλών είναι ένα πραγματικό βάρος, για να προστεθεί σε ένα σακίδιο πλάτης. Φυσικά, μια μικρή συσκευή σημαίνει και μια μικρή οθόνη. Για παράδειγμα, μία ταμπλέτα με οθόνη 8 ιντσών κινδυνεύει να είναι πολύ μικρή για ορισμένες εκπαιδευτικές εφαρμογές.

3. ΠΡΟΣΙΤΌΤΗΤΑ

Για να μην υποτιμηθεί, η μεγαλύτερη ανησυχία στο μυαλό ενός γονέα είναι συνήθως το κόστος. Όσο μεγαλύτερο είναι το παιδί, τόσο περισσότερο θα πρέπει να εξετάζετε το ενδεχόμενο να ξοδέψετε. Για το δημοτικό σχολείο, το ανώτατο όριό σας θα πρέπει να είναι γύρω στα 500€, ενώ ένας 16χρονος θα μπορούσε να αξιοποιήσει καλύτερα έναν φορητό υπολογιστή 900€, για παράδειγμα.

4. ΕΠΙΔΌΣΕΙΣ

Σε κάθε συσκευή πρέπει να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο και να υποστηρίζονται βασικές εφαρμογές. Οι μεγαλύτεροι έφηβοι μπορεί να έχουν πιο απαιτητικές ανάγκες. Μπορεί να αρχίσουν να δυσκολεύονται αν οι συσκευές τους είναι παλιές, φτηνές και όχι ελαφριές. Αν δεν ξοδέψετε πολλά χρήματα, η αυξημένη επεξεργαστική ισχύς τείνει να συνοδεύεται από μικρότερη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, οπότε βεβαιωθείτε ότι αγοράζετε μια συσκευή που μπορεί να αντέξει έξι ώρες την ημέρα (Μπορεί να είναι δύσκολο να πρέπει να συνδέετε το φορητό σας υπολογιστή στην πρίζα στο σχολείο).

Οι γονείς θα πρέπει επομένως να εξετάσουν τον απαραίτητο χρόνο στην οθόνη. Βρίσκεται το παιδί 3 ώρες την ημέρα μπροστά στην οθόνη μόνο για να προετοιμάσει τα μαθήματά του ή είναι 2 ώρες από τον ελεύθερο χρόνο για ψυχαγωγία; Εάν πρόκειται για το τελευταίο, είναι αυτό ένα εύλογο χρονικό διάστημα; Για παράδειγμα, το παιδί εξακολουθεί να έχει αρκετό χρόνο και ενέργεια για άθληση, ύπνο και φαγητό; **Η ειλικρινής, ανοιχτή και αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των γονέων και των παιδιών τους είναι το κλειδί για να εξασφαλιστεί αυτή η ισορροπία** (όπως ακριβώς είναι ζωτικής σημασίας σε κάθε άλλο τομέα της οικογενειακής ζωής).

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τη διαφορά μεταξύ του παθητικού χρόνου μπροστά στην οθόνη, όταν δηλαδή το παιδί κάθεται μπροστά σε μια οθόνη και παρακολουθεί παθητικά, και του ενεργητικού χρόνου μπροστά στην οθόνη, όταν δηλαδή η οθόνη χρησιμοποιείται για επικοινωνία, αναζήτηση πληροφοριών, αλληλεπίδραση κ.λπ. Οι συστάσεις που λαμβάνονται υπόψη συνιστώντας αυστηρό περιορισμό του παθητικού χρόνου χρήσης της οθόνης και προσφέροντας πολύ ευρύτερο χρόνο χρήσης της οθόνης όταν πρόκειται για ενεργό χρήση. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας οι γονείς να βρίσκονται μαζί με τα παιδιά τους, όταν τα παιδιά χρησιμοποιούν μια οθόνη. Ακόμα και η παρακολούθηση ενός κινούμενου σχεδίου μπορεί να γίνει ενεργός χρόνος χρήσης της οθόνης με συζήτηση, με την αναπαράσταση των όσων συμβαίνουν στην οθόνη, με τραγούδι και ούτω καθεξής.

Επιπλέον, ο τρόπος χρήσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις περιπτώσεις χρήσης της οθόνης η οθόνη δεν πρέπει να είναι πολύ φωτεινή, το παιδί δεν πρέπει να κοιτάζει την οθόνη για μεγάλα χρονικά διαστήματα χωρίς παύση και η φυσική θέση μπροστά στην οθόνη πρέπει να είναι ιδανική (σωστή στήριξη της οσφυϊκής χώρας, επαρκής απόσταση κ.λπ.). Η υιοθέτηση υγιεινών συνηθειών που σχετίζονται με το περιβάλλον "εργασίας" του παιδιού μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη προβλημάτων υγείας και κινητικότητας αργότερα. Για τα παιδιά του σχολείου είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχει ένα κατάλληλο περιβάλλον μάθησης τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι. Οι γονείς θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι η ψηφιακή τεχνολογία έχει αλλάξει τις απαιτήσεις γι' αυτό και να απαιτήσουν από τα σχολεία να αλλάξουν και αυτά ανάλογα.

ΠΛΑΤΦΌΡΜΕΣ Μ'ΑΘΗΣΗΣ

Υπάρχει μεγάλος αριθμός ψηφιακών εργαλείων που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση. Σε ορισμένες περιπτώσεις η ίδια, σύνθετη πλατφόρμα χρησιμοποιείται για διαφορετικούς σκοπούς (π.χ. εσωτερική επικοινωνία εντός της τάξης, ανταλλαγή εργασιών και των λύσεών τους, αξιολόγηση). Η χρήση μιας πολύ σύνθετης πλατφόρμας έχει το πλεονέκτημα ενός ενιαίου σημείου πρόσβασης, αλλά και τον πιθανό κίνδυνο να συλλεχθούν πάρα πολλές πληροφορίες από έναν διαχειριστή δεδομένων. Ταυτόχρονα, η ταυτόχρονη χρήση πολλών εργαλείων σημαίνει ότι υπάρχουν πολλαπλά σημεία πρόσβασης (με ενδεχομένως διαφορετικά διαπιστευτήρια σύνδεσης) και μια πιθανή έλλειψη φορητότητας των δεδομένων μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερο φόρτο εργασίας ή σε χαμένες πληροφορίες.

Υπάρχουν δύο κύριοι τύποι πλατφορμών, οι οποίοι χρησιμοποιούνται ευρέως:

- Εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί ειδικά για την εκπαίδευση

- Γενικά εργαλεία που είναι κατάλληλα για εκπαιδευτικούς σκοπούς, αλλά δεν έχουν σχεδιαστεί ειδικά γι' αυτό.

Ορισμένες φορές οι γενικοί πάροχοι διαθέτουν εξειδικευμένες πλατφόρμες για την εκπαίδευση, αλλά ο χειρισμός των δεδομένων συχνά εξακολουθεί να συνδέεται με τις κύριες πλατφόρμες (π.χ. Google Classroom).

Η συντριπτική πλειονότητα των εργαλείων λειτουργεί σαν κάποιο είδος διαδικτυακής πλατφόρμας, το οποίο σημαίνει ότι **τα δεδομένα μεταφορτώνονται σε διακομιστή τρίτου μέρους και τα χειρίζεται το εν λόγω μέρος, δηλαδή η εταιρεία που λειτουργεί την υπηρεσία**. Για τους γονείς, είναι ζωτικής σημασίας να κατανοήσουν τι συμβαίνει με τα δεδομένα που μοιράζονται τα παιδιά τους, είτε πρόκειται για ευαίσθητα, προσωπικά δεδομένα, όπως ονόματα, φωτογραφίες ή διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε για δεδομένα που γενικά δεν θεωρούνται "ευαίσθητα", για παράδειγμα γραπτές σχολικές εργασίες. Ωστόσο, είναι συχνά πολύ δύσκολο να ληφθούν αυτές οι πληροφορίες. Όταν πρόκειται για πλατφόρμες που το σχολείο επιθυμεί να χρησιμοποιήσει, οι γονείς μπορούν και πρέπει να ζητήσουν αυτές τις πληροφορίες που παρέχονται από το σχολείο. Όταν πρόκειται για πλατφόρμες που τα παιδιά θέλουν να χρησιμοποιήσουν για τους δικούς τους σκοπούς ή αυτές που οι γονείς θέλουν να χρησιμοποιήσουν με τα παιδιά τους, αυτές οι πληροφορίες θα πρέπει να αναζητούνται συνειδητά.

Είναι δύσκολο να γνωρίζετε πλήρως όλες τις διαθέσιμες πλατφόρμες. Στο σχολικό πλαίσιο υπάρχουν ορισμένα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Εάν το σχολείο δεν παρέχει πληροφορίες για κάποιο από αυτά, οι γονείς θα πρέπει να θέσουν ενεργά τις σχετικές ερωτήσεις. Ορισμένες εκτιμήσεις:

- Είναι η επιλεγμένη πλατφόρμα πλήρως λειτουργική χωρίς να απαιτείται η καταβολή αμοιβής; **Εάν υπάρχει δυνατότητα δωρεάν χρήσης, υπάρχουν διαφημίσεις ή άλλα εμπορικά στοιχεία που πρέπει να γνωρίζετε;** Εάν δεν είναι δωρεάν, ποιος πληρώνει λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχικότητα;

- Είναι η πλατφόρμα εγκεκριμένη για χρήση σε όλο το σχολείο; Εάν όχι, είναι πραγματικά απαραίτητη η χρήση της;

- Εάν υπάρχει μετάβαση από μια πλατφόρμα σε μια άλλη, υπάρχουν αρκετές πληροφορίες που αποδεικνύουν την αναγκαιότητα αυτής της αλλαγής; Πώς θα μεταφερθούν τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί πριν από την αλλαγή (π.χ. προηγούμενες εργασίες των παιδιών) στη νέα πλατφόρμα;

- Ποια είναι τα πιθανά οφέλη και οι κίνδυνοι από τη χρήση μιας συγκεκριμένης πλατφόρμας;

Οι εμπειρογνώμονες της ψηφιοποίησης στην εκπαίδευση έχουν συγκεντρώσει έναν σχετικά ολοκληρωμένο κατάλογο των διαφόρων διαθέσιμων πλατφορμών για την πρωτοβουλία COVIDEA[1] και το Digital with Purpose[2]. Ο κατάλογος βρίσκεται στο τέλος του παρόντος εγγράφου ως παράρτημα. Καταρτίστηκε το 2021, επομένως ενδέχεται να μην περιλαμβάνονται πλατφόρμες που άνοιξαν πρόσφατα.

[1] <https://www.foggs.org/covidea/>

[2] <https://digitalwithpurpose.org/>

Μ'ΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΉΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Στον ψηφιακό κόσμο, δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια ελιγμών στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. **Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της προσωπικής επικοινωνίας, του μάρκετινγκ και των περισσότερων άλλων πραγμάτων** που θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί.

Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης είναι διαδικτυακές πλατφόρμες που παρέχουν χώρο για την **ανταλλαγή και την προβολή περιεχομένου**. Η μορφή, ο τρόπος και η δημοσιότητα του κοινοποιούμενου περιεχομένου διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των πλατφορμών. Ωστόσο, το βασικό ενοποιητικό χαρακτηριστικό τους είναι ότι όλοι οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να μοιράζονται μεταξύ τους τον ίδιο τύπο περιεχομένου που μπορούν να δουν και άλλοι χρήστες.

Η ηλικία στην οποία τα παιδιά αρχίζουν να ασχολούνται με τέτοιες πλατφόρμες μειώνεται ραγδαία. Ενώ πριν από μερικά χρόνια οι (προ)έφηβοι αποτελούσαν το νεότερο κοινό των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ελάχιστο περιεχόμενο απευθυνόταν σε αυτούς, σήμερα ολόκληρες πλατφόρμες βασίζονται σε παιδιά ακόμη και στην ηλικία του δημοτικού σχολείου για να κάνουν την επιχείρησή τους επιτυχημένη. Εξαιτίας αυτού, οι γονείς πρέπει να γνωρίζουν τι είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και τα οφέλη και τους κινδύνους που κρύβουν.

Η πρώτη απόφαση, που λαμβάνεται από κοινού από το παιδί και τον γονέα σε μια ιδανική περίπτωση, αφορά **την πραγματική ηλικία στην οποία το παιδί εγγράφεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης**. Πολλές πλατφόρμες εφαρμόζουν τους κανονισμούς ενός αμερικανικού νόμου που ονομάζεται COPPA (ο οποίος δεν ισχύει στην Ευρώπη) και στη συνέχεια δεν επιτρέπουν την εγγραφή παιδιών κάτω των 13 ετών. Από την άποψη αυτή, οι γονείς πρέπει να λάβουν μια σημαντική απόφαση. Όταν το παιδί τους επιθυμεί να εγγραφεί, μπορούν να συμφωνήσουν να αλλάξουν την ημερομηνία γέννησης του παιδιού ή να αρνηθούν την εγγραφή πριν γίνει 13 ετών. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι ένας γονέας που δεν συμφωνεί με την πρόωρη εγγραφή πιθανότατα απλώς δεν θα γνωρίζει ότι το παιδί του είναι εγγεγραμμένο, επομένως θα ήταν σκόπιμο να συμφωνήσετε (αλλά όχι να προσφέρετε προληπτικά) την πρόωρη εγγραφή. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στον γονέα να συμμετάσχει **στην εξερεύνηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από το παιδί**. Ταυτόχρονα, αυτό εγείρει κάποιες ανησυχίες για τη μετέπειτα χρήση. Είναι πολύ σημαντικό να συνειδητοποιήσετε ότι, καθώς οι περισσότερες πλατφόρμες δεν επιτρέπουν την αλλαγή της ημερομηνίας γέννησης, τα παιδιά θα έχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο για ενήλικες, όπως υπηρεσίες επί πληρωμή ή απεριόριστες προσκλήσεις σε εκδηλώσεις, νωρίτερα από τα πραγματικά τους 18α γενέθλια.

Οι γονείς πρέπει επίσης να μάθουν να χρησιμοποιούν με σεβασμό τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μαζί με τα παιδιά τους. Μια πτυχή αυτού είναι τα στοιχεία σύνδεσης, τα οποία κανένας γονέας δεν έχει το δικαίωμα να απαιτεί από το παιδί του, καθώς αποτελούν μέρος του δικαιώματος του παιδιού στην ιδιωτική ζωή. Εάν τα μοιράζονται οικειοθελώς, πρέπει να χρησιμοποιούνται με μέτρο και να αποφεύγεται κάθε είδους "αστυνόμηση". Μια άλλη πτυχή είναι η αλληλεπίδραση γονέα και παιδιού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Σε γενικές γραμμές, είναι συνήθως αποδεκτό να κάνετε "like" σε μια ανάρτηση του παιδιού σας ή σε μια ανάρτηση στην οποία το παιδί σας έχει επισημανθεί, αλλά θα πρέπει να αποφεύγετε τα "μητρικά" ή "πατρικά" σχόλια. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι δεν πρόκειται για ιδιωτική συζήτηση και είναι καλύτερο να συμφωνείτε για οποιαδήποτε διαδικτυακή αλληλεπίδραση εκτός διαδικτύου πριν την αναρτήσετε.

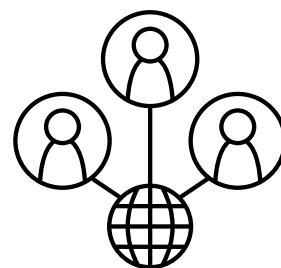
Ορισμένες πλατφόρμες, όπως το «Instagram» και το «Twitter», επιτρέπουν τον διαμοιρασμό πολλών διαφορετικών τύπων περιεχομένου. Από αναρτήσεις κειμένου μέσω εικόνων έως βίντεο, οι χρήστες μπορούν να δημιουργήσουν και να μοιραστούν οποιοδήποτε περιεχόμενο θέλουν, εφόσον το επιτρέπουν οι όροι και οι προϋποθέσεις της εκάστοτε πλατφόρμας. Άλλες πλατφόρμες, όπως το «YouTube» και το «TikTok», ειδικεύονται αντίθετα στο περιεχόμενο βίντεο οι χρήστες μπορούν να μοιράζονται και να βλέπουν βίντεο και να επικοινωνούν με άλλους κάτω από αυτά τα βίντεο στην ενότητα σχολίων.

Υπάρχουν **δύο σημαντικές πτυχές** των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, εκτός από την επικοινωνία με άτομα, τις οποίες πρέπει να γνωρίζει ο γονέας, τι μπορεί να δει το παιδί και τι μπορεί να μοιραστεί το παιδί. Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, δυστυχώς, το δυνητικά επιβλαβές ή ενοχλητικό περιεχόμενο δεν είναι ανήκουστο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Για παράδειγμα, γραφική βία και σεξουαλικές εικόνες αναρτώνται συχνά σε αυτές τις πλατφόρμες. Σε διαφορετικές ηλικίες, μπορεί να είναι περισσότερο ή λιγότερο κατάλληλο για ένα παιδί να βρεθεί αντιμέτωπο με την επιλογή να ασχοληθεί με τέτοιο περιεχόμενο. Ένας 13χρονος μπορεί να γνωρίζει καλά ότι δεν πρέπει να κάνει κλικ σε ένα βίντεο που είναι σαφώς βίαιο, αλλά ένα μικρό παιδί μπορεί να συναντήσει κατά λάθος περιεχόμενο που μπορεί να το αναστατώσει.

Η δεύτερη πτυχή είναι το τι μοιράζεται το παιδί. Κατά γενικό κανόνα, οτιδήποτε έχει κοινοποιηθεί στο διαδίκτυο είναι "εκεί έξω" για πάντα. Το να μοιραστείτε ένα βίντεο στο οποίο κάνετε καρτ μπορεί να είναι απολύτως ακίνδυνο. Το να μοιραστεί το ίδιο βίντεο με προσωπικές πληροφορίες, όπως στοιχεία διεύθυνσης ή πιστωτικής κάρτας στο παρασκήνιο, είναι πολύ πιο επικίνδυνο.

Ως εκ τούτου, οι γονείς πρέπει να διασφαλίζουν **ότι τα παιδιά κατανοούν τις πιθανές συνέπειες των όσων μοιράζονται**. Η κοινοποίηση προσωπικών πληροφοριών μπορεί να είναι εξίσου επιζήμια με την κοινοποίηση ενός βίντεο που έχει ως στόχο να γελοιοποιήσει κάποιον, και το παιδί πρέπει να μάθει στο σπίτι γιατί το καθένα από αυτά πρέπει να αποφεύγεται. Από την άλλη πλευρά, ο γονέας πρέπει να έχει επίγνωση του κινδύνου που μπορεί να εγκυμονούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ακόμη και αν το παιδί του δεν επιτρέπεται να τα χρησιμοποιεί. Το περιεχόμενο του παιδιού μπορεί και πάλι να κοινοποιηθεί χωρίς τη συγκατάθεσή του.

Ένα επιπλέον σημαντικό σημείο που πρέπει να σημειωθεί όσον αφορά το τι μοιράζεται το παιδί είναι **με ποιον το μοιράζεται**. Σχεδόν σε όλες τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, οι χρήστες μπορούν να αλλάξουν τις ρυθμίσεις απορρήτου τους. Αυτό επηρεάζει το ποιος μπορεί να δει ή/και να αλληλεπιδράσει με το περιεχόμενο. Οι γονείς θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά κατανοούν με ποιον μοιράζονται περιεχόμενο και τι επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτό. Ένα βίντεο που μοιράζεται σήμερα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί κάλλιστα να εμφανιστεί ξανά σε μια δεκαετία και να μην είναι πια τόσο χαριτωμένο ή αστείο.

Επιπρόσθετα, πρέπει να επισημανθεί το φαινόμενο της **διαδικτυακής αποπλάνησης ανηλίκων**. Τα παιδιά θα μπορούσαν να προσεγγιστούν στο διαδίκτυο από ενήλικες που προσπαθούν να δημιουργήσουν συναισθηματικές σχέσεις μαζί τους, συχνά με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση ή άλλη εγκληματική δραστηριότητα. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό, πρώτον, να υπάρχει ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ του γονέα και του παιδιού του σχετικά με τον φιλικό κύκλο του παιδιού, ώστε να συζητούν για τους ύποπτους νέους φίλους. Δεύτερον, είναι σημαντικό αυτή η ανοιχτή επικοινωνία να είναι απαλλαγμένη από κρίσεις, ώστε το παιδί να μπορεί να εκφράσει τις όποιες ανησυχίες ή αμφιβολίες έχει σχετικά με τις διαδικτυακές του αλληλεπιδράσεις αποτρέποντας έτσι δυνητικά τη διαδικτυακή αποπλάνηση ανηλίκων.

Για ακραίες περιπτώσεις, όπως η αποτροπή της ενασχόλησης με αυστηρά ενήλικο περιεχόμενο, πολλές πλατφόρμες επιτρέπουν την εγκατάσταση γονικών ελέγχων, αλλά ορισμένοι από αυτούς τους γονικούς ελέγχους δεν συνάδουν με τους κανονισμούς για τα δικαιώματα των παιδιών, οπότε πρέπει να είστε προσεκτικοί, όταν τους χρησιμοποιείτε. Ορισμένες πλατφόρμες διαθέτουν επίσης ενσωματωμένα συστήματα για την προστασία των ανηλίκων: Το Snapchat, για παράδειγμα, επιτρέπει μόνο στα προφίλ ενηλίκων να είναι δημόσια ορατά σε όλους. Η ρύθμιση αυτή δεν είναι διαθέσιμη για τα παιδιά. Η πλατφόρμα εισήγαγε επίσης ένα ενισχυμένο κέντρο γονικού ελέγχου, όπου οι γονείς μπορούν να ελέγξουν με ποιους επικοινωνούν τα παιδιά, αλλά όχι για το τι. Ανεξάρτητα από αυτό, ο καλύτερος και ασφαλέστερος τρόπος για να μετριάσετε τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο είναι να διατηρείτε την επικοινωνία ανοιχτή και ειλικρινή.

Όταν συζητάμε για περιεχόμενο για ενήλικες, πρέπει να αναφέρουμε το πορνογραφικό περιεχόμενο. Αν τους μιλήσετε για τα ευαίσθητα θέματα σχετικά με το σεξ και συζητήσετε επίσης τα θέματα με το πορνό, είναι πιο πιθανό να αποτρέψετε τη ζημιά από το να προσπαθήσετε να τους απαγορεύσετε.

ΨΗΦΙΟΠΟΪΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Η ανάγνωση, η γραφή και η αριθμητική θεωρούνται οι πολύ βασικές για τις περισσότερες άλλες δεξιότητες, είτε πρόκειται για ακαδημαϊκές είτε για καθημερινές δεξιότητες. Συνεπώς, αποτελεί σημαντικό μέλημα για όλους τους εκπαιδευτικούς, συμπεριλαμβανομένων των γονέων, να μην εμποδίζεται η ψηφιοποίηση την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Υπάρχουν πολλές ανησυχίες, που συχνά τροφοδοτούνται από άρθρα των μέσων μαζικής ενημέρωσης γύρω από αυτό το θέμα. Είναι κατανοητό, ειδικά σε μια πραγματικότητα όπου ολοένα και περισσότερα παιδιά που πράγματι παρακολουθούν το σχολείο και ολοκληρώνουν τη βασική τους εκπαίδευση, φεύγουν χωρίς το κατάλληλο επίπεδο αυτών των βασικών δεξιοτήτων.

Ωστόσο, σπάνια αναφέρεται ότι η ψηφιακή τεχνολογία, αν χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να υποστηρίξει την απόκτηση αυτών των δεξιοτήτων. Υπάρχουν προσαρμοστικά προγράμματα που δίνουν τη δυνατότητα στο παιδί να εξασκηθεί σε τομείς στους οποίους έχει κάνει λάθη. Επίσης, πολλά προγράμματα προσφέρουν ανάπτυξη και εξάσκηση δεξιοτήτων με παιγνιώδη τρόπο που είναι πιο ελκυστικός για τα παιδιά. Οι παιχνιδοποιημένες λύσεις (που μπορεί να έχουν χαρακτηριστικά που μοιάζουν με παιχνίδια, αλλά δεν είναι απαραίτητο να συμβαίνει αυτό) έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές, καθώς είναι πιο ελκυστικές και ενδιαφέρουσες για πολλούς. Η πλειονότητα των λύσεων μάθησης μέσω παιχνιδιών είναι ψηφιακές.

ΨΗΦΙΑΚΉ ΑΝΆΓΝΩΣΗ

Υπάρχει μεγάλη διαμάχη γύρω από την ανάγνωση σε ψηφιακές συσκευές και **τον αντίκτυπο της χρήσης οθονών και του διαδικτύου στην ανάγνωση**. Τα δύο κύρια, φαινομενικά αντίθετα μηνύματα δεν αντιφάσκουν μεταξύ τους. Από τη μία πλευρά, φαίνεται να είναι σαφές ότι τα παιδιά διαβάζουν λιγότερα βιβλία από τότε που άρχισαν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία. Από την άλλη πλευρά, διαβάζουν πολύ περισσότερα κείμενα, κυρίως μικρότερα και απλούστερα, αν περνούν χρόνο στο διαδίκτυο. Υπάρχει περισσότερο "χρηστικό" διάβασμα και λιγότερο διάβασμα για καλλιτεχνική εκτίμηση. Τα παιδιά ενδιαφέρονται όλο και λιγότερο να διαβάζουν μεγάλα κείμενα, συχνά σε γλώσσα που δεν είναι πολύ εύκολο να κατανοήσουν. Ταυτόχρονα, κάνοντας καθημερινές εργασίες ανάγνωσης στο διαδίκτυο συχνά περιλαμβάνουν πρόσθετες πληροφορίες, εναλλακτικές παρουσιάσεις, όπως η προφορική ανάγνωση ή το απλοποιημένο κείμενο. **Οι γονείς θα πρέπει να δώσουν προσοχή και στην εισαγωγή λογοτεχνικών κειμένων στα παιδιά τους**. Η καλύτερη μορφή είναι να αρχίσουν να τους διαβάζουν δυνατά κάθε μέρα και να διατηρήσουν αυτή τη συνήθεια και μετά την εκμάθηση της ανάγνωσης. Μπορεί πολύ εύκολα να γίνει **μια καθημερινή ιεροτελεστία για την οικογένεια**.

Η ανάγνωση σε μια ψηφιακή συσκευή έχει ορισμένα πλεονεκτήματα, ειδικά αν γνωρίζετε και χρησιμοποιείτε ορισμένα ενσωματωμένα εργαλεία υποστήριξης. Πρώτα απ' όλα, μπορείτε να ρυθμίσετε τον τύπο και το μέγεθος της γραμματοσειράς. Αυτό δεν βοηθάει μόνο όσους έχουν προβλήματα με τα μάτια τους, αλλά μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο για όσους πάσχουν από δυσλεξία. Έχει αποδειχθεί ότι οι λεγόμενες γραμματοσειρές sans-serif (π.χ. Arial, Calibri ή Open Sans), όπου τα γράμματα δεν έχουν "πόδι", διαβάζονται ευκολότερα από αυτούς. Πολλές συσκευές διαθέτουν λειτουργία δυνατής ανάγνωσης, βοηθώντας τον αναγνώστη να ακούσει τη σωστή προφορά μιας πιο σύνθετης λέξης. Ομοίως, υπάρχουν ενσωματωμένες λειτουργίες θησαυρού ή λεξικού που υποστηρίζουν την ανάγνωση σύνθετων κειμένων ή κειμένων σε ξένες γλώσσες.

Ταυτόχρονα, φαίνεται να υπάρχουν αρκετά στοιχεία που δείχνουν ότι η ανάγνωση ενός βιβλίου σε οθόνη οδηγεί σε λιγότερο βαθιά κατανόηση και εμπάθυνση στο κείμενο.

Ένας άλλος τομέας συζήτησης είναι ο **τομέας της γραφής**. **Είναι απαραίτητο να διδάσκονται τα παιδιά τον σωστό τρόπο χρήσης του πληκτρολογίου, όπως ένας δακτυλογράφος**; Η απάντηση για τη δεύτερη ερώτηση είναι αρνητική, αν και πολλά σχολεία παρέχουν ήδη τέτοια εκπαίδευση για τα μικρότερα παιδιά. Τα περισσότερα παιδιά μαθαίνουν να πληκτρολογούν πολύ γρήγορα από μόνα τους και ένα σύστημα που εφευρίσκουν μόνα τους δεν είναι χειρότερο από την εκδοχή του "δακτυλογράφου".

Χρειάζεται ακόμη να διδάσκουμε χειρόγραφη γραφή; Η απάντηση είναι διττή. Υπάρχουν προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ανάγνωσης και της γραφής που διδάσκουν στα παιδιά στην αρχή μόνο να γράφουν με κεφαλαία γράμματα. **Χρειάζονται δεξιότητες για να σημειώνετε τις σκέψεις ή τις πληροφορίες σας**, υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαθέσιμη οθόνη αφής ή πληκτρολόγιο, οπότε αυτό είναι απολύτως απαραίτητο. Φαίνεται να υπάρχει σύνδεση μεταξύ της καταγραφής των πραγμάτων με το χέρι και της καλύτερης και πιο διαρκούς μάθησης, ενώ η γραφή με το χέρι είναι γενικά ταχύτερη από τη γραφή με κεφαλαία γράμματα.

Από την άλλη πλευρά, η ψηφιακή γραφή μπορεί να υποστηρίξει τη σωστή ορθογραφία, εάν χρησιμοποιηθεί ένας καλός ορθογραφικός έλεγχος. Ταυτόχρονα, οι μέθοδοι προγνωστικής εισαγωγής και η αυτόματη διόρθωση έχουν καταστήσει λιγότερο αναγκαία την εκμάθηση της σωστής ορθογραφίας. Ωστόσο, πιθανότατα όλοι έχουν κάποιες ξεκαρδιστικές εμπειρίες με την αυτόματη διόρθωση, οπότε εξακολουθεί να είναι χρήσιμο να μαθαίνουμε τη σωστή ορθογραφία είτε πρόκειται για δακτυλογραφημένο είτε για χειρόγραφο κείμενο.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΉ

Αν και η ψηφιακή εποχή έχει φέρει εργαλεία που συχνά κάνουν υπολογισμούς για εσάς, εξακολουθεί να είναι απαραίτητο να μάθετε βασικές αριθμητικές δεξιότητες και να εξασκηθείτε στη χρήση τους. Όλοι έχουμε συναντήσει τον ταμιά που βασίζεται στο μηχάνημα, όταν επιστρέφει 50 λεπτά στο χαρτονόμισμα των 5 ευρώ όταν πληρώνετε ένα κομμάτι των 4,50. Αλλά έχουμε επίσης βιώσει την υπερβολική εξάρτηση, σε συνδυασμό με ένα λάθος στην εισαγωγή (ένδειξη χαρτονομίσματος 50 ευρώ αντί για 5 ευρώ) που οδηγεί σε απώλεια είτε για τον πελάτη είτε για τον ταμιά. Βλέπουμε επίσης όλο και πιο συχνά ότι κάποιος δεν έχει αρκετά μετρητά πάνω του για να πληρώσει όλα τα ψώνια του. Για να αποφευχθεί αυτό, είναι σημαντικό να διδάξουμε την εκτίμηση. Καθώς όλο και περισσότερα χρηματοοικονομικά προϊόντα γίνονται διαθέσιμα στο διαδίκτυο, **η κατανόηση του ποσοστού, των συναλλαγματικών ισοτιμιών και παρόμοιων εννοιών είναι εξαιρετικά σημαντικά**. Ο κατάλογος μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερος.

Τα ψηφιακά εργαλεία, τα κατάλληλα για την ηλικία προγράμματα μπορούν να κάνουν την εκμάθηση της αριθμητικής ευχάριστη, καθιστώντας δυνατή την απομάκρυνση από την ευρέως διαδεδομένη άποψη των μαθηματικών ως ένα δύσκολο σχολικό μάθημα. Υπάρχουν διάφορα εργαλεία που υποστηρίζουν τους μαθητές σε τομείς στους οποίους χρειάζονται υποστήριξη, δημιουργώντας παιχνιδιές ή όχι τόσο παιχνιδιές ασκήσεις εξάσκησης για τους πιο αδύναμους τομείς, ενώ εξοικονομούν χρόνο για να μην εξασκούνται τόσο πολύ σε ό,τι ο μαθητής είναι ήδη καλός. Η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας καθιστά επίσης δυνατή την απόκτηση δεξιοτήτων με έναν πολύ μη σχολικό τρόπο, συχνά χωρίς να κατονομάζεται ο τομέας της ανάπτυξης δεξιοτήτων, αλλά για παράδειγμα η διδασκαλία των κλασμάτων με παιχνιδιώδη τρόπο.

ΚΩΔΙΚΑΣ

Τα προγράμματα στις ψηφιακές συσκευές βασίζονται σε κώδικα. Ο κώδικας που εκτελείται γράφεται από προγραμματιστές. Ο κώδικας, στην ουσία, διαβάζεται από το διαθέσιμο εργαλείο, το οποίο στη συνέχεια ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες που περιέχει ο κώδικας. Από την εκκίνηση ενός προγράμματος περιήγησης ή ενός βιντεοπαιχνιδιού μέσω της αλληλεπίδρασης με αυτό μέχρι το πώς κλείνει ή τερματίζεται, ο κώδικας ορίζει τι κάνει ένα πρόγραμμα και πώς το κάνει.

Η εκμάθηση κώδικα μπορεί να αποβεί πολύ χρήσιμη. Όχι μόνο είναι μια **περιζήτητη δεξιότητα στην αγορά εργασίας, αλλά απαιτεί την πρακτική εφαρμογή της λογικής σκέψης και δίνει κίνητρο για την υιοθέτηση νοοτροπίας επίλυσης προβλημάτων.** Ως εκ τούτου, μπορεί να είναι μια σπουδαία δεξιότητα που μπορεί να αρχίσει να μαθαίνεται σε νεαρή ηλικία. Ευφυείς λύσεις απορρέουν συχνά από τον προγραμματισμό ακόμη και σε πρώιμο στάδιο, όπως η αυτοματοποίηση μικρών υποτυπωδών εργασιών.

Οι γονείς, βέβαια, δεν θα πρέπει να περιμένουν να μάθουν κώδικα μόνο και μόνο επειδή το κάνει το παιδί τους. Ωστόσο, **η κατανόηση των βασικών στοιχείων για το τι είναι αυτό που κάνουν ή το να ζητούν από το παιδί να τους δείξει πάνω σε τι δουλεύουν μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και να βελτιώσει τη σχέση μεταξύ γονέα και παιδιού.** Επιπλέον, οι γονείς μπορεί επίσης να διαπιστώσουν ότι τα βασικά στοιχεία του κώδικα τους βοηθούν να προσεγγίσουν τα προβλήματα από νέες οπτικές γωνίες και να βελτιώσουν τη λογική τους.

Ταυτόχρονα, πολλά προγράμματα κώδικα για τα παιδιά δεν συνδέονται ρητά με τον προγραμματισμό υπολογιστών ή τις γλώσσες προγραμματισμού, αλλά είναι ένας τρόπος διδασκαλίας της λογικής σκέψης και των διαδικασιών σχεδιασμού. Μπορεί να φανεί χρήσιμος σε πολλές καθημερινές καταστάσεις, για παράδειγμα ο σχεδιασμός ενός εβδομαδιαίου μενού μπορεί να γίνει με τη μορφή κωδικοποίησης. Πολλά μικρά παιδιά εισάγονται για πρώτη φορά στον προγραμματισμό με παιγνιώδη τρόπο, συχνά χρησιμοποιώντας ψηφιακές συσκευές που δεν έχουν οθόνη, οι πιο δημοφιλείς σήμερα είναι τα Bee-Bots και η Lego Robotics. Πολλά σχολεία εφαρμόζουν τέτοια προγράμματα. Η συστηματική σκέψη που είναι απαραίτητη για τον προγραμματισμό είναι ιδιαίτερα ευεργετική για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Ωστόσο, η εκμάθηση με ένα Bee-Bot δεν οδηγεί απαραίτητα στο να γίνει κάποιος προγραμματιστής υπολογιστών.

ΠΑΙΧΝΊΔΙΑ ΚΑΙ ΜΆΘΗΣΗ

Εκτός από τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές χρήσεις, η διαδραστική ψυχαγωγία είναι μια ακόμη (αν και όχι απαραίτητα ξεχωριστή) πιθανή χρήση του ψηφιακού κόσμου. Αμέτρητα παιχνίδια είναι διαθέσιμα για ταμπλέτες, φορητούς υπολογιστές και «έξυπνα» τηλέφωνα. Ορισμένα από αυτά τα παιχνίδια είναι διαδικτυακά και ορισμένα είναι εκτός σύνδεσης.

Τα διαδικτυακά παιχνίδια παίζονται στις περισσότερες περιπτώσεις μαζί με άλλους παίκτες. Για παράδειγμα, δύο ομάδες ποδοσφαίρου παίζουν μεταξύ τους, η καθεμία ελεγχόμενη από ένα πραγματικό πρόσωπο, στο σπίτι, πίσω από μια οθόνη. Συχνά, οι παίκτες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω μηνυμάτων κειμένου και "φωνητικής συνομιλίας" (ουσιαστικά, τηλεφωνικές κλήσεις ενσωματωμένες στο παιχνίδι), ακόμη και αν δεν γνωρίζονται μεταξύ τους. Αυτό μπορεί να αποτελέσει σπουδαίο παράγοντα για την εκμάθηση γλωσσών, καθώς και για την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να συνεργαστούν με άλλους που μπορεί να σκέφτονται διαφορετικά ή να μιλούν μια εντελώς διαφορετική γλώσσα.

Στα παιχνίδια στα οποία δεν γίνεται χρήση του διαδικτύου(και σε ορισμένα μοναχικά διαδικτυακά παιχνίδια), το μόνο πραγματικό πρόσωπο που είναι ενεργό στο παιχνίδι είναι ο χρήστης, αν και μπορεί να υπάρχουν προγραμματισμένοι χαρακτήρες με τους οποίους μπορεί να αλληλεπιδράσει κανείς. Σε όλο και περισσότερα παιχνίδια, η τεχνητή νοημοσύνη ("TN") επιτρέπει στους προγραμματισμένους χαρακτήρες να αντιδρούν στον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρεται ο χρήστης και έτσι να διαμορφώνουν δυναμικά τον κόσμο.

Τόσο στα παιχνίδια μέσω διαδικτύου όσο και σε όσα δεν χρησιμοποιείται το διαδίκτυο υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες μάθησης. Από την επίλυση προβλημάτων μέσω της δημιουργικής σκέψης έως την ομαδική εργασία ή την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας, τα διάφορα παιχνίδια μπορούν να βοηθήσουν να γίνει η μάθηση διασκεδαστική και να επιτρέψουν ακόμη και την εξάσκηση δεξιοτήτων που τα σχολεία γενικά δεν είναι κατάλληλα για να παρέχουν.

Ίσως το πιο γνωστό παράδειγμα σήμερα είναι το «**Minecraft**», ένα παιχνίδι που επιτρέπει τόσο το παιχνίδι είτε μέσω διαδικτύου είτε όχι. Ο χρήστης μπορεί να συλλέξει πόρους, να χτίσει σπίτια και να εξερευνήσει έναν τεράστιο κόσμο με τη δική του ιστορία. Συνεργαζόμενοι, οι χρήστες μπορούν να χτίσουν οτιδήποτε, από ένα σπίτι στη λίμνη μέχρι ένα πλωτό κάστρο. Για να το πετύχουν αυτό, ωστόσο, πρέπει να σχεδιάσουν την πορεία τους, να καταναείμουν τα καθήκοντα και να συνεργαστούν, για να προχωρήσουν και να αποτρέψουν τυχόν προβλήματα. Όλες αυτές είναι ανεκτίμητες δεξιότητες και είναι για όλη τη ζωή. Είναι επίσης δεξιότητες που μαθαίνονται πολύ πιο εύκολα με εθελοντικό, διασκεδαστικό τρόπο από ό,τι πίσω από ένα σχολικό θρανίο.

Ενώ τα **παιχνίδια ενέχουν κάποιους από τους ίδιους κινδύνους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης** που αναφέρθηκαν παραπάνω (ανταλλαγή πληροφοριών και αλληλεπίδραση με αγνώστους), μπορούν να είναι **ανεκτίμητα για την ανάπτυξη των παιδιών**. Οι υγιείς συνήθειες παιχνιδιού μπορεί να είναι επωφελείς για την εκπαίδευση του παιδιού και μπορεί επίσης να του προκαλέσουν ενδιαφέρον για τομείς που δεν είχαν ακούσει πριν (όπως, για παράδειγμα, η αρχαιολογία).

Επιπλέον, τα παιχνίδια μπορεί να προκαλέσουν **εθισμό** σε άτομα επιρρεπή σε τέτοιες τάσεις. Οι γονείς πρέπει να έχουν επίγνωση των συνηθειών των παιδιών τους στα παιχνίδια, ώστε να διασφαλίσουν ότι δεν θα δημιουργηθούν αρνητικές συνήθειες. **Αν και συχνά είναι εύκολο να προληφθεί ιδίως** εξασφαλίζοντας ότι το παιδί σας έχει μια ποικιλία διαφορετικών δραστηριοτήτων στη ζωή του, ο εθισμός στα παιχνίδια (όπως και σε οποιαδήποτε άλλη, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης) είναι δύσκολο να ξεπεραστεί. Τα παιχνίδια πρέπει να αναγνωρίζονται για τα πιθανά οφέλη τους, αλλά πρέπει να αντιμετωπίζονται στη θέση που τους αρμόζει. Μια μορφή ψυχαγωγίας που δεν πρέπει να προηγείται ή να είναι επιζήμια για την υγεία και τις υποχρεώσεις της πραγματικής ζωής του ατόμου. Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι το να παίζεις ηλεκτρονικά παιχνίδια για μια ολόκληρη ημέρα περιστασιακά (π.χ. σε μια ιδιαίτερα θυελλώδη μέρα) δεν οδηγεί σε εθισμό.

Φυσικά, **ορισμένα παιχνίδια δεν είναι κατάλληλα για όλες τις ηλικιακές ομάδες**. Τα παιχνίδια με γραφικά μπορεί να ενοχλούν τα παιδιά, ενώ ορισμένα παιχνίδια που βασίζονται σε παζλ μπορεί απλώς να είναι υπερβολικά πολύπλοκα. Μέσω των μικροσυναλλαγών (οι οποίες είναι αγορές με μικρά χρηματικά ποσά για ανταμοιβές εντός του παιχνιδιού), τα παιδιά μπορούν να προκαλέσουν ακούσια οικονομικά προβλήματα στην οικογένειά τους, γι' αυτό οι γονείς πρέπει να επαγρυπνούν σχετικά με την πρόσβαση του παιδιού τους σε ηλεκτρονικά καταστήματα. Επιπλέον, ορισμένα παιχνίδια περιέχουν loot boxes ή άλλους μηχανισμούς παιχνιδιού που προτείνουν τζόγο μέσα σε ένα παιχνίδι χωρίς τζόγο, τα οποία περιέχουν τυχαία εικονικά αντικείμενα. Ορισμένες χώρες θεωρούν ότι αυτό προσομοιάζει με τυχερά παιχνίδια και το έχουν ρυθμίσει αναλόγως.

Ταυτόχρονα, ορισμένα παιχνίδια περιέχουν στοιχεία που βοηθούν στην ανάπτυξη **του οικονομικού αλφαριθμητισμού** και αυτή είναι μια σημαντική ικανότητα που συχνά δεν αναπτύσσεται στο σχολείο. Πολλά παιχνίδια δίνουν τη δυνατότητα να μάθει κανείς να ασχολείται με τον προϋπολογισμό, να κατανοεί τα κέρδη και τις δαπάνες, π.χ. μπορεί να βελτιώσει τη στολή ή τα εργαλεία του αν κερδίσει αρκετά εικονικά χρήματα κάνοντας δουλειές.

Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η αναδυόμενη τάση της ψυχαγωγίας με βάση την **εικονική πραγματικότητα**. Μέσω γυαλιών εικονικής πραγματικότητας ("VR") (συνήθως αξεσουάρ για υπολογιστές ή κονσόλες παιχνιδιών) διατίθεται ολοένα και περισσότερος αριθμός διαδραστικού και μη διαδραστικού περιεχομένου ψυχαγωγίας. Τα παιδιά μπορεί να μπουν στον πειρασμό να εισέλθουν σε αυτούς τους εικονικούς κόσμους και, κατά συνέπεια, να απαιτήσουν από τους γονείς να τους παράσχουν το απαραίτητο υλικό. Η εικονική πραγματικότητα έχει γενικά υψηλό κόστος εισόδου (τόσο οι συσκευές όσο και το ψηφιακό περιεχόμενο είναι ακριβά) και είναι συχνά πιο δύσκολη η πλοήγηση σε σχέση με τα "παραδοσιακά" αξεσουάρ, όπως οι εκτυπωτές, γεγονός που μπορεί να δυσχεράνει τον γονικό έλεγχο.

Παρέχουν επίσης ένα διαφορετικό επίπεδο εμπύθισης σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ψηφιακή συσκευή, καθώς ο πραγματικός χώρος γύρω από τον χρήστη φαίνεται να είναι ο εικονικός κόσμος ενώ φοράει τα γυαλιά. Τα παιδιά θα πρέπει να υπενθυμίζουν ότι, ανεξάρτητα από την εμπύθιση, η εικονική πραγματικότητα είναι ξεχωριστή από την πραγματικότητα. Επιπλέον, καθώς οι χρήστες δεν βλέπουν το περιβάλλον τους κατά τη χρήση, η χρήση των γυαλιών VR είναι επιρρεπής σε ατυχήματα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, **οι γονείς θα πρέπει να εξοικειωθούν σε βασικό επίπεδο με το τι παίζουν τα παιδιά τους, ώστε να διασφαλίσουν ότι το συγκεκριμένο παιχνίδι είναι ασφαλές.** Επιπλέον, η εκμάθηση των βασικών ενδιαφερόντων ενός παιδιού μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να ασχοληθούν περισσότερο με τα παιδιά τους, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στη σχέση τους. Σε περίπτωση που ένας γονέας επιθυμεί να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα και να παίξει μαζί με το παιδί του, αυτό μπορεί να αποτελέσει μια μορφή δεσμού που ούτε η απόσταση δεν εμποδίζει.

**ΚΡΙΤΙΚΉ ΣΚΉΨΗ ΚΑΙ Μ΄ΕΣΑ
ΜΑΖΙΚΉΣ ΕΝΗΜ΄ΕΡΩΣΗΣ**

Οι πληροφορίες δημοσιεύονται και διαμοιράζονται στον ψηφιακό κόσμο με ασύλληπτους ρυθμούς. Αν συμβεί κάτι αξιοσημείωτο ουσιαστικά οπουδήποτε στον κόσμο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που το καλύπτουν μπορεί να είναι διαθέσιμα μέσα σε λίγα λεπτά στο άλλο μισό του πλανήτη. Μέσω της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου και κυρίως του διαδικτύου (και κυρίως μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης), οι ειδήσεις μπορούν να διαδοθούν εξαιρετικά γρήγορα. Επιπλέον, ο ανεξέλεγκτος και αποκεντρωμένος χαρακτήρας του διαδικτύου επιτρέπει σχεδόν στον καθένα να μοιράζεται τις σκέψεις και τις απόψεις του, όσο λανθασμένες ή και επικίνδυνες κι αν είναι αυτές.

Λόγω του τεράστιου όγκου πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο, **η κριτική σκέψη, η ικανότητα αξιολόγησης της αξιοπιστίας και της αληθοφάνειας οποιασδήποτε πηγής πληροφοριών είναι ζωτικής σημασίας**. Πρόκειται για μια δεξιότητα που όχι μόνο τα παιδιά, αλλά και οι ενήλικες πρέπει να μαθαίνουν και να χρησιμοποιούν τακτικά. Η απουσία κριτικής σκέψης μπορεί να οδηγήσει, για παράδειγμα, στην υιοθέτηση ριζοσπαστικών απόψεων ή στην προσχώρηση σε επικίνδυνες τάσεις.

Η ειλικρίνεια των ειδήσεων και άλλων πηγών πληροφόρησης μπορεί να είναι δύσκολο να διακριθεί. Το Facebook, για παράδειγμα, ήταν διαβόητο για την έλλειψη μέτρων που έλαβε κατά των ψευδών ειδήσεων. Οι γονείς πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όσον αφορά τις τάσεις που απευθύνονται σε νεανικό κοινό. Το TikTok, για παράδειγμα, αντιμετώπισε επικρίσεις, επειδή δεν αστυνόμευε επαρκώς τα βίντεο που προωθούσαν απειλητικό για τη ζωή περιεχόμενο σε παιδιά. **Η κριτική σκέψη πρέπει να ενθαρρύνεται και να εξασκείται από μικρή ηλικία, ώστε να ανατραφούν συνειδητοποιημένοι και ασφαλείς πολίτες**.

Μόνο αν διασφαλιστεί ότι **το παιδί εκφράζει αμφιβολίες, ανησυχίες ή έλλειψη κατανόησης ορισμένων πληροφοριών, θα μπορέσει να αναπτύξει την εν λόγω δεξιότητα**. Το οικογενειακό περιβάλλον είναι ζωτικής σημασίας για την παρακίνηση της κριτικής σκέψης, συμπεριλαμβανομένης της αμφισβήτησης των αποφάσεων των γονέων, σε περίπτωση που το παιδί διαφωνεί. Ενώ οι γονείς φυσικά **δεν χρειάζεται να συμφωνούν πάντα με τους ισχυρισμούς των παιδιών**, το να **τα ακούνε είναι εξαιρετικά σημαντικό** για την καλλιέργεια ενός ανοιχτού και ειλικρινούς περιβάλλοντος που ευνοεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης.

Οι γονείς συχνά αφήνονται στην τύχη τους όσον αφορά την κριτική σκέψη. Τα αποτελέσματα ερευνών δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι πολύ καλοί στην κριτική σκέψη, π.χ. είναι λιγότερο ικανοί να διαχωρίσουν τα γεγονότα από τις απόψεις, τη βάση της κριτικής σκέψης, από ό,τι ο γενικός πληθυσμός. Οι γονείς μπορούν να παίζουν παιχνίδια με τα παιδιά τους για να ενισχύσουν τις ικανότητές τους στην κριτική σκέψη, αλλά πρέπει να υπενθυμίζουμε στον εαυτό μας ότι οι ενήλικες γενικά δεν είναι πάντα πραγματικά καλοί σε αυτό. Το να παίζουν μαζί μπορεί να οδηγήσει τόσο τους γονείς όσο και τα παιδιά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Υπάρχουν πολυάριθμες διαδικτυακές πρωτοβουλίες σε πολλές γλώσσες που σας βοηθούν να δοκιμάσετε την ικανότητά σας να κρίνετε την ορθότητα του περιεχομένου των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Ταυτόχρονα, μπορείτε επίσης να εισαγάγετε δραστηριότητες εκτός σύνδεσης, όπως συζητήσεις ή σχεδιασμό δραστηριοτήτων/εκδρομών από κοινού αφήνοντας τα παιδιά να συλλέξουν πληροφορίες γι' αυτό.

**ΕΚΦΟΒΙΣΜΌΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΌΣ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΌΣ**

Μερικοί άνθρωποι έχουν την τάση να κρίνουν ο ένας τον άλλον και να συμπεριφέρονται μη φιλικά. Τα παιδιά δεν αποτελούν εξαίρεση. Είναι σύνηθες τα παιδιά να εκφοβίζουν το ένα το άλλο. Παρενοχλούν, προσβάλλουν, απειλούν ή εξαναγκάζουν το ένα το άλλο για κάποια θεωρούμενη ιδιότητα ή απλώς για διασκέδαση.

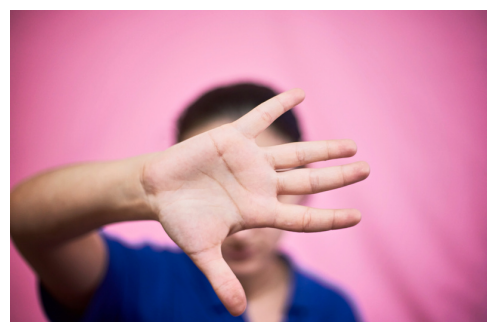
Ο ψηφιακός κόσμος καθιστά το πρόβλημα αυτό πιο σύνθετο και διαδεδομένο. Αυτό οφείλεται εν μέρει στη διασύνδεση του διαδικτύου που επιτρέπει σε αγνώστους να αλληλεπιδρούν εικονικά. Σε μεγάλο βαθμό, ωστόσο, οφείλεται στη δυνατότητα ανωνυμίας και ψευδωνυμίας στις διαδικτυακές συζητήσεις. Οι χρήστες έχουν συχνά τη δυνατότητα, μερικές φορές ενάντια στους όρους και τις προϋποθέσεις της εκάστοτε πλατφόρμας, να αποκρύψουν την πραγματική τους ταυτότητα. Πίσω από μια τέτοια μάσκα, ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να γίνει πολύ πιο αδίστακτος και επιζήμιος απ' ό,τι αν ο δράστης είχε ρεαλιστικά να φοβηθεί πιθανές αντιδράσεις.

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Οι δυνατότητες είναι ουσιαστικά και δυστυχώς ατελείωτες. Συμμαθητές ή συμπαίκτες στο ποδόσφαιρο μπορούν να διαδώσουν δυσάρεστες φήμες ή να κυκλοφορήσουν ταπεινωτικές φωτογραφίες. Απειλές μπορεί να διατυπώνονται σε ιδιωτικά μηνύματα ή να κοινοποιούνται σε ένα ευρύτερο κοινό.

Φυσικά, ο βαθμός στον οποίο ο διαδικτυακός εκφοβισμός γίνεται δημοσίως θα επηρεάσει το πόσο εύκολα μπορεί να το μάθει ένας γονέας. Ένα παιδί μπορεί να κρατήσει για τον εαυτό του αυτά που θεωρεί ενοχλητικά τα ιδιωτικά μηνύματα, αλλά αν οι απειλές γίνονται σε μια σχολική ομάδα, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να ειδοποιήσουν τον γονέα. **Οι γονείς θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να ακούσουν και να διαχειριστούν** τέτοιες ειδήσεις, καθώς ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ευρέως διαδεδομένος και σχεδόν αδύνατο να αποτραπεί.

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να εμφανιστεί σχεδόν σε οποιοδήποτε ψηφιακό περιβάλλον, από τις διαδικτυακές τάξεις, τα βιντεοπαιχνίδια μέχρι, κυρίως, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι γονείς πρέπει επομένως να έχουν επίγνωση της πολύ πραγματικής πιθανότητας ότι κάποια στιγμή το παιδί τους θα έρθει αντιμέτωπο με τον κυβερνοεκφοβισμό κατά τη διάρκεια του χρόνου που περνάει στο διαδίκτυο. Σε τέτοιες περιπτώσεις, τα παιδιά θα πρέπει να αισθάνονται άνετα να απευθύνονται στον γονέα για παρηγοριά ή και για βοήθεια. Γι' αυτό, και πάλι, η ανοιχτή και ειλικρινής επικοινωνία είναι το κλειδί.

Οι γονείς μπορεί επίσης να βρεθούν αντιμέτωποι με την κατάσταση, όπου **ανακαλύπτουν ότι το ίδιο τους το παιδί εκφοβίζει κάποιον στον κυβερνοχώρο.** Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να συζητηθούν οι συνέπειες με το παιδί που προκαλεί ο διαδικτυακός εκφοβισμός, ώστε να αποφευχθεί η επανάληψή του. Το παιδί που επιδίδεται σε μια τέτοια συμπεριφορά μπορεί να είναι αποτέλεσμα της πίεσης των συνομηλίκων, η οποία δεν δικαιολογεί αλλά συχνά εξηγεί τη συμπεριφορά εκφοβισμού. Ωστόσο, ο εκφοβισμός είναι μια συνήθης συμπεριφορά, που τις περισσότερες φορές μαθαίνεται από έναν ενήλικα που εμπιστεύονται τα παιδιά. Του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο προηγείται συνήθως εκφοβισμός εκτός σύνδεσης, τις περισσότερες φορές του μελλοντικού θύτη. Από αυτή την άποψη, είναι σημαντικό για τους γονείς να γνωρίζουν με ποιους περνούν χρόνο τα παιδιά τους και τι κάνουν μαζί σε αδρές γραμμές. Ο γονέας δεν πρέπει, ωστόσο, να θέλει να γνωρίζει κάθε λεπτομέρεια κάθε αλληλεπίδρασης που έχει το παιδί του, καθώς αυτό είναι πιθανό να οδηγήσει σε ψέματα και ανεντιμότητα.

**ΤΙ ΝΑ Κ'ΑΝΕΤΕ 'ΟΤΑΝ
ΥΠ'ΑΡΧΟΥΝ Ν'ΕΕΣ ΕΞΕΛ'ΙΞΕΙΣ**

Το τρέχον βοήθημα για τους γονείς ολοκληρώθηκε το φθινόπωρο του 2022. Μέχρι τη στιγμή που διαβάζετε αυτό το κείμενο, μπορεί να έχουν υπάρξει νέα εργαλεία, νέες συσκευές που χρησιμοποιούν "όλοι", νέες περιοχές που έχουν ψηφιοποιηθεί. Μερικές συμβουλές για να μάθετε περισσότερα για αυτά τα πράγματα:

1

Ελέγξτε τις **σελίδες υποστήριξης πελατών** και ιδιαίτερα κάθε ενότητα "Για γονείς". Μη διστάσετε να επικοινωνήσετε εγγράφως με την εξυπηρέτηση πελατών εάν αισθάνεστε αβέβαιοι.

2

Συμβουλευτείτε τον καθηγητή, αν έχει εισαχθεί στο σχολείο, και βεβαιωθείτε ότι έχει τις απαντήσεις στις ερωτήσεις σας , δηλαδή ότι γνωρίζει τι θέλει να χρησιμοποιήσει. Εάν οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν απαντήσεις, μην συναινέσετε στη χρήση της νέας τεχνολογίας.

3

Αναζητήστε υποστήριξη σε **ομάδες γονέων**.

4

Εξερευνήστε μαζί με το παιδί σας. Μπορεί να είναι καλύτερο στη χρήση της και ζητώντας του να εξηγήσει, το κάνει επίσης να σταματήσει και να σκεφτεί.

5

Αν **διαβάσετε** για κάτι σε ιστότοπους μέσω μαζικής ενημέρωσης, βεβαιωθείτε ότι οι πηγές είναι αξιόπιστες και ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε ένα άρθρο δεν έχουν αφαιρεθεί από τον δημοσιογράφο από τα συμφραζόμενα. Να γνωρίζετε ότι οι τίτλοι των άρθρων είναι πιο συχνά παραπλανητικοί για να είναι ελκυστικοί παρά για να μην είναι.

ΨΗΦΙΑΚΈΣ ΣΧΈΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΎ ΣΧΟΛΕΊΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΈΩΝ

Η διαθεσιμότητα των ψηφιακών εργαλείων διευκόλυνε την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ σχολείων και γονέων. Πολλά σχολεία έχουν εισαγάγει πολιτικές επικοινωνίας που διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ διαδικτυακής και μη διαδικτυακής επικοινωνίας, καθώς και επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο και ασύγχρονης επικοινωνίας. (Ο πόρος που είναι διαθέσιμος για τους διευθυντές των σχολείων στο πλαίσιο του προγράμματος SAILS βοηθά τα σχολεία σε αυτό. Μπορείτε να κατευθύνετε τους διευθυντές των σχολείων προς την ανάγνωσή του).

Η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να επιλύσει προκλήσεις, όπως η έλλειψη χρόνου ή οι γονείς που δεν μιλούν τη γλώσσα που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί. Ωστόσο, είναι απαραίτητη μια υγιής ισορροπία, καθώς η ψηφιακή επικοινωνία δεν έχει φτάσει ακόμη σε τέτοιο επίπεδο που να καθιστά δυνατή την αντικατάσταση της προσωπικής συνάντησης. Ακόμα και τα καλύτερα εργαλεία τηλεδιάσκεψης υπολείπονται σε ό,τι αφορά τη μετάδοση της γλώσσας του σώματος, για παράδειγμα.

Η επικοινωνία έγινε επίσης άμεση, οδηγώντας σε πολλές άβολες στιγμές και καταστάσεις. Πρώτα απ' όλα, είναι δύσκολο να περιμένετε και να ηρεμήσετε. Όταν πρέπει να πάτε φυσικά στο σχολείο, ακόμη και δύο λεπτά περπάτημα μπορεί να προσφέρουν χρόνο για σκέψη και ίσως να είστε πολύ πιο ήρεμοι από το να καλέσετε τον καθηγητή επί τόπου. Φυσικά, μπορεί να αυξήσετε και το επίπεδο του άγχους σας κατά τη διάρκεια ενός τέτοιου περιπάτου, αλλά γενικά είναι προτιμότερο να μην ενεργείτε από παρόρμηση.

Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς συχνά δυσκολεύονται να ρυθμίσουν τον εαυτό τους και να μην περιμένουν από τον άλλον να είναι διαθέσιμος 24 ώρες το 24ωρο. Έτσι, είναι σκόπιμο να δημιουργηθεί από κοινού ένας κώδικας συμπεριφοράς, ο οποίος θα ρυθμίζει πότε τόσο οι γονείς όσο και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι στο τηλέφωνο, πόσο γρήγορα θα πρέπει να αντιδράσει ο καθένας σε ένα γραπτό μήνυμα ή e-mail και τι πρέπει να κοινοποιηθεί άμεσα. Από τη στιγμή που υπάρχει ένας τέτοιος κώδικας, και τα δύο μέρη πρέπει να τον τηρούν και να διασφαλίζουν ότι τηρούν αυτές τις αμοιβαίες συμφωνίες.

Η χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών καθιστά δυνατή την πραγματική συμμετοχή και την αμφίδρομη επικοινωνία. Συχνά, τα σχολεία πιστεύουν ότι επικοινωνούν όταν απλώς στέλνουν πληροφορίες με τη μορφή ενημερωτικού δελτίου ή κάτι παρόμοιο. Αυτό δεν είναι επικοινωνία και οι γονείς πρέπει να το καταστήσουν σαφές με ερωτήσεις, αντιδράσεις σε τέτοιου είδους ειδήσεις και να ζητούν από τους εκπαιδευτικούς να έχουν μια σωστή αμφίδρομη ανταλλαγή απόψεων. Είναι ένα θέμα που πρέπει να εξεταστεί πότε πρέπει να συμμετέχουν και άλλοι γονείς ή πότε πρέπει να συμμετέχει μόνο μια ομάδα άλλων γονέων. Σε πολλές χώρες, οι ομάδες συζήτησης γονέων στο WhatsApp ή στο Facebook, παραλείποντας τον εκπαιδευτικό, γίνονται μια σοβαρή πρόκληση για τα σχολεία, καθώς συχνά όχι μόνο συζητούν για τον εκπαιδευτικό πίσω από την πλάτη του, αλλά και βασίζονται στη συζήτηση σε μερική πληροφόρηση ή στερούνται παντελώς πληροφόρησης.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της επικοινωνίας γονέων και σχολείου είναι το παιδί. Καθώς αυτή η πηγή προωθεί μια προσέγγιση για τα δικαιώματα του παιδιού, συνιστούμε να εφαρμόσετε μια πολιτική "τίποτα γι' αυτούς χωρίς αυτούς", αφιερώνοντας έτσι πάντα χρόνο για να εξετάσετε την παρουσία του παιδιού στην προσωπική ή εικονική μας επικοινωνία. Όσο κι αν οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται άβολα όταν οι γονείς συζητούν γι' αυτούς πίσω από την πλάτη τους, δεν είναι επίσης καλό συναίσθημα και επίσης δεν είναι ωφέλιμο για το παιδί να μένει έξω. Ταυτόχρονα, η παρουσία του παιδιού σε όλες τις αλληλεπιδράσεις γονέων και δασκάλων λειτουργεί συχνά και ως αλεξικέραυνο, καθώς οι ενήλικες διαμορφώνουν πιο προσεκτικά τα μηνύματά τους.

ΠΛΑΤΦΌΡΜΕΣ ΚΑΙ Η ΣΧΈΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΪΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΈΝΕΙΑΣ

Πολλά σχολεία έχουν εισαγάγει πλατφόρμες επικοινωνίας για την ενημέρωση των γονέων σχετικά με τους βαθμούς, τον απολογισμό των απουσιών, την ενημέρωση των γονέων σχετικά με τα θέματα που καλύπτονται στο σχολείο και την αποστολή μηνυμάτων μεταξύ τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχουν εθνικές πρωτοβουλίες για τη χρήση μιας συγκεκριμένης πλατφόρμας. Υπάρχουν νομικά και εκπαιδευτικά ζητήματα κατά τη χρήση ενός τέτοιου εργαλείου.

Πρώτα απ' όλα, όταν ένα σχολείο θέλει να εισαγάγει μια τέτοια πλατφόρμα, πρέπει να λάβει τη συγκατάθεση των γονέων και τη συγκατάθεση του παιδιού για την παροχή οποιωνδήποτε προσωπικών δεδομένων στον πάροχο της πλατφόρμας. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να προσφέρουν μια σαφή εικόνα σχετικά με τον χειρισμό των δεδομένων, δηλαδή ποιος λειτουργεί την πλατφόρμα, ποιος διακομιστής χρησιμοποιείται για την αποθήκευση των δεδομένων, ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεδομένα των γονέων και του παιδιού. Έχει συμβεί να αποτρέψουν οι γονείς την εισαγωγή μιας τέτοιας πλατφόρμας που προκάλεσε ανησυχίες για την προστασία των δεδομένων (δηλαδή ότι η κυβέρνηση μπορεί να έχει πρόσβαση σε ευαίσθητα δεδομένα) αρνούμενοι ρητά τη συγκατάθεσή τους για το χειρισμό των δεδομένων. Τέτοιες συγκρούσεις μπορούν να αποφευχθούν εάν οι γονείς συμμετέχουν στην επιλογή της πλατφόρμας και εάν υπάρχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα προαναφερθέντα θέματα.

Αυτό που είναι σημαντικό να γνωρίζετε είναι ότι δεν επιτρέπεται στο σχολείο να αποθηκεύει δεδομένα για το παιδί ή τους γονείς που δεν είναι απολύτως απαραίτητα. Πρόκειται για βασική αρχή των ευρωπαϊκών κανονισμών προστασίας δεδομένων που κατοχυρώνονται στον ΓΚΠΔ. Ο χειρισμός δεδομένων και πληροφοριών "σε περίπτωση που μπορεί να φανούν χρήσιμα" απαγορεύεται αυστηρά. Και αυτή η αρχή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε φορά που ανεβάζετε οποιαδήποτε πληροφορία, αρχείο ή δεδομένο σε μια τέτοια πλατφόρμα.

Οι εκπαιδευτικές εκτιμήσεις είναι πιο σύνθετες. Τα παλαιού τύπου δελτία αναφοράς ή τα φυλλάδια "από το σχολείο στο σπίτι" προσέφεραν ένα πολύ σημαντικό χώρο για τη διαπραγμάτευση της επικοινωνίας γονέα και παιδιού. Το παιδί έφερνε πράγματα από το σχολείο, έπρεπε να πάρει το θάρρος να τα μοιραστεί με τους γονείς αν ήταν άσχημα νέα, αλλά εξίσου σημαντικό ήταν να έχει μια σημαντική στιγμή γιορτής, όταν ήταν καλά. Αν οι πλατφόρμες επιτρέπουν στους γονείς να μαθαίνουν τέτοια νέα πριν συναντήσουν το παιδί τους, αυτές οι στιγμές χάνονται. Επίσης, εκτός πλαισίου, χωρίς να δίνεται η ευκαιρία να συζητήσουν και να εξηγήσουν, τέτοια νέα μπορεί να οδηγήσουν σε ξαφνικές και περιττές ενέργειες από την πλευρά του γονέα, π.χ. να καλέσει τον δάσκαλο. Πολλά σχολεία δεν θέτουν τέτοιες πληροφορίες στη διάθεση του γονέα εντός 24 ωρών από την κοινοποίησή τους στο παιδί, ώστε το παιδί να έχει την ευκαιρία να τις μοιραστεί προσωπικά. Αν δεν συμβαίνει αυτό, καλό είναι να συμφωνήσετε με το παιδί σας ότι θα έχετε πάντα μόνο από κοινού πρόσβαση στην πλατφόρμα (ή μπορείτε ακόμη και να δώσετε τον κωδικό πρόσβασής σας στο παιδί σας, όπως έκανε ένας από τους συγγραφείς αυτού του πόρου), και μπορείτε να το κάνετε τελετουργικό.

Αν η πλατφόρμα χρησιμοποιείται για να ζητάτε από τους γονείς να στέλνουν πράγματα στο σχολείο, για να αναθέτετε εργασίες, για να ζητάτε πληρωμές, πρέπει να αποτελεί μέρος του προαναφερθέντος κώδικα συμπεριφοράς το πόσος χρόνος πρέπει να είναι διαθέσιμος για την οικογένεια και για το σχολείο. Ταυτόχρονα, τέτοιες πλατφόρμες χρησιμοποιούνται μερικές φορές για μηνύματα έκτακτης ανάγκης (π.χ. δεν υπάρχει σχολείο λόγω μεγάλης διαρροής νερού). Καθώς οι οικογένειες δεν μπορούν να είναι υποχρεωμένες να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα κάθε πρωί, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας για το σκοπό αυτό και η παράδοση του μηνύματος πρέπει να αποδεικνύεται με κάποιο τρόπο. Για παράδειγμα, εάν χρησιμοποιείται μια ομάδα WhatsApp για τέτοιες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και ο αποστολέας μπορεί να δει ότι ένας αριθμός οικογενειών δεν έχει προσεγγιστεί, το σχολείο εξακολουθεί να πρέπει να παρέχει στέγη στα παιδιά που προσέρχονται παρόλα αυτά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΉ ΛΉΨΗ ΑΠΟΦΆΣΕΩΝ

Οι γονείς έχουν από καιρό απαιτήσει να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στα σχολεία. Η ψηφιακή τεχνολογία το κάνει φαινομενικά ευκολότερο, καθώς είναι πολύ απλό να δημιουργηθούν δημοσκοπήσεις, έρευνες και παρόμοια εργαλεία. Υπάρχουν τρεις βασικές εκτιμήσεις για τους γονείς σε αυτόν τον τομέα.

1

Η πραγματική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων απαιτεί **επαρκή πληροφόρηση**. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό τα γεγονότα να είναι διαθέσιμα για όλους τους γονείς **σε προσιτή γλώσσα**. Για τους γονείς που δεν μιλούν αρκετά καλά τη γλώσσα διδασκαλίας, η ψηφιακή τεχνολογία προσφέρει εύκολες λύσεις στην τεχνητή μετάφραση. Ταυτόχρονα, είναι περισσότερο θέμα γλωσσικού μητρώου παρά γλώσσας, επομένως οι εκπαιδευτικοί, οι διευθυντές των σχολείων και οι υπεύθυνοι των γονέων πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν χρησιμοποιείται ορολογία ή ότι εξηγείται καλά.

2

Η συμμετοχική λήψη αποφάσεων απαιτεί **συζήτηση και αντιπαράθεση**, η ψηφοφορία θα πρέπει να έρθει μετά από αυτό. Η πραγματική συζήτηση απαιτεί προσωπικές συναντήσεις, καθώς η επικοινωνία είναι ως επί το πλείστον μη λεκτική. Έτσι, ενώ είναι δελεαστικό να αντικαταστήσει κανείς τις συναντήσεις με διαδικτυακές έρευνες, **αφαιρείται το συμμετοχικό στοιχείο**.

3

Η συμμετοχή των παιδιών στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να διευκολύνεται με παρόμοιο τρόπο. Οι γονείς που διεκδικούν το δικαίωμα συμμετοχής για τον εαυτό τους θα πρέπει να το κάνουν και για τα παιδιά τους.

E-PORTFOLIOS

Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια με εργασίες των μαθητών χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο, για να δείξουν **στους γονείς τι συμβαίνει στο σχολείο**. Αν εφαρμοστούν σωστά, αποτελούν ένα πολύ σημαντικό μέσο διαμορφωτικής αξιολόγησης, δείχνοντας στο παιδί σας πώς έχει αναπτύξει τις δεξιότητές του κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Ως σημείο εκκίνησης, το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου **προορίζεται μόνο για τα μάτια του παιδιού και του εκπαιδευτικού**. Η κοινοποίησή τους με τον γονέα δεν δημιουργεί καμία ανησυχία, αλλά η κοινοποίησή τους με οποιονδήποτε άλλον, π.χ. συμμαθητές, άλλους εκπαιδευτικούς ή ακόμη και το κοινό είναι μια εντελώς διαφορετική θεώρηση. Αυτό σημαίνει ότι οι γονείς, ως θεματοφύλακες των δικαιωμάτων του παιδιού, πρέπει να παρακολουθούν πολύ στενά **ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση στα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια**. Εάν αυτά διαμοιράζονται στο διαδίκτυο, ισχύει ο έλεγχος της προστασίας δεδομένων που αναφέρθηκε παραπάνω.

Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια περιέχουν συνήθως προϊόντα που δημιούργησε το παιδί ως εξάσκηση ή κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Αυτό σημαίνει ότι τα περισσότερα από αυτά δείχνουν στάδια ανάπτυξης δεξιοτήτων. Ακόμα και αν το παιδί δημιουργήσει κάτι "τέλειο" μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς ή της μαθησιακής ενότητας, ο δρόμος προς αυτό το προϊόν, όλα τα μέρη του χαρτοφυλακίου σίγουρα δεν είναι για τα μάτια των άλλων. Σε μια ιδανική περίπτωση, ένα παιδί θα πρέπει να μπορεί να μοιράζεται τέτοια προϊόντα μόνο προσωρινά με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς. Ωστόσο, η διάθεσή τους για έναν πλήρη κύκλο διδασκαλίας μπορεί επίσης να δείξει στο παιδί πόσο έχει εξελιχθεί. Έτσι, η κοινή χρήση του περιεχομένου ενός ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου είναι λεπτή. Είναι καλύτερο να το αντιμετωπίσετε σαν να επρόκειτο για ένα φυσικό.

ΓΟΝΕΪΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Η πραγματικότητα της επίσημης εκπαίδευσης στην Ευρώπη είναι ότι στις περισσότερες χώρες το διδακτικό προσωπικό γερνάει. Ταυτόχρονα, τα παιδιά των ανθρώπων που γεννήθηκαν στην ψηφιακή εποχή φτάνουν στη σχολική ηλικία και αρχίζουν να φοιτούν στο σχολείο. Αυτοί οι γονείς που είναι **οι λεγόμενοι ψηφιακοί ιθαγενείς είναι σχεδόν πάντα πιο ικανοί στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών από τους εκπαιδευτικούς που στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ψηφιακοί μετανάστες**. Πολλοί γονείς εργάζονται σε θέσεις εργασίας όπου γίνονται ακόμη πιο ικανοί. Είναι αμοιβαίο συμφέρον των εκπαιδευτικών και των γονέων, για το συμφέρον των παιδιών, να συνεργαστούν για την καλύτερη δυνατή χρήση της τεχνολογίας.

Εάν υπάρχει υψηλό επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ του σπιτιού και του σχολείου και οι γονείς θεωρούνται ισότιμοι εταίροι (όπως είναι επιθυμητό) από τους εκπαιδευτικούς, αυτό το είδος μάθησης θα πρέπει να γίνει φυσικό. Όταν οι διευθυντές των σχολείων σχεδιάζουν τα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης που προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι γονείς ως εκπαιδευτές ή προπονητές. **Ως γονέας, μπορείτε να είστε προνοητικός, απευθυνόμενος στον διευθυντή του σχολείου ή στους εκπαιδευτικούς και προσφέροντας την τεχνογνωσία σας**. Ωστόσο, για να γίνετε εκπαιδευτής ή επιμορφωτής του δασκάλου του παιδιού σας μπορεί να χρειαστείτε εκπαίδευση. Τέτοιες εκπαιδεύσεις είναι διαθέσιμες μέσω οργανώσεων γονέων.

Παράλληλα, θα πρέπει επίσης να σκεφτείτε να λάβετε γνώσεις από το δικό σας παιδί και να τις παρέχετε στους εκπαιδευτικούς.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΪΤΕ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΑΠΉ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΪΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ;

Σε ένα σχολείο που λειτουργεί στη βάση της συνεργασίας με τους γονείς (και τα παιδιά), μπορείτε και πρέπει να περιμένετε μια **προσέγγιση με σεβασμό**. Σε ένα σχολείο με τέτοια νοοτροπία, οι πόρτες του σχολείου τόσο οι φυσικές όσο και οι εικονικές θα πρέπει να είναι κυριολεκτικά ανοιχτές. Σε μια ιδανική περίπτωση αυτό σημαίνει ότι **είστε ευπρόσδεκτοι εκεί ανά πάσα στιγμή**, αλλά σημαίνει επίσης ότι στην ψηφιακή πραγματικότητα **τηρείτε τα αμοιβαία συμφωνημένα όρια, ιδίως του χρόνου**. Ορισμένες χώρες εφαρμόζουν περιοριστικά μέτρα, οπότε μπορεί να σημαίνει ότι η πόρτα είναι φυσικά ανοιχτή για τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς για να κάνουν πράγματα εκτός σχολείου, αλλά όχι μέσα. Ωστόσο, δεν υπάρχουν τέτοιοι νομικοί περιορισμοί στην ψηφιακή πρόσβαση.

Σε όλο και περισσότερα σχολεία, μπορείτε να υποθέσετε ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν εκπαιδευτεί ώστε να είναι περισσότερο **ευαίσθητοποιημένοι όσον αφορά τη διαφορετικότητα, τις ανάγκες και τον ρόλο των γονέων** και τον ρόλο της οικογένειας και της κοινότητας στην εκπαίδευση γενικότερα. Μπορεί επίσης να υποτεθεί ότι γνωρίζουν τις ειδικές ανάγκες των παιδιών και ότι λαμβάνουν υπόψη τους τις ατομικές ανάγκες αντί να γενικεύουν. Εάν αυτό δεν συμβαίνει, μπορείτε να ξεκινήσετε τέτοιες εκπαιδεύσεις με τον διευθυντή του σχολείου.

Μπορείτε να περιμένετε ότι το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί του θα σας αντιμετωπίσουν **ως ισότιμο εταίρο**, θα αναζητήσουν τις γνώσεις και την εμπειρία σας στο σχολείο. Οι προσωπικές σας εμπειρίες θα πρέπει να είναι σημαντικές γι' αυτούς και θα πρέπει να **συνεργαστούν μαζί σας για την καλύτερη μάθηση και ανάπτυξη του παιδιού σας, καθώς και για το συμφέρον της κοινωνίας και των τοπικών κοινοτήτων**.

Η Janet Goodall (2017) συνόψισε τις **βασικές αρχές των σχέσεων γονέων και εκπαιδευτικών ως εξής:**

- 1** Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς συμμετέχουν στην υποστήριξη της μάθησης του παιδιού.
- 2** Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς εκτιμούν τις γνώσεις που ο καθένας φέρνει στη συνεργασία.
- 3** Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς συμμετέχουν σε διάλογο για τη μάθηση του παιδιού.
- 4** Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς ενεργούν σε συνεργασία για να υποστηρίξουν τη μάθηση του παιδιού και ο ένας τον άλλον.
- 5** Το προσωπικό του σχολείου και οι γονείς σέβονται το νόμιμο κύρος του ρόλου και της συμβολής του άλλου στην υποστήριξη της μάθησης.

**ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΌ
ΥΠΌΒΑΘΡΟ**

Όπως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των παιδιών υπόκεινται σε μια εσωτερική ιεραρχία. Η προστασία της ζωής, παρόμοια με το γενικό δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπερσχύει όλων των άλλων δικαιωμάτων. Φαίνεται, ωστόσο, ότι οι εθνικές και περιφερειακές ρυθμιστικές αρχές θεωρούν ότι διαθέτουν απόλυτη ελευθερία όσον αφορά την ιεράρχηση και την απόδοση σημασίας στα δικαιώματα των παιδιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Μια προσέγγιση που επικεντρώνεται καθαρά στην πρόληψη του κινδύνου χάνει από τα μάτια της τη σημασία της εξισορρόπησης, και μάλιστα του σεβασμού, των δικαιωμάτων των παιδιών. Μια προσέγγιση μείωσης των κινδύνων μπορεί να επιτύχει ισορροπία μεταξύ των ανταγωνιστικών δικαιωμάτων των παιδιών, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα ψηφιακά περιβάλλοντα.

Παρακάτω παρουσιάζεται μια επισκόπηση των ευρωπαϊκών και διεθνών κανόνων που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών στο διαδίκτυο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΉ ΈΝΩΣΗ

ΓΕΝΙΚΌΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΌΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΪΑ ΔΕΔΟΜΈΝΩΝ ("GDPR")

Ο ΓΚΠΔ, που εγκρίθηκε το 2016, είναι μια πράξη που ισχύει άμεσα και είναι δεσμευτική σε κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ("ΕΕ"). Το πιο σημαντικό για τους παρόντες σκοπούς είναι το άρθρο 8, με τίτλο Προϋποθέσεις που ισχύουν για τη συγκατάθεση του παιδιού σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Το άρθρο αυτό, στην ουσία, καθορίζει την προεπιλεγμένη ηλικία συναίνεσης σε ψηφιακά περιβάλλοντα στα 16 έτη, αν και παρέχει το περιθώριο στα κράτη μέλη να τη μειώσουν μέχρι και τα 13 έτη. Ως εκ τούτου, απαγορεύεται στα κράτη μέλη της ΕΕ να θεσπίσουν χαμηλότερη ηλικία συναίνεσης. Η Ισπανία καθόρισε το όριο στην ηλικία των 14 ετών.

Ο κανονισμός θέτει περαιτέρω ότι θα πρέπει να χρησιμοποιείται απλοϊκή, φιλική προς τα παιδιά γλώσσα σε κάθε επικοινωνία που απευθύνεται σε παιδιά σε περιβάλλοντα επεξεργασίας δεδομένων (άρθρο 12 και αιτιολογική σκέψη 58). Όλες οι εθνικές εποπτικές αρχές πρέπει επίσης να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις δραστηριότητες του διαδικτύου που απευθύνονται σε παιδιά (άρθρο 57). Θεωρείται ότι τα παιδιά χρήζουν τέτοιας εκτεταμένης προστασίας λόγω της έλλειψης κατανόησης των συνεπειών της κοινοποίησης των προσωπικών τους δεδομένων (αιτιολογική σκέψη 38).

Αυτή η καθολική απαγόρευση της χρήσης ορισμένων ιστότοπων από άτομα κάτω των 16 ετών (καθώς πολλοί ιστότοποι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επεξεργασία δεδομένων), αποτελεί μια σκληρή μορφή πρόληψης κινδύνων. Υποθέτει ότι τα παιδιά δεν είναι ικανά να λαμβάνουν τις δικές τους αποφάσεις και πρέπει να προστατεύονται από κάθε κίνδυνο. Στο όνομα της πρόληψης κινδύνων, έχουν θιγεί, μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα της ελευθερίας του λόγου και του συνεταιρίζεσθαι.

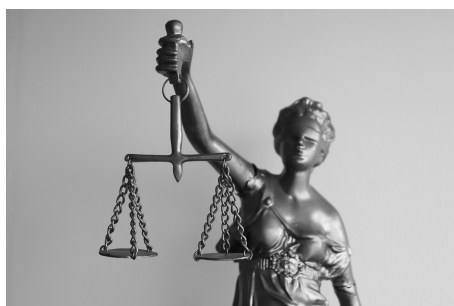

ΔΙΕΘΝΈΣ ΔΊΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΉ

ΣΎΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΪΏΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΎ

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι το σημαντικότερο και ευρύτερο διεθνές νομικό μέσο σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Ως εκ τούτου, έχει επίσης μεγάλη σημασία για το ψηφιακό πλαίσιο. Χωρίς ιδιαίτερη σειρά σπουδαιότητας, τα ακόλουθα δικαιώματα έχουν, ή θα πρέπει να έχουν, τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στο διαδικτυακό περιβάλλον:

- Το δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση (άρθρο 13).
- Το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας (άρθρο 14).
- Το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και του ειρηνικού συνέρχεσθαι (άρθρο 15).
- Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή (άρθρο 16).
- Το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες (άρθρο 17).
- Το δικαίωμα στην εκπαίδευση (άρθρο 28).
- Το δικαίωμα στον ελεύθερο χρόνο, το παιχνίδι και τον πολιτισμό (άρθρο 31).
- Το δικαίωμα στην προστασία από την οικονομική, σεξουαλική και άλλες μορφές εκμετάλλευσης (άρθρα 32, 34 και 36, αντίστοιχα).

ΓΕΝΙΚΌ ΣΧΌΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΎΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ

Το 2021, η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού εξέδωσε το Γενικό σχόλιο 25 σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Η Επιτροπή επεξεργάστηκε τέσσερις αρχές μέσω των οποίων θα πρέπει να επιτευχθεί η εφαρμογή και η εξισορρόπηση των δικαιωμάτων των παιδιών σε εθνικό επίπεδο.

1

Πρώτον, τα κράτη πρέπει να εγγυώνται την απαγόρευση των διακρίσεων. Τα παιδιά θα πρέπει να έχουν ίση και αποτελεσματική πρόσβαση στα ψηφιακά περιβάλλοντα. Η μισητή επικοινωνία ή η άδικη μεταχείριση με τη χρήση της τεχνολογίας θεωρείται επίσης μεταχείριση με διακρίσεις.

2

Δεύτερον, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να ενημερώνει τις εθνικές προσπάθειες σχετικά με τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η ρύθμιση, ο σχεδιασμός, η χρήση και η διαχείριση αυτών των τεχνολογιών θα πρέπει να έχουν ως κύριο μέλημα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Τα κράτη θα πρέπει να συμβουλεύονται οργανώσεις για τα δικαιώματα των παιδιών. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι όλα τα δικαιώματα των παιδιών θα πρέπει να έχουν τη δέουσα βαρύτητα, περιλαμβάνοντας έτσι το δικαίωμα αναζήτησης, λήψης και μετάδοσης πληροφοριών και όχι μόνο το δικαίωμα προστασίας από βλάβες.

3

Τρίτον, τα κράτη θα πρέπει να προστατεύουν τα παιδιά από κινδύνους για τη ζωή και την ανάπτυξή τους. Οι κίνδυνοι αυτοί περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως το βίαιο περιεχόμενο και τα τυχερά παιχνίδια.

4

Τέταρτον, τα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών και ότι οι απόψεις αυτές γίνονται σεβαστές. Κατά τη ρύθμιση αυτού του τομέα, τα κράτη θα πρέπει να δίνουν τη δέουσα προσοχή στις ανησυχίες και τις απόψεις των παιδιών.

Το Γενικό Σχόλιο υπογραμμίζει την ανάγκη για εξειδικευμένες πολιτικές και κανόνες σε εθνικό επίπεδο, οι οποίοι να αντιμετωπίζουν τα δικαιώματα των παιδιών στο ψηφιακό περιβάλλον.

Όπως προκύπτει από τη σύντομη περίληψη που παρατίθεται παραπάνω, η Επιτροπή θεωρεί (δικαίως) κρίσιμο τα κράτη να αναγνωρίζουν τη σημασία όλων των δικαιωμάτων των παιδιών στον ψηφιακό κόσμο. Οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις πρόληψης κινδύνων είναι εντυπωσιακά αντίθετες με αυτόν τον απαιτούμενο σεβασμό των δικαιωμάτων, όπως αυτό της πρόσβασης σε πληροφορίες και της έκφρασης της γνώμης.

Εάν, στο όνομα της πρόληψης κινδύνου, ένας γονέας ή μια αρχή μπορεί να εμποδίσει ένα παιδί να χρησιμοποιεί ψηφιακές πλατφόρμες, αυτό ισοδυναμεί με κατά μέτωπο επίθεση στα δικαιώματα αυτά χωρίς διακριτό λόγο. Όπως εξηγεί η ΕΟΚΕ, η αναλογική προστασία, η αμερόληπτη μεταχείριση και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να διέπουν τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την παρουσία των παιδιών στο διαδίκτυο.

Το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει ένα απαραίτητο εργαλείο για την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των παιδιών. Μέσω του διαδικτύου μπορούν επίσης να προωθηθούν τα δικαιώματα της ελεύθερης έκφρασης, της ελευθερίας της σκέψης, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, της πρόσβασης σε πληροφορίες, της ελευθερίας του ελεύθερου χρόνου, του παιχνιδιού και του πολιτισμού, καθώς και το δικαίωμα στην εκπαίδευση με τρόπο που δεν είναι δυνατός στον κόσμο εκτός σύνδεσης.

Μέσω των δημόσιων φόρουμ, τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους σε φόρμες και σε ακροατήρια, κάτι που δεν θα μπορούσαν να κάνουν εκτός διαδικτύου. Μέσω της ψηφιακής εκπαίδευσης, η ποικιλία και η ποιότητα του υλικού που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία, καθώς και των μεθόδων διδασκαλίας, μπορούν να ενισχυθούν σημαντικά. Τα παιχνίδια παρέχουν νέες μορφές παιχνιδιού καθώς και παιγνιώδους μάθησης, ενώ συχνά επιτρέπουν επίσης νέους τρόπους σύνδεσης με συνομηλίκους και πρόσβασης σε πληροφορίες.

Άλλα δικαιώματα μπορεί, αντίθετα, να απειληθούν σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Ιδιαίτερα το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία από την εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Ωστόσο, το κύριο συμπέρασμα δεν πρέπει να είναι ότι τα δικαιώματα αυτά πρέπει να προστατεύονται εις βάρος όλων των άλλων δικαιωμάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Οι κίνδυνοι για αυτά θα πρέπει να μετριαστούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό, διασφαλίζοντας το σεβασμό όλων των άλλων δικαιωμάτων, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο υπό τις περιστάσεις. Κανένα άλλο δικαίωμα εκτός από αυτό της ζωής και της επιβίωσης δεν μπορεί να υπερισχύει των άλλων χωρίς προσεκτική εξισορρόπηση και, αν είναι δυνατόν, αξιολόγηση κατά περίπτωση.

ΈΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΪΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΈΝΩΝ ΕΘΝΏΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (“UNICEF”)

Πρόσφατη έρευνα του Ταμείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (“UNICEF”) προτείνει την υιοθέτηση αρχών παρόμοιων με αυτές που προτείνει η Επιτροπή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού στο πλαίσιο των εργαλείων διασφάλισης της ηλικίας. Αυτές είναι οι εξής:

Αναλογική και διαφανής χρήση, Τα εργαλεία διασφάλισης της ηλικίας, τα οποία στην πραγματικότητα αποτελούν εμπόδια στην ελεύθερη πρόσβαση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο εάν είναι απαραίτητο και αναλογικά και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο διαφανή για τα παιδιά.

Πρόσβαση και ενσωμάτωση: Η άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών στη διαδικτυακή σφαίρα δεν θα πρέπει να εμποδίζεται, εκτός εάν υπάρχει κίνδυνος που βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία. Δεν θα πρέπει να απαγορεύεται εντελώς η πρόσβαση εάν υπάρχει λιγότερο παρεμβατικό μέτρο. Όλα τα ανωτέρω πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Διακυβέρνηση: Η ηλικιακή ρύθμιση (δηλαδή η πρόσβαση υπό τον όρο ότι πρέπει να είσαι σε μια συγκεκριμένη ηλικία) πρέπει να δικαιολογείται με στοιχεία για πιθανή βλάβη και με επιχειρήματα σχετικά με τα επιλεγμένα ηλικιακά εύρη. Σε διεθνές επίπεδο, απαιτείται μεγαλύτερη συνοχή στο ρυθμιστικό πλαίσιο για την προστασία και την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Αυτό που είναι ίσως ακόμη πιο έντονο κατά την εξέταση αυτής της έρευνας από το Γενικό Σχόλιο είναι το αβάσιμο των συνολικών απαγορευτικών μέτρων στο όνομα της πρόληψης των κινδύνων. Τα δικαιώματα του παιδιού, με απλά λόγια, δεν επιτρέπουν τη λήψη γενικευμένων μέτρων. Αυτό δεν πρέπει να αποτελεί έκπληξη: τα γενικά ανθρώπινα δικαιώματα υπόκεινται σε πανομοιότυπες προσπάθειες εξισορρόπησης. Είναι καιρός να αναγνωρίσουν τα κράτη ότι τα δικαιώματα των παιδιών είναι ανθρώπινα δικαιώματα και αξίζουν την ίδια αφοσιωμένη και προσεκτική εξισορρόπηση που λαμβάνουν τα "δικαιώματα των ενηλίκων".

Θα πρέπει να επινοηθούν αναλογικές, διαφανείς, προσβάσιμες και περιεκτικές ρυθμίσεις και πολιτικές σε τομείς που αφορούν τη διαδικτυακή παρουσία των παιδιών. Οι οριζόντιοι ηλικιακοί περιορισμοί, για παράδειγμα, για τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε οποιαδήποτε μορφή δεν είναι σαφώς ένα τέτοιο ισορροπημένο μέτρο. Στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να επικρατεί η μείωση των κινδύνων και όχι η πρόληψη των κινδύνων, ώστε να γίνονται σεβαστά και να προασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών. Από την άλλη πλευρά, το διαδίκτυο και οι αγορές γύρω από αυτό είναι πολύ διαφορετικές και εξελίσσονται πολύ γρήγορα, οπότε οι γονείς χρειάζονται χρόνο και σαφείς αριθμούς, για να λάβουν αποφάσεις.

ΕΘΝΙΚΌ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΌ ΠΛΑΪΣΙΟ: ΕΛΛΆΔΑ

Ηλικία συναίνεσης για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας (ΓΚΠΔ, άρθρο 8)

Η Ελλάδα έλαβε την απόφαση να μειώσει την ηλικία συναίνεσης των παιδιών για πλαίσια κάτω από το προκαθορισμένο όριο που προβλέπει ο ΓΚΠΔ. Ενώ ο κανονισμός προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ηλικία συναίνεσης μόλις 13 ετών, η Ελλάδα εφάρμοσε τον κανονισμό σε εθνικό επίπεδο καθορίζοντας την ηλικία συναίνεσης στα 15 έτη.

Προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο και τα δικαιώματα των γονέων: νομοθεσία και πολιτική

Στην Ελλάδα δεν έχει θεσπιστεί ειδικός νόμος σχετικά με την προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο, ούτε σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων στο προαναφερθέν πλαίσιο. Το συμφέρον του παιδιού ως έννοια δεν ορίζεται σε καμία δεσμευτική πράξη. Οι ισχύοντες νόμοι βασίζονται στην ΕΣΔΑ του ΟΗΕ.

Η γονική ευθύνη, γενικά, ορίζεται από τον Αστικό Κώδικα και περιλαμβάνει τη φροντίδα, την προστασία και την εκπαίδευση. Οι έννοιες αυτές, με τη σειρά τους, μπορούν να εφαρμοστούν σε ψηφιακά πλαίσια. Ο γονέας (ή ο κηδεμόνας) πρέπει να προάγει τα ηθικά και υλικά συμφέροντα του παιδιού. Το πρώτο, σχετικό με την παρούσα συζήτηση, περιλαμβάνει την ψυχολογική και διανοητική υγεία, καθώς και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία είναι εξαιρετικά σημαντικά σε διαδικτυακά περιβάλλοντα.

Είναι ενδιαφέρον ότι, παρά τη σχετικά υψηλή ηλικία συναίνεσης σε ψηφιακά περιβάλλοντα, το ελληνικό νομικό σύστημα εφαρμόζει μια ευέλικτη προσέγγιση για την αξιολόγηση της ωριμότητας του παιδιού σε νομικές διαδικασίες. Αναγνωρίζεται ότι κάθε παιδί και, συνεπώς, κάθε υπόθεση είναι διαφορετική και, κατά συνέπεια, εφαρμόζονται υψηλά επίπεδα ευελιξίας κατά την αξιολόγηση της ωριμότητας του παιδιού. Αυτή η ευελιξία απουσιάζει σαφώς από την προσέγγιση που ακολουθείται όσον αφορά την παρουσία ανηλίκων στο διαδίκτυο.

Μια σειρά από ξεχωριστές πολιτικές και φορείς συμμετέχουν στις προσπάθειες προστασίας των παιδιών στο διαδίκτυο, όπως για παράδειγμα το Δίκτυο Ελληνικών Σχολείων των δημόσιων σχολείων της χώρας και του εξωτερικού. Η ασφαλής πρόσβαση των μαθητών στο διαδίκτυο και η προστασία τους από ακατάλληλο περιεχόμενο είναι οι θεμελιώδεις αρχές τους. Από το 1999 λειτουργεί υπηρεσία ελέγχου περιεχομένου στο διαδίκτυο εφαρμόζοντας πολιτική ασφαλούς περιεχομένου, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές και τις νομικές απαιτήσεις, αλλά χωρίς τη συμμετοχή των γονέων και χωρίς ορατή δραστηριότητα υποστήριξης των γονέων.

Συνολικά, ενώ υπάρχουν κάποιες προσπάθειες που βασίζονται σε καλές πρακτικές, οι πρωτοβουλίες είναι λιγότερες σε σύγκριση με άλλες χώρες.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΪΣ

Χρήσιμες ιστοσελίδες και οργανισμοί για οικογένειες

Ευτυχώς, υπάρχουν πολλοί οργανισμοί και δωρεάν διαδικτυακοί πόροι που μπορούν να βοηθήσουν με μια θετική και προληπτική προσέγγιση στην ψηφιακή γονική μέριμνα. Καθώς ο κατάλογος των οργανώσεων που ασχολούνται με κάποιον τρόπο με αυτό το έργο είναι τόσο εκτεταμένος, περιοριζόμαστε να παραθέσουμε τους ισπανικούς φορείς που ασχολούνται αποκλειστικά με αυτό το έργο. Επίσης, δεν θα περιγράψουμε το περιεχόμενό τους, δεδομένου ότι, εκτός από εξειδικευμένο και ευρύτατο, είναι και πολύ δυναμικό. Μπορούμε να αναφέρουμε, με τουλάχιστον μία πορεία πριν από το 2018, τα ακόλουθα:

● <https://www.pantallasamigas.net>

● <https://www.is4k.es>

● <https://www.empantallados.com>

● <https://www.gaptain.com>

Ως θεσμικοί πόροι γενικής εμβέλειας, αλλά με έντονο έργο, αξίζει να αναφερθούν::

● *Agencia Española de Protección de Datos.* <https://www.aepd.es/es>

● *Oficina de Seguridad del Internauta.* <https://www.osi.es/es>

Τέλος, με μια πολύ θετική προσέγγιση στον τομέα των βιντεοπαιχνιδιών:

● El Buen Jugador de AEVI. <https://www.thegoodgamer.es/>

Το "SAILS" στο σχολείο του παιδιού σας – Η προσομοίωση ενός μέσου κοινωνικής δικτύωσης

Οι διαδικτυακές κοινότητες διαδραμάτισαν βασικό ρόλο στην ανάπτυξη του διαδικτύου από την αρχή του. Σήμερα, όχι μόνο έχουν ξεπεράσει το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ως κυρίαρχη μορφή διαδικτυακής επικοινωνίας, αλλά προσπαθούν επίσης να καλύψουν όλα τα είδη των επικοινωνιακών αναγκών, από τις μικροαλληλεπιδράσεις (δηλ. την παρουσία ή τις αξιολογήσεις με τη μορφή "Like", "+1" ή ψηφοφορίας) έως τις τηλεδιασκέψεις σε πραγματικό χρόνο. Ωστόσο, πολλά από τα σενάρια επικοινωνίας που προκύπτουν γύρω από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι τόσο πρωτόγνωρα που μερικές φορές παραμελούνται οι συνέπειες της χρήσης τους. Υπάρχει πολλή δουλειά να γίνει όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, την ασφάλεια και την εμπιστοσύνη σε αυτόν τον τομέα. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων ψηφιακού αλφαριθμητισμού αρκετά ισχυρών ώστε να μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτά τα νέα σενάρια που προκύπτουν από τη χρήση των εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης απαιτεί όχι μόνο στέρεες τεχνικές γνώσεις αλλά και μεγάλη πρακτική εμπειρία.

Ο σχεδιασμός διεισδυτικών εργαστηρίων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο δεν είναι εύκολη υπόθεση για διάφορους λόγους. Πρώτον, η διαδικτυακή ιδιωτικότητα συχνά θεωρείται το αντίθετο της κοινωνικότητας και, ως εκ τούτου, υπονομεύει την εμπειρία του χρήστη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όλα τα μέτρα που αποσκοπούν στη διατήρηση της ιδιωτικότητας των χρηστών αντιπροσωπεύουν απώλεια χρηστικότητας σε αυτά τα κοινωνικά δίκτυα και συνήθως βιώνονται από τους χρήστες ως βαρετά ή ενοχλητικά. Δεύτερον, το υλικό εκμάθησης της ιδιωτικότητας που έχει σχεδιαστεί από μια παιγνιώδη οπτική γωνία προορίζεται συχνά για χρήση από παιδιά ή εφήβους. Ωστόσο, όχι μόνο αυτές οι ηλικιακές ομάδες δεν έχουν επαρκείς γνώσεις σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, αλλά και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία χρήστες για παράδειγμα οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα και μπορεί να αισθάνονται άβολα να μαθαίνουν με υλικό που είναι προσανατολισμένο στα παιδιά.

Για τους λόγους αυτούς, στα σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα SAILS προσφέρεται ένα διαδραστικό κοινωνικό παιχνίδι όπου οι παίκτες μπορούν να αναπτύξουν τις ψηφιακές και κοινωνικές τους δεξιότητες από την οπτική γωνία του πρώτου προσώπου. Το Instalab μοιάζει με το Instagram και αφορά την ιδιωτικότητα στο διαδίκτυο και αναπτύχθηκε νωρίτερα. Η κύρια καινοτομία του είναι ότι υπερβαίνει το τυπικό σύνολο διαδραστικών μαθημάτων και ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στη χρήση των κοινωνικών δικτύων. Το Instalab προσφέρει ένα παιχνίδι με κοινωνικά στοιχεία σε ένα ψεύτικο κοινωνικό δίκτυο που λειτουργεί σαν sandbox.

Η μηχανική στο πλαίσιο της ασφάλειας των υπολογιστών είναι ένα σύνολο τεχνικών που αποσκοπούν στη χειραγώγηση των ανθρώπων, ώστε να εκτελέσουν ενέργειες ή να αποκαλύψουν εμπιστευτικές πληροφορίες. Οι χάκερς εκμεταλλεύονται τις τεχνικές μηχανικής για να αποκτήσουν πρόσβαση σε τεχνολογικά καλά προστατευμένα συστήματα (π.χ. τείχη προστασίας ή άλλες λύσεις περιμετρικής ασφάλειας). Σε λιγότερο τεχνικό επίπεδο, η κοινωνική μηχανική μπορεί να χρησιμοποιηθεί από αγνώστους ή διώκτες για να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές πληροφορίες ενός θύματος. Ένα παιχνίδι πολέμου σε αυτό το πλαίσιο είναι μια πρόκληση ασφάλειας στην οποία οι παίκτες πρέπει να χρησιμοποιήσουν τις ικανότητές τους για να εκμεταλλευτούν τα τρωτά σημεία ενός συστήματος για να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτό. Τα παιχνίδια πολέμου συχνά παρέχουν ψεύτικους διακομιστές για επίθεση σε ένα σύνολο επιπέδων αυξανόμενης δυσκολίας για να διευκολύνουν τη διαδικασία εκμάθησης της άμυνας κατά της πειρατείας (π.χ. Hackerslab).

Παρομοίως, το Instalab είναι ένα πολεμικό παιχνίδι μηχανικής με αυτοματοποιημένα ψεύτικα κοινωνικά προφίλ (γνωστά και ως "κοινωνικά ρομπότ" στο Instalab) που αλληλεπιδρούν με τους παίκτες. Όλες οι πληροφορίες των προφίλ που σχετίζονται με αυτά τα κοινωνικά ρομπότ είναι φανταστικές, έτσι ώστε να μην παραβιάζεται η ιδιωτική ζωή οποιουδήποτε πραγματικού προσώπου όταν παίζει το InstaLab. Κατά μήκος του συνόλου των προκλήσεων του Instalab, οι παίκτες θα πρέπει να βελτιώσουν τις τεχνικές κοινωνικής μηχανικής τους, για να τις επιλύσουν. Έτσι, όπως συμβαίνει στα εκπαιδευτικά μαθήματα ηθικού «hacking», αφού παίξουν με αυτό το παιχνίδι πολέμου που σχετίζεται με την ιδιωτικότητα, μπορεί να είναι ευκολότερο για τους παίκτες αυτούς να εντοπίσουν καταστάσεις όπου κακόβουλοι άλλοι προσποιούνται ότι χρησιμοποιούν τις ίδιες τεχνικές σε αυτούς σε πραγματικές εφαρμογές μέσω κοινωνικής δικτύωσης.

Εάν ενδιαφέρεστε για αυτό με περισσότερες λεπτομέρειες, θα πρέπει να ζητήσετε από τον δάσκαλο του παιδιού σας να σας δώσει και εσάς πρόσβαση για να έχετε μια ολοκληρωμένη άποψη. Είναι επίσης ένας ασφαλής τρόπος για εσάς και τα παιδιά σας να εξασκηθείτε στην επικοινωνία στο πλαίσιο ενός κοινωνικού δικτύου, αλλά σε ένα προστατευμένο περιβάλλον.

Περαιτέρω ανάγνωση για γονείς

Ο παρακάτω κατάλογος έχει συγκεντρωθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών και παρέχει ενδιαφέρον υλικό για ανάγνωση για τους γονείς που μεγαλώνουν παιδιά σήμερα. Ως επί το πλείστον δεν αφορούν ειδικά την ψηφιοποίηση, αλλά σας βοηθούν να περιηγηθείτε στη σημερινή και αυριανή πραγματικότητα.

Συγγραφέας	Τίτλος
Adam M. Grant	Originals: How Non-Conformists Move the World
Alicia Blum-Ross, Sonia Livingstone	Parenting for a Digital Future: How Hopes and Fears about Technology Shape Children's Lives
Alison Gopnik	The Gardener and the Carpenter: What the New Science of Child Development Tells Us About the Relationship Between Parents and Children
Bruce D. Perry	The Boy Who Was Raised as a Dog: And Other Stories from a Child Psychiatrist's Notebook -- What Traumatized Children Can Teach Us About Loss, Love, and Healing
Chris Clearfield, András Tilcsik	Meltdown: What Plane Crashes, Oil Spills, and Dumb Business Decisions Can Teach Us about How to Succeed at Work and at Home
Daniel Kahneman	Thinking Fast and Slow
David Epstein	Range: Why Generalists Triumph in a Specialized World
Deborah Feldman	Unorthodox: The Scandalous Rejection of My Hasidic Roots
Dr Elizabeth Milovidov, JD, Council of Europe	PARENTING IN THE DIGITAL AGE Positive parenting strategies for different scenarios
Elif Shafak	How to Stay Sane in an Age of Division
Erica Reischer	What Great Parents Do: 75 Proven Strategies for Raising Fantastic Kids
Frank J. Sulloway	Born to Rebel: Birth Order, Family Dynamics and Creative Lives
Fredrik Backman	Things My Son Needs to Know About the World
Howard Gardner	Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences
Jesper Juul	Leitwölfe sein Liebevoller Führung in der Familie
Jordan B. Peterson	12 Rules for Life: An Antidote to Chaos
Joshua D. Greene	Moral Tribes: Emotion, Reason, and the Gap Between Us and Them
Ken Robinson	You, Your Child, and School
Margot Machol Bisnow	Raising an Entrepreneur: 10 Rules for Nurturing Risk Takers, Problem Solvers, and Change Makers
Marilyn Price-Mitchell	Tomorrow's Change Makers: Reclaiming the Power of Citizenship for a New Generation
Pasi Sahlberg, William Doyle	Let the Children Play: How More Play Will Save Our Schools and Help Children Thrive
Richard H. Thaler, Cass R. Sunstein	Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness
Rutger Bregman	Humankind: A Hopeful History
Rutger Bregman	Utopia for Realists: And How We Can Get There
Tara Westover	Educated
Wendy Mogel	The Blessing of a Skinned Knee: Using Jewish Teachings to Raise Self-Reliant Children

**ΠΑΡΆΡΤΗΜΑ1 : ΕΡΓΑΛΕΪΟ
ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΓΟΝΈΩΝ ΣΧΕΤΙΚΆ ΜΕ ΤΙΣ
ΓΟΝΙΚΈΣ ΠΡΑΚΤΙΚΈΣ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΉ ΕΠΟΧΉ**

Μ'ΕΡΟΣ 1 - ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΉ ΣΑΣ ΓΟΝΙΚΉ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΆ - ΑΞΙΟΛΟΓΉΣΤΕ ΤΟΝ ΤΡΌΠΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΆΣΗ ΣΑΣ ΩΣ ΓΟΝΉΑ

Σε αυτή την ενότητα, δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις. Μετά την τελευταία ερώτηση, θα είστε σε θέση να προσδιορίσετε την κύρια γονική προσέγγιση που χρησιμοποιείτε. Η καλή γονική συμπεριφορά στην ψηφιακή εποχή κινείται σε ένα πολύ ευρύ φάσμα και είναι σημαντικό οι γονείς να αναπτύσσουν συνειδητά τις καθημερινές γονικές πρακτικές τους σύμφωνα με την προσέγγιση με την οποία αισθάνονται άνετα. Το μόνο όριο είναι ότι δεν μπορείτε να βλάψετε το παιδί σας ή τα δικαιώματά του, και για να το διερευνήσετε αυτό, θα προχωρήσετε στο Μέρος 2 που αφορά τα υπάρχοντα όρια που πρέπει να λάβετε υπόψη σας.

Ερώτηση 1

Τι σημαίνει για εσάς παιδική πειθαρχία;

Α. Απολύτως απαραίτητη και μία από τις σημαντικότερες πτυχές της καλής γονικής μέριμνας και της επιτυχημένης ανατροφής των παιδιών! Τα παιδιά πρέπει να μάθουν ποιος κάνει κουμάντο, αλλιώς ξεσπάει η κόλαση. Επομένως, η αυστηρή και σταθερή παιδική πειθαρχία είναι απολύτως απαραίτητη, προκειμένου να αποφύγουμε τα κακομαθημένα, τεμπέλικα και επαναστατικά παιδιά που δεν γνωρίζουν τι σημαίνει σεβασμός, σκληρή δουλειά και πώς να προοδεύουν στη ζωή!

Β. Απαραίτητη με τη μορφή ενός ευγενικού αλλά αυστηρού χεριού! Η αγάπη είναι εξαιρετικά σημαντική, αλλά η καθόλου πειθαρχία δεν κάνει καλό στα παιδιά μου, αντίθετα στην πραγματικότητα περισσότερο μπερδεύει παρά ωφελεί. Τα παιδιά μου πρέπει να μάθουν ότι ο κόσμος δεν χορεύει στην πίπα τους, ότι δεν μπορούν πάντα να πετύχουν το δικό τους και ότι υπάρχουν ορισμένοι κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται και δικαιώματα και λάθη που πρέπει να τηρούνται.

Γ. Εντελώς άχρηστη, παλιομοδίτικη και επιζήμια! Νομίζω ότι η ίδια η έννοια της παιδικής πειθαρχίας είναι περιοριστική για τη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών μου και περιορίζει την αίσθηση της ελευθερίας, την έμφυτη περιέργεια και τη δημιουργική τους σκέψη!

Δ. Μια λάθος εστίαση! Στην πραγματικότητα δεν χρησιμοποιώ ούτε σκέφτομαι με όρους καλής ή κακής παιδικής πειθαρχίας. Για μένα γονική μέριμνα είναι περισσότερο να δουλεύω με το παιδί μου, να συντονίζομαι και να διαισθάνομαι τι χρειάζεται το παιδί μου αυτή τη στιγμή, ενώ ταυτόχρονα έχω τα μάτια μου ανοιχτά για τον μακροπρόθεσμο στόχο. Μερικές φορές χρειάζονται κανόνες και όρια, μερικές φορές όχι! Μερικές φορές πρέπει να επεμβαίνω, μερικές φορές πρέπει να αφήνομαι και να κάνω πίσω. Διαφορετικές καταστάσεις απαιτούν διαφορετικές απαντήσεις!

Ερώτηση 2

Τι σημαίνουν για εσάς οι έννοιες του σεβασμού και της εξουσίας;

Β. Δεν πιστεύω στην εξουσία, την ιεραρχία και την υποταγή. Το να είμαι αυθεντία ισοδυναμεί με το να καταπιέζω τα παιδιά μου και να περιορίζω την ελεύθερη εξερεύνηση του κόσμου τους. Δεν χρειάζομαι σεβασμό από τα παιδιά μου. Το μόνο που χρειάζομαι είναι τα παιδιά μου να είναι ευτυχισμένα και να ζουν το πλήρες δυναμικό τους χωρίς την περιοριστική εξουσία μου, τις προκαθορισμένες πεποιθήσεις και τη συνεχή εποπτεία μου.

Α. Ω, ο σεβασμός και η εξουσία είναι εξαιρετικά σημαντικά θέματα γονικής μέριμνας! Για να μεγαλώσει κανείς παιδιά με καλή συμπεριφορά που δεν ασεβούν στους γονείς τους, ο γονιός πρέπει να είναι μια αδιαμφισβήτητη αυθεντία! Για να αποσπάσω τον σεβασμό από τα παιδιά μου, μπορεί να θυμώνω όταν αυτά δεν υπακούουν. Μπορεί να τα τιμωρώ όταν είναι ανυπάκουα. Αν δεν θυμώνω ή δεν τιμωρώ με άλλους τρόπους όταν τα παιδιά μου είναι αγενή ή ανυπάκουα, τα παιδιά μου δεν θα μάθουν ποτέ τις πραγματικές συνέπειες των πράξεών τους.

Γ. Πιστεύω ότι ένας ορισμένος βαθμός σεβασμού και σταθερής εξουσίας είναι απαραίτητος όχι μόνο για να αισθάνονται τα παιδιά μου ασφάλεια αλλά και για να λειτουργεί όλη η οικογένεια μαζί ως μια ισορροπημένη μονάδα. Ένα παιδί πρέπει να ξέρει ότι είμαι πάντα εκεί, πάντα ανοιχτή για συζήτηση, αλλά η έλλειψη σεβασμού, η ανυπακοή και η αγένεια δεν θα γίνουν ανεκτές. Ως εκ τούτου, θεωρώ τον εαυτό μου ζεστό και ευαίσθητο γονέα, αλλά παρ' όλα αυτά εξακολουθώ να είμαι μια αυθεντία που μπορεί να τιμωρεί όταν τα παιδιά μου πρέπει να κατανοήσουν τις συνέπειες των πράξεών τους.

Δ. Δεν θέλω να είμαι αυθεντία ως τέτοια. Θα προτιμούσα πολύ περισσότερο να είμαι ένα εμπνευσμένο πρότυπο παρά μια αρχή για το παιδί μου. Για μένα η διαφορά μεταξύ προτύπου και εξουσίας είναι ότι για μένα η εξουσία συνδέεται με το να ενεργείς και να υπακούς από φόβο, ενώ ένα πρότυπο έχει να κάνει με την έμπνευση και την προσπάθεια για κάτι που αισθάνεσαι καλά. Δεν απαιτώ σεβασμό μέσω κανόνων και απαιτήσεων, διδάσκω στα παιδιά μου σεβασμό με το να είμαι εγώ αυτές οι ιδιότητες που θέλω να νιώθουν, να μάθουν να είναι και τελικά να κατέχουν. Ζω με τη φιλοσοφία: Δείξε στο παιδί σου σεβασμό και θα λάβεις κι εσύ σεβασμό.

Ερώτηση 3

Πώς χειρίζεστε τις συγκρούσεις;

Α. Δεν ανέχομαι ανάρμοστη συμπεριφορά. Απλά δεν θα το ανεχτώ κάτω από τη στέγη μου! Ως εκ τούτου, χτυπάω σκληρά την αγενή ανυπακοή και τα ανώριμα ξεσπάσματα. Τα παιδιά πρέπει να μάθουν τη θέση τους και μερικές φορές πρέπει να τη μάθουν με τον δύσκολο τρόπο. Έτσι, για να διευθετήσω τις συγκρούσεις μπορεί να θυμώσω και μπορεί να χρησιμοποιήσω τιμωρίες, επειδή μερικές φορές αυτή είναι η μόνη γλώσσα που καταλαβαίνουν πραγματικά τα παιδιά.

Β. Πρώτα απ' όλα, δεν πιστεύω ότι οι συγκρούσεις κάνουν καλό σε κανέναν. Και για να είμαι ειλικρινής, οι συγκρούσεις στην πραγματικότητα με φοβίζουν λίγο. Άλλωστε, πιστεύω ότι οι συγκρούσεις είναι περιττές και μπορούν να αποφευχθούν. Όταν προκύπτουν συγκρούσεις με τα παιδιά μου, προσπαθώ να ηρεμήσω τα νερά και να στρέψω την προσοχή των παιδιών μου σε κάτι άλλο, σε κάτι που θα τα κάνει ευτυχισμένα.

Δ. Οι συγκρούσεις, τα ξεσπάσματα και οι διαφωνίες είναι απλώς σημάδια απογοήτευσης που και πάλι πολύ συχνά είναι σημάδι μιας ανεκπλήρωτης ανάγκης. Έτσι, όταν το παιδί μου είναι θυμωμένο, προσπαθώ να μην αντιμετωπίζω το παιδί μου με το ίδιο είδος θυμωμένης ή επιθετικής ενέργειας που το καταλαμβάνει. Δύο άνθρωποι που ουρλιάζουν δεν κάνουν καλό. Έτσι, προσπαθώ να παραμείνω ψύχραιμη για να ανακαλύψω ποιες ανάγκες κρύβονται πίσω από τη συμπεριφορά του παιδιού μου. Και αν μπορώ, θα ανταποκριθώ σε αυτή την ανάγκη. Αν όχι, βάζω τα δυνατά μου για να δείξω διαφάνεια, αγάπη και αποδοχή, τα οποία έχουν πάντα ηρεμιστικό και θεραπευτικό αποτέλεσμα.

Γ. Οι συγκρούσεις είναι αναπόφευκτες και τα παιδιά πάντα θα δοκιμάζουν τους γονείς τους και θα προσπαθούν να ξεπεράσουν τα όρια. Όταν το κάνουν αυτό, πρέπει να αισθάνονται κατανοητά αλλά και να γνωρίζουν ότι υπάρχουν όρια! Για να νιώθουν ασφάλεια, πρέπει να ξέρουν ποιος είναι υπεύθυνος. Ως εκ τούτου, θα ακούω τα παιδιά μου, θα ακούω τι έχουν να πουν, αλλά ο λόγος μου θα είναι πάντα οριστικός. Αυτό σημαίνει ότι ναι, υψώνω τη φωνή μου όταν χρειάζεται και ναι, τιμωρώ όταν χρειάζεται.

Ερώτηση 4

Πώς ελέγχετε τα παιδιά σας;

Δ. Γενικά προσπαθώ να μην ελέγχω τα παιδιά μου. Νομίζω ότι ο έλεγχος των παιδιών τόσο μέσω θυμού, απειλών και τιμωριών αλλά και μέσω δωροδοκιών, επαίνων και επιβραβεύσεων δεν είναι μόνο προβληματικός επειδή εστιάζουν στο να "εξαναγκάσουν βάναυσα" ή να "εξαπατήσουν χειραγωγικά" τα παιδιά να κάνουν αυτό που θέλουμε εμείς οι γονείς. Πιστεύω ότι όλα τα παραπάνω εργαλεία ελέγχου εκμεταλλεύονται την εξάρτηση των παιδιών μας από την αγάπη, την προσοχή και την αναγνώρισή μας. Τα εργαλεία ελέγχου κάνουν τα παιδιά μας να δουλεύουν για να γίνουν αποδεκτά. Και η πλήρης αγάπη και αποδοχή δεν θα έπρεπε να χρειάζεται να κερδηθεί, θα έπρεπε απλώς να υπάρχει.

Β. Δεν πιστεύω και, ως εκ τούτου, δεν χρησιμοποιώ τον φανερό και άμεσο έλεγχο με τα παιδιά μου. Ο έλεγχος αποτελεί εμπόδιο στην ελεύθερη ανάπτυξη και εξέλιξη. Εξάλλου, δεν θέλω να βλέπω τα παιδιά μου λυπημένα ή δυστυχημένα. Έτσι, για να κάνω τα παιδιά μου να κάνουν αυτό που θέλω, προτιμώ πολύ τον έπαινο και την επιβράβευση. Προτιμώ ένα υγιές και χαρούμενο χαμόγελο από ένα λυπημένο πρόσωπο.

Γ. Όπως η πειθαρχία, έτσι και εσείς πρέπει να ελέγχετε τα παιδιά σας, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό. Ο έλεγχος και η πειθαρχία είναι απαραίτητα προκειμένου να μάθω στα παιδιά μου να γίνουν κοινωνικά υπεύθυνα που θα νοιάζονται και για τους άλλους ανθρώπους. Αν τα παιδιά νομίζουν ότι μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν, πώς θα αντιμετωπίσουν αργότερα τις απαιτήσεις της κοινωνίας; Ως εργαλείο ελέγχου, προτιμώ να χρησιμοποιώ τα εργαλεία του ορθολογισμού και να εξηγώ στα παιδιά μου τη λογική πίσω από τους κανόνες και τις απαιτήσεις μου, ώστε να καταλαβαίνουν γιατί πρέπει να συμμορφώνονται.

Α. Με το να είμαι αυθεντία. Δίνοντας στα παιδιά μου να καταλάβουν ότι εγώ είμαι το αφεντικό. Έχω πολύ υψηλές προσδοκίες από τα παιδιά μου και τη συμπεριφορά τους και για να πετύχω συμμόρφωση και υπακοή πρέπει να με σέβονται. Πρέπει να με φοβούνται λίγο. Έτσι, μερικές από τις πιο αποτελεσματικές γονικές τεχνικές για τον έλεγχο των παιδιών μου είναι οι απειλές για συνέπειες για την ανυπακοή και οι τιμωρίες για την αγένεια.

Ερώτηση 5

Τι πιστεύετε για τους κανόνες;

Β. Οι κανόνες δεν είναι μόνο περιττοί, αλλά κάνουν τα παιδιά μου χαζά και εμποδίζουν τη συναισθηματική, νοητική και ψυχολογική τους ανάπτυξη. Οι κανόνες περιορίζουν την προσωπική ανάπτυξη και καταπιέζουν την ελεύθερη βούληση των παιδιών μου.

Δ. Δεν είμαι σταθερός οπαδός των κανόνων καθαυτών, αλλά μερικές φορές οι κανόνες είναι απαραίτητοι. Για παράδειγμα, τα παιδιά μου πρέπει να μάθουν τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, δηλαδή κόκκινο σημαίνει στοπ, δεν υπάρχει συζήτηση εκεί. Διαφορετικά, βάζω πάντα τα γυαλιά της Μεγάλης Προοπτικής για να δω τι χρειάζεται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση. Χρησιμοποιώ το ένστικτό μου για να αισθανθώ αν χρειάζονται ή όχι κανόνες. Αντί να λέω "Δεν μπορείς να κάνεις αυτό!", "Δεν πρέπει να κάνεις εκείνο!", προσπαθώ να τους δείξω τις συνέπειες των πράξεών τους ή να τους πω στη συνέχεια τα αποτελέσματα αυτού που έκαναν απευθυνόμενος έτσι στις εσωτερικές τους αξίες αντί να αποτυπώνω στο μυαλό τους κάποιο άκαμπτο, ασπρόμαυρο σύνολο κανόνων.

Γ. Ως αρχή, πρέπει να υπάρχουν κανόνες. Τα παιδιά μου πρέπει να μάθουν ότι υπάρχουν όρια στην προσωπική ελευθερία και ότι δεν μπορούν να κάνουν ό,τι τους κατέβει όλη την ώρα. Ως εκ τούτου, για να τους εμπυσθήσω την αίσθηση της συνεργασίας, της ευθύνης και του καθήκοντος, πιστεύω π.χ. στις δουλειές του σπιτιού.

Α. Οι κανόνες είναι απολύτως απαραίτητοι! Χωρίς πολλούς κανόνες και αυστηρούς κανόνες όλα θα ήταν χάος και τα παιδιά μου θα ήταν εντελώς ανεξέλεγκτα και ανεύθυνα. Κατά μία έννοια, οι κανόνες είναι απαραίτητοι για να έχω ψυχική ηρεμία και να ελέγχω την εσωτερική άγρια φύση των παιδιών μου.

Ερώτηση 6

Πώς διδάσκετε στα παιδιά σας αξίες;

Δ. Προσπαθώ να διδάσκω στα παιδιά μου αξίες μέσω της δικής μου συμπεριφοράς και όχι να τους διδάσκω πώς θέλω να συμπεριφέρονται. Με άλλα λόγια, τους διδάσκω τον σεβασμό, την κατανόηση και τη στοχαστικότητα με το να είμαι εγώ ο ίδιος. Πιστεύω ότι τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την άνευ όρων αγάπη και μέσω συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Έτσι, προσπαθώ να τους δείξω καλές αξίες μέσω του τρόπου με τον οποίο σχετίζομαι μαζί τους. Αν θέλω να καταλάβουν τη χαρά της εξυπηρετικότητας, βοηθάω το παιδί μου όταν χρειάζεται βοήθεια. Η διδασκαλία μέσω των πράξεών μου είναι πολύ πιο ισχυρή από το κήρυγμα μέσω των λόγων μου.

Γ. Διδάσκω στα παιδιά μου καλές αξίες τόσο μέσα από αυτά που λέω όσο και μέσα από τις απαιτήσεις που έχω και τους κανόνες που θέτω. Για παράδειγμα, προκειμένου τα παιδιά μου να γίνουν υπεύθυνοι άνθρωποι, είναι απαραίτητο να μάθουν καλή συμπεριφορά και αυτό απαιτεί ορισμένους κανόνες σωστής συμπεριφοράς, όπως να απαντούν ευγενικά σε ερωτήσεις, να βοηθούν στο σπίτι, να καθαρίζουν τα δωμάτιά τους κ.λπ.

Β. Αφήνω τα παιδιά μου να εξερευνήσουν ελεύθερα τον κόσμο προκειμένου να βρουν τις δικές τους αξίες. Θέλω να βρουν τις δικές τους αλήθειες και δεν θέλω να τους κάνω πλύση εγκεφάλου με τις δικές μου ιδέες και πεποιθήσεις.

Α. Πρώτα απ' όλα, λέω στα παιδιά μου ποιες είναι οι καλές, αξιοπρεπείς αξίες με τις οποίες πρέπει να ζουν. Αλλά μερικές φορές είναι απαραίτητη η αυστηρή πειθαρχία για να καταλάβουν πραγματικά τι εννοώ. Μερικές φορές τα παιδιά πρέπει να μάθουν τα πράγματα με τον δύσκολο τρόπο. Όταν τιμωρώ τα παιδιά μου είναι για το δικό τους καλό. Πώς αλλιώς θα μάθουν τα παιδιά μου τι είναι σωστό και τι λάθος;

Ερώτηση 7η

Ποιοι είναι οι μελλοντικοί σας στόχοι για τα παιδιά σας;

Γ. Θέλω τα παιδιά μου να είναι ευτυχισμένα. Αν είναι ευτυχισμένα, είμαι κι εγώ ευτυχισμένη. Θέλω να βρουν μια ικανοποιητική δουλειά και έναν καλό σύντροφο που θα αγαπήσουν και που θα τους αγαπήσει και αυτός. Θέλω να ανακαλύψουν ποιοι είναι μέσα τους και παράλληλα να κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν για τους ανθρώπους γύρω τους.

Α. Θέλω τα παιδιά μου να είναι δυνατά, ανεξάρτητα και επιτυχημένα. Θέλω να αναπτύξουν αντοχή, να δουλέψουν σκληρά για να αποκτήσουν μια καλή εκπαίδευση ώστε να μπορέσουν να βρουν μια καλή δουλειά και να γίνουν καλοί πολίτες. Θέλω να με κάνουν περήφανη!

Δ. Θέλω τα παιδιά μου να γνωρίσουν και να ζήσουν την αληθινή ευτυχία και την άνευ όρων αγάπη. Θέλω να γνωρίσουν πραγματικά και να χρησιμοποιήσουν τη δύναμη της άνευ όρων αγάπης, του ανοίγματος και της πλήρους αποδοχής. Μόλις γνωρίσουν πραγματικά αυτή τη δύναμη, μπορώ να τα αφήσω να φύγουν, ώστε να μπορέσουν να ζήσουν μια βαθιά ουσιαστική ζωή.

Β. Θέλω τα παιδιά μου να γίνουν ελεύθεροι άνθρωποι. Θέλω να συνεχίσουν να εξερευνούν τις ικανότητές τους, ώστε να μπορούν να ζήσουν το πλήρες δυναμικό τους.

Ερώτηση 8η

Τι είστε εσείς για το παιδί σας;

Β. Θεωρώ τον εαυτό μου ισότιμο φίλο για τα παιδιά μου. Πιστεύω στη δύναμη της επίπεδης ιεραρχίας και θέλω τα παιδιά μου να αισθάνονται ότι μπορούν πάντα να έρθουν σε μένα.

Α. Θεωρώ τον εαυτό μου ως ένα είδος ηθικού κηδεμόνα. Είναι καθήκον μου ως γονέας να βεβαιωθώ ότι τα παιδιά μου μαθαίνουν τη διαφορά μεταξύ καλού και κακού, σωστού και λάθους.

Δ. Βλέπω τον εαυτό μου ως ένα είδος οδηγού στη ζωή και τη συνείδηση και ως πηγή άνευ όρων αγάπης. Προσπαθώ να έχω πάντα το μάτι μου ανοιχτό για τη μακροπρόθεσμη προοπτική και να καθοδηγώ τα παιδιά μου προς αυτό που αισθάνομαι ότι χρειάζονται μέχρι να μπορέσουν να αναλάβουν και να καθοδηγήσουν τον εαυτό τους.

Γ. Είμαι ζεστή, αγαπητή και φιλική με τα παιδιά μου, αλλά δεν είμαι φίλη τους. Είμαι ο γονιός τους, μια αρχή. Δίνω στα παιδιά μου να καταλάβουν ότι τα αγαπώ ό,τι κι αν συμβεί, αλλά μπορεί να είμαι και σκληρή αν αυτό απαιτείται.

Ερώτηση 9

Τι είναι τα συναισθήματα;

Γ. Τα συναισθήματα είναι γενικά εντάξει και έχω ευρεία ανοχή στην αποδοχή. Ωστόσο, δεν θα δεχθώ ένα άμεσο σημάδι ασέβειας, όπως το να μου φωνάζουν τα παιδιά μου. Μια τέτοια εκδήλωση συναισθημάτων είναι απαράδεκτη και με θυμώνει.

Β. Δεν μου αρέσουν τα αρνητικά συναισθήματα. Στην πραγματικότητα, τα ισχυρά συναισθήματα μπορεί να είναι λίγο τρομακτικά. Προσπαθώ να κάνω ό,τι μπορώ για να αποφύγω τη συνάντησή τους με τα παιδιά μου. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι τις περισσότερες φορές αφήνω τα παιδιά μου να κάνουν ό,τι θέλουν.

Α. Νομίζω ότι η επίδειξη συναισθημάτων είναι γενικά ένδειξη αδυναμίας. Για να γίνουν τα παιδιά μου δυνατοί άνθρωποι, πρέπει να μάθουν να ελέγχουν τα συναισθήματά τους και να μην τα αφήνουν να κάνουν κουμάντο. Αν δείχνουν πολύ τα συναισθήματά τους, θα είναι ευάλωτα και οι άλλοι άνθρωποι μπορεί να τα εκμεταλλευτούν.

Δ. Τα συναισθήματα στα παιδιά μου είναι συνήθως απλώς αποτέλεσμα μιας ανεκπλήρωτης ανάγκης (ανάγκη για προσοχή, αυτονομία, δέσιμο, ακόμη και κάτι τόσο βασικό όσο ο ύπνος κ.λπ.) Τα συναισθήματα είναι συνήθως ο μόνος τρόπος των παιδιών μου να εκφράσουν τις ανεκπλήρωτες ανάγκες τους, γι' αυτό προσπαθώ να μην θυμώνω και να μην τα "τιμωρώ" που νιώθουν έτσι.

Ερώτηση 10

Ποια είναι τα πιο σημαντικά εργαλεία ανατροφής;

Α. Οι ισχυρές αξίες μου, η γνώση του "τι είναι σωστό" και η υψηλή αίσθηση ηθικής κρίσης. Έχω πολύ υψηλές προσδοκίες για τα παιδιά μου, τις οποίες είναι απαραίτητο να εκπληρώσουν αν θέλουν να τα πάνε καλά ως ενήλικες. Προκειμένου τα παιδιά μου να μάθουν και να αναπτυχθούν, πρέπει να γνωρίζουν πότε αποτυγχάνουν και επομένως πρέπει να καταβάλλουν μεγαλύτερη προσπάθεια.

Δ. Η άνευ όρων αγάπη και υποστήριξή μου, το ισχυρό ένστικτο και το ένστικτό μου μαζί με τη συνεχή οπτική μου για τη μακροπρόθεσμη προοπτική. Προσπαθώ να μην κρίνω τα παιδιά μου και να μην διέπονται από άκαμπτες νόρμες και δημοφιλείς κυρίαρχες ιδέες, αλλά να είμαι πάντα υποστηρικτική και να έχω συνεχώς ανοιχτό μυαλό.

Γ. Το ορθολογικό μου μυαλό, οι καλές ανθρώπινες αξίες μαζί με τη γονική μου αγάπη. Αγαπώ τα παιδιά μου μέχρι θανάτου αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ελεύθερα να κάνουν ό,τι θέλουν. Είμαι ανοιχτή σε συζητήσεις και χρησιμοποιώ τα εργαλεία της λογικής και της κοινής λογικής όταν υποστηρίζω τις θέσεις μου.

Β. Το ανεκτικό, ευέλικτο μυαλό μου μαζί με τη ζεστασιά και την αγάπη μου. Δεν θέλω τα παιδιά μου να αισθάνονται περιορισμένα ή ανασταλμένα, γι' αυτό προσπαθώ να κρατάω ένα μάλλον μακρύ λουρί αφήνοντάς τα να κάνουν ό,τι θέλουν ... τις περισσότερες φορές!

Έγινε;

Εντάξει, τώρα ήρθε η ώρα να μετρήσετε τα "Α", "Β", "Γ" και "Δ" σας για να μάθετε το γονεϊκό σας στυλ.

Πριν συνεχίσετε να διαβάζετε τα αποτελέσματα του τεστ, να γνωρίζετε ότι οι περισσότεροι από εμάς δεν ενεργούμε και δεν σκεφτόμαστε μόνο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο στυλ ανατροφής όλη την ώρα.

Δεν είμαστε στατικοί. Συχνά αλλάζουμε ανάλογα με τις καταστάσεις, ανάλογα με τη διάθεση των παιδιών μας και ανάλογα με τη δική μας διάθεση.

Αυτός μπορεί να είναι και ο λόγος που πιθανόν να έχετε απαντήσεις που δεν είναι 100% συνεπείς (δηλαδή να είναι μόνο ένας τύπος γράμματος).

Το πιθανότερο όμως είναι ότι μάλλον έχετε ένα γράμμα που εμφανίζεται αρκετά σταθερά, ενώ τα άλλα γράμματα ίσως εμφανίζονται πού και πού.

Ταυτόχρονα, είναι επίσης σημαντικό να καταλάβετε ότι υπάρχουν οφέλη και πιθανοί κίνδυνοι που σχετίζονται με όλα αυτά τα στυλ ανατροφής και πρέπει να τα γνωρίζετε για να ενεργείτε για το καλύτερο συμφέρον του παιδιού σας.

Αν έχετε τα περισσότερα Α ...

Το στυλ ανατροφής σας πιθανόν να έχει χαρακτηριστικά γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν το αυταρχικό στυλ ανατροφής

Διαβάστε παρακάτω και ανακαλύψτε περισσότερα για το αυταρχικό στυλ ανατροφής.

Τα ακόλουθα χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσωπικότητας, αξίες και στρατηγικές είναι χαρακτηριστικά των **αυταρχικών** γονέων:

- Πολύ σταθερές και πάγιες ιδέες για το τι είναι σωστό και τι λάθος, τι είναι καλό και τι κακό τόσο στην πολιτική, στους ανθρώπους όσο και όσον αφορά τις απόψεις για την ανατροφή των παιδιών.
- Τους αρέσει να κρίνουν και να μετρούν τους ανθρώπους με βάση τα προσόντα και τις ικανότητές τους. Έχουν την τάση να εξιδανικεύουν κάποιους ανθρώπους, ενώ θεωρούν άλλους ανθρώπους αποτυχημένους.
- Η δομή, η τάξη και η προβλεψιμότητα είναι πολύ σημαντικές. Μέσα στην οικογένεια υπάρχει μια αδιαμφισβήτητη κοινωνική ιεραρχία. Αυτοί που βρίσκονται στην κορυφή, οι γονείς, έχουν πλήρη εξουσία που πρέπει να υπακούουν.
- Έχουν πολλούς κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται αδιαμφισβήτητα. Τα παιδιά δεν ενθαρρύνονται να αμφισβητούν τους κανόνες ή να έχουν ατομικές απόψεις. Συνεπώς, τα πράγματα δεν τίθενται προς συζήτηση.
- Έχουν πολύ υψηλές προσδοκίες από τη συμπεριφορά, τις επιδόσεις και τα επιτεύγματα των παιδιών. Ένα παιδί που φέρεται άσχημα ή ξεσπάει σε κρίση θα σταματήσει αμέσως και θα τιμωρηθεί για την κακή συμπεριφορά του.
- Δεν τους αρέσει να δείχνουν συναισθήματα οποιουδήποτε είδους. Όλα τα συναισθήματα είναι δυνητικά επικίνδυνα. Μπορεί να φανεί αναισθητο, καθώς η επίδειξη τρυφερότητας και στοργής θεωρείται περιττή και σημάδι αδυναμίας.
- Δεν μπορούν πάντα να κρατήσουν όλα αυτά τα συναισθήματα υπό έλεγχο, οπότε παλεύουν με ένα σύντομο συναισθηματικό φυτίλι που εύκολα καίγεται.
- Καταφεύγουν σε διάφορες μορφές τιμωρίας αν τα παιδιά δεν ανταποκρίνονται στα υψηλά πρότυπα. Οι τιμωρίες μπορεί να είναι απειλές, επαγωγή ενοχής (κάνοντας τα παιδιά να αισθάνονται άσχημα για τον εαυτό τους) και σωματικές ξυλιές.
- Αγαπούν τα παιδιά τους, αλλά τείνουν επίσης να τα θεωρούν εχθρούς που πρέπει να κρατηθούν χαμηλά, διαφορετικά θα εισβάλουν και θα καταλάβουν τα πάντα.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, μπορεί να εξακολουθεί να είναι καλή ιδέα να θέτετε κανόνες ακούγοντας το παιδί σας. Θα είναι προτεραιότητά σας να τηρείτε αυτούς τους κανόνες, οπότε ίσως είναι καλή ιδέα να τους θέσετε από κοινού εξ αρχής. Θα πρέπει να θυμάστε ότι σε περίπτωση που περιορίσετε υπερβολικά το παιδί σας στην ψηφιακή του χρήση, είναι πολύ πιθανό να εξακολουθεί να εκτίθεται σε όλα όσα θέλετε να το αποτρέψετε, αλλά εν αγνοία σας. Μπορείτε να προσπαθήσετε να εκπαιδεύσετε τον εαυτό σας να εμπιστεύεται περισσότερο τα παιδιά σας.

Αν έχετε τα περισσότερα "B" ...

Το στυλ ανατροφής σας πιθανόν να έχει χαρακτηριστικά γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν το ανεκτικό στυλ ανατροφής

Μήπως αυτό το κουίζ για το γονικό στυλ δείχνει προς αυτό που μπορεί να ονομαστεί ανεκτική ανατροφή; Διαβάστε παρακάτω για να δείτε αν αναγνωρίζετε τα χαρακτηριστικά!

Τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, οι αξίες και οι στρατηγικές είναι χαρακτηριστικά των **ανεκτικών** γονέων:

- Είναι ζεστοί, στοργικοί και τρυφεροί γονείς και προσπαθούν να το δείχνουν όσο το δυνατόν περισσότερο.
- Εστιάζουν πολύ στη βελτιστοποίηση των συνθηκών για τη συναισθηματική ευημερία και ανάπτυξη των παιδιών.
- Έχουν λίγους κανόνες στο σπίτι και χαμηλά πρότυπα συμπεριφοράς. Προσπαθούν να μην είναι περιοριστικοί. Οι κανόνες θεωρούνται γενικά περιοριστικοί για την προσωπική ανάπτυξη και την ελεύθερη εξέλιξη.
- Θεωρούν πολύ σημαντικό να υποστηρίζουν την ατομική αυτονομία και να δημιουργούν χώρο για δημιουργικές εκφράσεις.
- Έχουν μια επίπεδη οικογενειακή ιεραρχία και απέχουν από τον απροκάλυπτο έλεγχο των παιδιών και πιστεύουν στη δύναμη της αυτορρύθμισης.
- Δίνουν προτεραιότητα στην οικογενειακή αρμονία και τη διατήρηση της ειρήνης, ακόμη και αν αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αυτοθυσία (υποχωρώντας ή υπακούοντας στις επιθυμίες των παιδιών).
- Προσπαθούν να αποκτήσουν κάποιο έμμεσο έλεγχο στα παιδιά τους μέσω διαφόρων μορφών χειραγώγησης, όπως δωροδοκίες, ανταμοιβές ή έπαινοι.

Αν είστε ένας τέτοιος γονέας στις περισσότερες περιπτώσεις, ίσως να θέλετε να ρωτήσετε τα παιδιά σας αν αισθάνονται ασφαλείς και άνετα ανά πάσα στιγμή. Στα παιδιά αρέσουν η δομή και οι κανόνες, ώστε να ξέρουν τι να περιμένουν. Παρόλο που οι έφηβοι μπορεί να βρίσκουν την ανεκτική γονική συμπεριφορά ελκυστική επιφανειακά, εξακολουθούν να χρειάζονται ένα σημείο αναφοράς για να επαναστατήσουν. Για τα μικρότερα παιδιά, τέτοια σημεία αναφοράς παρέχουν ασφαλές λιμάνι κατά την εξερεύνηση της τεράστιας πολυπλοκότητας του διαδικτυακού κόσμου.

Αν έχετε τα περισσότερα "Γ" ...

Το στυλ γονικής συμπεριφοράς σας πιθανόν να έχει χαρακτηριστικά γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν το αυταρχικό στυλ γονικής συμπεριφοράς

Διαβάστε παρακάτω για να καταλάβετε περισσότερα σχετικά με το γονεϊκό σας στυλ.

Τα παρακάτω χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, οι αξίες και οι στρατηγικές είναι χαρακτηριστικά των [αυθεντικών](#) γονέων:

- Είναι ζεστοί, ανταποκρινόμενοι και στοργικοί και προσπαθούν να είναι εκεί και να ικανοποιούν τις ανάγκες των παιδιών.
- Έχουν σχετικά υψηλές προσδοκίες για τη σωστή συμπεριφορά. Υπάρχουν κανόνες του σπιτιού που πρέπει να τηρούνται, αλλά υπάρχει ακόμα χώρος για το παιδί να ακολουθήσει τα δικά του ενδιαφέροντα μέσα στο καθορισμένο πλαίσιο.
- Επιτρέπεται στα παιδιά να έχουν τις απόψεις τους και ενθαρρύνονται να τις εκφράζουν, αλλά οι γονείς έχουν πάντα τον τελευταίο λόγο. Τα παιδιά το γνωρίζουν αυτό και πρέπει να το αποδέχονται!
- Θεωρούν σημαντικό να είναι προσιτοί, αλλά να παραμένουν σταθεροί και αμετακίνητοι στις συγκρούσεις. Ακούστε το παιδί αλλά ως αρχή, δεν θα υποχωρήσετε. Δεν είναι αποδεκτό να "χάσετε" σε μια διαφωνία ή να υποχωρήσετε σε έναν καυγά.
- Ενθαρρύνει την ατομικότητα, αλλά ΟΧΙ σε βάρος της κοινωνικότητας. Αυτό σημαίνει ότι το παιδί επιτρέπεται να ενεργεί σύμφωνα με την ατομική του βούληση, αρκεί να μην θέτει σε κίνδυνο την κοινωνική δομή ή να αντιβαίνει στους συμβατικούς κανόνες.
- Ο γονικός έλεγχος είναι απαραίτητος και πραγματοποιείται μέσω του λεκτικού λόγου, της διανοητικής λογικής και της σωματικής βίας, αν χρειαστεί.
- Θεωρούν σημαντικό να βρεθεί η σωστή ισορροπία στη γονική μέριμνα, όπου κανείς δεν είναι ούτε πολύ αυστηρός, καταπιέζοντας τα παιδιά, αλλά ούτε και πολύ επιεικής, οδηγώντας σε κακομαθημένα παιδιά.
- Χρησιμοποιείτε τιμωρίες όταν κρίνεται απαραίτητο ότι τα παιδιά πρέπει να καταλάβουν ότι μια συγκεκριμένη συμπεριφορά είναι απαράδεκτη. Μπορεί να θυμώνουν, να αφαιρούν προνόμια ή να χρησιμοποιούν *time-out*.

Αυτό το στυλ ανατροφής έχει βρεθεί το πιο ευεργετικό για τα περισσότερα παιδιά. Στην ταχέως μεταβαλλόμενη πραγματικότητα της ψηφιακής εποχής, προσφέρει ένα ασφαλές και σταθερό λιμάνι. Ωστόσο, μπορείτε να αναθεωρήσετε τη γνώμη σας σχετικά με την τιμωρία. Η αφαίρεση της ψηφιακής πρόσβασης ή η απαίτηση για *time-out* στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να κάνει περισσότερο κακό παρά καλό στο παιδί σας.

Αν έχετε τα περισσότερα "Δ" ...

Το στυλ γονικής συμπεριφοράς σας πιθανόν να έχει χαρακτηριστικά γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν το άνευ όρων, θετικό στυλ γονικής συμπεριφοράς

Αν τα αποτελέσματα αυτού του τεστ γονικού στυλ δείχνουν προς την κατεύθυνση της άνευ όρων θετικής ανατροφής, μπείτε παρακάτω για να μάθετε περισσότερα.

Τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, οι αξίες και οι στρατηγικές είναι χαρακτηριστικά των γονέων που ασκούν άνευ όρων θετική ανατροφή:

- Πιστεύουν ότι αγαπούν και υποστηρίζουν τα παιδιά άνευ όρων, δείχνοντας έτσι πλήρη αποδοχή του προσώπου τους, ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά τους.
- Προσπαθούν να βλέπουν τη Μεγάλη Προοπτική και έτσι δεν θεωρούν δεδομένες οποιεσδήποτε καθιερωμένες νόρμες ή συνήθειες.
- Προσπαθούν να συνδεθούν με την ανώτερη επίγνωσή τους (διαίσθηση και ένστικτο) σε όλες τις καταστάσεις προκειμένου να διαισθανθούν τι χρειάζεται - τόσο για το παιδί όσο και για τους ίδιους. Αυτό μπορεί να σημαίνει να συντονιστούν για να διαβάσουν το παιδί και να ανακαλύψουν μια ανεκπλήρωτη ανάγκη ή να "μείνουν ψύχραιμοι" μέσα στις συγκρούσεις για να αισθανθούν τι χρειάζεται σε συνολικό επίπεδο.
- Μην έχετε κανόνες μόνο και μόνο για να έχετε κανόνες ή να συμμορφώσετε με τις κοινωνικές συμβάσεις. Οι κανόνες υπάρχουν αν εξυπηρετούν κάποιο σκοπό που είναι προς το συμφέρον του παιδιού (δεν σημαίνει ότι το παιδί θέλει τους κανόνες, αλλά το παιδί μπορεί να τους χρειάζεται π.χ. για να νιώθει ασφάλεια, να παραμένει σωματικά υγιές κ.λπ.)
- Προσπαθήστε να εργαστείτε με το παιδί και να το ενδυναμώσετε, αντί να εργαστείτε εναντίον του παιδιού και να το αποδυναμώσετε.
- Διδάξτε μέσα από το Είναι αντί να κηρύττετε με λόγια. Να γίνουν εκείνες οι ιδιότητες που θέλουν το παιδί να νιώσει, να μάθει και να κατανοήσει. Να πιστεύουν ότι αυτό που δίνεις, είναι αυτό που παίρνεις.
- Προσπαθούν να διατηρούν σταθερά ανοιχτό και θετικό μυαλό και δεν πιστεύουν στην τιμωρία ΚΑΝΕΝΟΣ είδους. Έχει συνείδηση ότι δεν χρησιμοποιεί διάφορες δελεαστικές τεχνικές στέρξης της αγάπης, όπως π.χ. το τάιμ άουτ, το θυμό ή την αγνόηση.

Αν το δικό σας στυλ ανατροφής είναι πιο κοντά σε αυτό, είναι εξαιρετικά σημαντικό να βρείτε τη σωστή ισορροπία μεταξύ της άνευ όρων αγάπης (που αποτελεί αφετηρία για να δώσετε στο παιδί σας το καλύτερο ξεκίνημα στη ζωή) και της δομής που πραγματικά χρειάζονται τα παιδιά. Πρέπει να προετοιμάσετε το παιδί σας για τη σκληρή πραγματικότητα της ζωής, διαφορετικά μπορεί να πέσει θύμα αρπακτικών ή εκφοβιστών - και στη συνέχεια να γίνει το ίδιο θύμα εκφοβισμού.

Μ'ΕΡΟΣ 2: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΟΝ'ΕΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ Κ'ΟΣΜΟ.

ΑΞΙΟΛΟΓΉΣΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ

Μπορείτε να απαντήσετε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ στις ακόλουθες ερωτήσεις. Αυτή τη φορά, υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις. Όταν ελέγχετε τη σωστή απάντηση, μερικές φορές θα βρείτε κάποια εξήγηση γι' αυτές.

- 1 Όλοι οι γονείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην ψηφιακή πλατφόρμα του σχολείου, παρέχοντας το σχολείο εργαλεία πρόσβασης (όπως ελεύθερα διαθέσιμες θέσεις εργασίας προσβάσιμες από τους γονείς), εφόσον το ζητήσουν.
- 2 Το παιδί σας έχει εκφοβίσει μια συμμαθήτριά του επειδή είναι μουσουλμάνο και φοράει μαντίλα. Είναι στο πλαίσιο της ελευθερίας του λόγου του/της, δεν χρειάζεται να κάνετε τίποτα.
- 3 Το να αποφασίσουν να επιλέξουν ψηφιακή εξ αποστάσεως εκπαίδευση για το παιδί τους είναι βασικό δικαίωμα των γονέων.
- 4 Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να διαβάζουν τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα μηνύματα των παιδιών τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- 5 Το παιδί σας είχε χθες τα 18α γενέθλιά του. Από εδώ και στο εξής, το παιδί σας είναι αυτό που πρέπει να έχει την πρόσβαση των γονέων στην ψηφιακή πλατφόρμα του σχολείου.
- 6 Οι εκπαιδευτικοί έχουν καθήκον να υποστηρίζουν τους γονείς στο ρόλο τους ως εκπαιδευτικοί και να δίνουν οδηγίες σχετικά με την ψηφιακή τεχνολογία που χρησιμοποιεί το σχολείο.
- 7 Οι διευθυντές των σχολείων πρέπει να αποφασίζουν για το ποια τεχνολογία θα χρησιμοποιείται από τους μαθητές στο σχολείο.
- 8 Εναπόκειται στους γονείς να αποφασίσουν αν θέλουν να συνεχίσουν την ψηφιακή επικοινωνία με το σχολείο που επέλεξαν για τα παιδιά τους.
- 9 Το παιδί σας είναι ιδιαίτερα ταλαντούχο στα μαθηματικά. Ο μόνος τρόπος για να υποστηριχθεί σωστά η ανάπτυξή του είναι η χρήση ενός διαδικτυακού εργαλείου μάθησης που απαιτεί συνδρομή. Το παιδί μπορεί να στερηθεί τη χρήση της πλατφόρμας αν δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα να πληρώσετε γι' αυτήν.
- 10 Οι μαθητές του δημοτικού σχολείου δεν είναι αρκετά ώριμοι ώστε να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο ή να έχουν δική τους πρόσβαση στις σχολικές πλατφόρμες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:

1. Όλοι οι γονείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην ψηφιακή πλατφόρμα του σχολείου, παρέχοντας εργαλεία πρόσβασης (όπως ελεύθερα διαθέσιμες θέσεις εργασίας προσβάσιμες από τους γονείς), εφόσον το ζητήσουν.

Σωστό, αν το σχολείο δεν μπορεί να τα παρέχει, πρέπει να επιλέξει μεθόδους προσβάσιμες για όλους τους γονείς.

2. Το παιδί σας έχει εκφοβίσει μια συμμαθήτριά του επειδή είναι μουσουλμάνο και φοράει μαντίλα. Είναι στο πλαίσιο της ελευθερίας του λόγου του/της, δεν χρειάζεται να κάνετε τίποτα.

Λάθος, το όριο κάθε δικαιώματος είναι ότι δεν μπορεί να παραβιάζει τα δικαιώματα των άλλων, πρέπει να ενεργήσετε σύμφωνα με αυτό.

3. Το να αποφασίσουν να επιλέξουν ψηφιακή εξ αποστάσεως εκπαίδευση για το παιδί τους είναι βασικό δικαίωμα των γονέων.

Σωστό, είναι βασικό δικαίωμα των γονέων να αποφασίζουν τι είδους υποστήριξη χρειάζονται για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Ωστόσο, η πλήρως ψηφιακή εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει να προωθείται μόνο σε ακραίες περιπτώσεις, όπως η ασθένεια. Διαφορετικά, οι επαγγελματίες εκπαιδευτικοί θα πρέπει να προσπαθήσουν να πείσουν τον γονέα, ή ακόμη και να το αναφέρουν στις αρχές παιδικής προστασίας.

4. Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να διαβάζουν τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης των παιδιών τους.

Λάθος, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή αποτελεί βασικό δικαίωμα των παιδιών. Ομοίως, δεν μπορείτε να ανοίγετε ελεύθερα τις τσάντες τους χωρίς άδεια.

5. Το παιδί σας είχε χθες τα 18α γενέθλιά του. Από εδώ και στο εξής, το παιδί σας είναι εκείνο που πρέπει να έχει την πρόσβαση των γονέων στην ψηφιακή πλατφόρμα του σχολείου.

Είναι αλήθεια ότι τα δικαιώματα των γονέων τελειώνουν τη στιγμή που το παιδί σας ενηλικιώνεται. Παρόλο που στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει αρκετή εμπιστοσύνη ώστε να μπορείτε να συνεχίσετε να συμμετέχετε στη ζωή του παιδιού σας και με αυτόν τον τρόπο, νομικά χρειάζεστε άδεια για να το κάνετε.

6. Οι εκπαιδευτικοί έχουν καθήκον να υποστηρίζουν τους γονείς στο ρόλο τους ως εκπαιδευτικοί και να δίνουν οδηγίες σχετικά με την ψηφιακή τεχνολογία που χρησιμοποιείται από το σχολείο.

Είναι αλήθεια ότι οι γονείς πρέπει να λαμβάνουν την υποστήριξη που χρειάζονται για την εκπαίδευση των παιδιών τους και είναι επαγγελματικό καθήκον των εκπαιδευτικών να την παρέχουν. Ωστόσο, αυτό συχνά δεν αναγνωρίζεται στο ωράριο εργασίας των εκπαιδευτικών. Είναι κάτι για το οποίο οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους.

7. Οι διευθυντές των σχολείων θα πρέπει να αποφασίζουν για το ποια τεχνολογία θα χρησιμοποιείται από τους μαθητές στο σχολείο.

Λάθος, οι γονείς και οι ίδιοι οι μαθητές πρέπει να έχουν ρόλο στη λήψη τέτοιων αποφάσεων. Είναι επίσης ωφέλιμο, καθώς οι γονείς μπορεί να έχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την τεχνολογία που μπορούν να οδηγήσουν σε καλύτερες επιλογές.

8. Εναπόκειται στους γονείς να αποφασίσουν αν θέλουν να διατηρούν ψηφιακή επικοινωνία με το σχολείο που επέλεξαν για τα παιδιά τους.

Λάθος, οι γονείς είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση των παιδιών τους και συνεπώς πρέπει να είναι ενήμεροι για το τι συμβαίνει στο σχολείο και να έχουν επίσης λόγο επ' αυτού. Η ευθύνη αυτή -αν και την αναλαμβάνουν πολλοί γονείς- δεν τελειώνει με την επιλογή του σχολείου, αλλά είναι επίσης απαραίτητο να είναι παρόντες και ενημερωμένοι κατά τη διάρκεια της σχολικής φοίτησης.

9. Το παιδί σας είναι ιδιαίτερα ταλαντούχο στα μαθηματικά. Ο μόνος τρόπος για να υποστηρίξετε σωστά την ανάπτυξή του είναι η χρήση ενός διαδικτυακού εργαλείου μάθησης που απαιτεί συνδρομή. Το παιδί μπορεί να στερηθεί τη χρήση της πλατφόρμας αν δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα να πληρώσετε γι' αυτήν.

Λάθος, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση που είναι η καλύτερη γι' αυτά. Αν αυτό ισχύει, το σχολείο, ο δήμος ή το κράτος πρέπει να παράσχει την απαραίτητη χρηματοδότηση, αν δεν μπορείτε να το αντέξετε οικονομικά. Στην πραγματικότητα, αν η εκπαίδευση είναι γενικά δωρεάν, οι ειδικές ανάγκες - είτε πρόκειται για αναπηρία, είτε για ιδιαίτερο ταλέντο είτε για οτιδήποτε άλλο - θα πρέπει επίσης να παρέχονται δωρεάν.

10. Οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι αρκετά ώριμοι ώστε να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο ή να έχουν δική τους πρόσβαση στις σχολικές πλατφόρμες.

Λάθος, παιδιά ηλικίας μόλις 2 ετών είναι ικανά να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στην ομάδα παιχνιδιού ή στον βρεφονηπιακό σταθμό τους. Ωστόσο, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι κατάλληλες για την ηλικία, τα μικρότερα παιδιά χρειάζονται διαφορετικά εργαλεία από τους μεγαλύτερους εφήβους. Το γλωσσικό μητρώο, η διασφάλιση ότι τα παιδιά καταλαβαίνουν τι πρέπει να αποφασίσουν είναι ζωτικής σημασίας - αλλά είναι εξίσου ζωτικής σημασίας και για τους γονείς.

**ΠΑΡ'ΑΡΤΗΜΑ 20 –
ΑΦ'ΟΡΜΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ**

Μερικές φορές φαίνεται δύσκολο να συζητήσετε με το παιδί σας θέματα σχετικά με την ψηφιακή ασφάλεια. Παρακάτω θα βρείτε μερικές προτάσεις για συζήτηση που μπορεί να σας βοηθήσουν.

Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι είναι σημαντικό για το παιδί σας να το ρωτάτε για το τι έκανε στο σχολείο. Οι έρευνες δείχνουν ξεκάθαρα ένα πράγμα. Ενώ η ερώτηση "Συνέβη κάτι ενδιαφέρον στο σχολείο;" ή κάτι παρόμοιο είναι πιθανό να οδηγήσει σε μια μονολεκτική απάντηση: Τίποτα, έχει θετική επίδραση στην ευημερία του παιδιού σας, καθώς νιώθει ότι ενδιαφέρεστε για τη ζωή του.

Ορισμένες ιδέες για να ξεκινήσετε μια συζήτηση σχετικά με τα ψηφιακά εργαλεία:

- Μπορείτε να μου δείξετε πώς λειτουργεί;
- Τι σου αρέσει ιδιαίτερα σε αυτό;
- Τι είναι αυτό που σε προκαλεί όταν το χρησιμοποιείς;
- Πού έμαθες να το χρησιμοποιείς;
- Έχω ακούσει/διαβάσει γι' αυτό. Αυτό διάβασα. Συμφωνείτε με αυτό;
- Έχω κολλήσει με αυτό. Ξέρετε πώς να το κάνετε; Μπορείτε να με διδάξετε;
- Ας το γκουγκλάρουμε μαζί.
- Κατάλαβα, το άκουσες από κάποιον. Να ελέγξουμε μαζί αν οι άλλοι συμφωνούν ή όχι;
- Αυτό συνέβη στη δουλειά... Σου έχει συμβεί ποτέ κάτι παρόμοιο στο σχολείο;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΊΑ

Awuzurudike, E. (2014). *Effects Of Byod On School Performance*. London School of Commerce, London, United Kingdom

Celot, P. (ed.) (2021). *MEDIA COACH How to become a media literacy coach*. EAVI. Brussels, Belgium

Day, E. (2021) *Digital Age Assurance Tools and Children's Rights Online across the Globe: A Discussion Paper*. UNICEF. Geneva

Drummond, A., Sauer, J. D., Ferguson, C. J. (2020) Do longitudinal studies support long-term relationships between aggressive game play and youth aggressive behaviour? A meta-analytic examination. *R. Soc. open sci.*7200373200373 <http://doi.org/10.1098/rsos.200373>

Hämäläinen, r., Nissinen, K., Mannonen, J., Lämsä, J., Leino, K., Taajamo, M. (2021). Understanding teaching professionals' digital competence: What do PIAAC and TALIS reveal about technology-related skills, attitudes, and knowledge? *Computers in Human Behavior*, Volume 117, 106672. The Netherlands

Janssen, H., Salamon, E. (2021). *Communication, literacies, multilingual and critical thinking skills and competences for teaching and learning in the digital age*. European Education Policy Network on Teachers and School Leaders. Utrecht, the Netherlands

Livingstone, S., Blum-Ross, A. (2020). *Parenting for a Digital Future*. Oxford University Press. Oxford, UK. DOI:10.1093/oso/9780190874698.001.0001

Livingstone, S., Mascheroni, G., Stoilova, M. (2021). The outcomes of gaining digital skills for young people's lives and wellbeing: A systematic evidence review. *News, Media & Society*. <https://doi.org/10.1177/14614448211043189>

Livingstone, S., Pothong, K. (2022). Beyond screen time: Rethinking children's play in a digital world. *Journal of Health Visiting* Volume 10 Issue 1. United Kingdom

Livingstone, S., Stoilova, M., Nandagiri, R. (2020) *Data and privacy literacy: the role of the school in educating children in a datafied society*. In: Frau-Meigs, Divina, Kotilainen, Sirkku, Pathak-Shelat, Manisha, Hoehsmann, Michael and Poyntz, Stuart R., (eds.) *The Handbook of Media Education Research*. Global Handbooks in Media and Communication Research. Wiley-Blackwell, Hoboken, New Jersey, 413 - 425

OECD TALIS 2018 and PIAAC 2011-17 Survey results

Parsons, D., Adhikari, J. (2016). *Bring Your Own Device to Secondary School: The Perceptions of Teachers, Students and Parents*. *The Electronic Journal of e-Learning* Volume 14 Issue 1. Reading, United Kingdom

Salamon E. (2020). A New Deal between Parents and Professionals Using COVID-19 Learnings as Leverage. *Social education* 53, Nr. 1, p. 6–25. Vilnius, Lithuania

Schleicher, A. (2019). *Tackling Disinformation Face to Face: Journalists' Findings From the Classroom*. Lie Detectors, Brussels, Belgium

Shah PE, Hirsh-Pasek K, Kashdan TB, Harrison K, Rosenblum K, Weeks HM, et al. (2021) Daily television exposure, parent conversation during shared television viewing and socioeconomic status: Associations with curiosity at kindergarten. PLoS ONE 16(10): e0258572. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0258572>

Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S., and Hasebrink, U. (2020). EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries. EU Kids Online. <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01ofo>

Vissenberg, J., d'Haenens, L., Livingstone, S.(2022). Digital Literacy and Online Resilience as Facilitators of Young People's Well-Being? A Systematic Review. European Psychologist (2022), 27(2), 76–85

World Bank. 2018. World Development Report 2018: Learning to Realize Education's Promise. Washington, DC: World Bank. doi:10.1596/978-1-4648-1096-1

<http://ceflonline.net/wp-content/uploads/Greece-Parental-Responsibilities.pdf>

http://www.opengov.gr/ministryofjustice/wp-content/uploads/downloads/2018/02/sxedio_nomou_prostasia_pd.pdf

<https://biblio.ugent.be/publication/8621651/file/8621654.pdf>

<https://biblio.ugent.be/publication/8621651/file/8621654.pdf>

<https://biblio.ugent.be/publication/8621651/file/8621654.pdf>

https://codevoorkinderrechten.nl/wp-content/uploads/2021/07/Code-voor-Kinderrechten-Wordversie_EN.pdf

<https://digitalisjoletprogram.hu/files/b9/55/b955b52770e659680b4e537e84df906b.pdf>

<https://english.elpais.com/society/2021-04-16/spain-approves-pioneering-child-protection-law.html>

https://nmhh.hu/cikk/162718/A_Gyermekvedelmi_Internetkerekasztal_feladata_es_tagjai

<https://veiliginternetten.nl/thema/kinderen-online/>

<https://www.abc.es/familia-padres-hijos/20151005/abci-deberes-menores-201509292104.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Ffamilia-padres-hijos%2F20151005%2Fabci-deberes-menores-201509292104.html>

<https://www.betterinternetforkids.eu/documents/167024/6823249/Greece+-+BIK+Policy+Map+Infosheet+-+FINAL.pdf/7cflfde6-81c7-ba15-56a3-3f55511c76f9?t=1622798009229>

<https://www.betterinternetforkids.eu/documents/167024/6823249/Hungary+-+BIK+Policy+Map+Infosheet+-+FINAL.pdf/166d7f56-2b9b-dee1-6a3a-5b857f7001b5?t=1622798025213>

<https://www.betterinternetforkids.eu/documents/167024/6823249/Netherlands+-+BIK+Policy+Map+Infosheet+-+FINAL.pdf/01d31b47-7e89-e86b-d7bf-e6b6110c6ee?t=1622798026656>

<https://www.betterinternetforkids.eu/hu/sic/netherlands>

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2021-9347>

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2014-2222>

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2015-37

<https://www.educacionyfp.gob.es/prensa/actualidad/2021/03/260321-curriculo.html>

<https://www.jdsupra.com/legalnews/children-s-rights-in-the-digital-world-1472816/>

<https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/educacion/Paginas/2021/260321-curriculo.aspx>

<https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-06/Reform-of-the-Dutch-system-for-child-and-youth-care.pdf>

<https://www.privo.com/blog/gdpr-age-of-digital-consent>

<https://www.realinfluencers.es/wp-content/uploads/2018/11/iv-estudio-tic-2018-espana.pdf>

<https://www.reedsmith.com/en/perspectives/2019/09/greece-passes-bill-to-adopt-gdpr-into-national-law>

<https://www.sch.gr/english>

<https://www.universiteitleiden.nl/en/news/2021/03/code-for-childrens-rights-designing-technology-with-children-in-mind>